קול התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בני ברק - אלעד

שנה ט"ו גליון תשי"א | **בחוקותי** | י"ז אייר תשע"א

מקדושת שבת לקדושת רשב"י

בבית מהודר בתכלית היופי, כל מעדני וחמדת תבל הושקעו בה, ישב לו העשיר ברוב עשרו ומשם פקד על כל נכסיו הרבים הפזורים בכל קצוי הארץ, ועל כל אוצרותיו הרבים המלאים כל טוב.

העשיר בהיותו ירא ה' ומאמין שהכל בא לו מאתו ית"ש, הקציב כל יום שעה מיוחדת אשר פתח ביתו לרווחה לעניים ודלים שיבואו לקבל מנת חלקם כדי לכלכל ביתם, ומדי יום ביום פזר נתן לאביונים כל צרכיהם אשר יחסר להם ביד רחבה ובנפש חפיצה ובסבר פנים יפות.

ויהי היום, כאשר עת הזמיר הגיע וזכה להכנים את בנו לשמחת אפריונו, הודיע וציוה לכל באי שער עירו הקרובים והרחוקים שיבואו בהמוניהם ביתר שאת ויתר עוז, כי ביום שמחת לבו זו יום החתונה ברצונו לשמח לבב נדכאים ועניים מרודים בסכומים כפולים ומכופלים שיש בהם ממש.

ואכן כך הוה, שורות רבות השתרגו אל מול דלת ביתו, והוא כאשר הבטיח כן עשה עמד ופיזר ממונו ופתח אוצרותיו המלאים כל טוב ושפע רב, וכולם כאחד מלאו ידיהם במלוא חפניים ושבו לאהליהם בשמחה וטוב לבב.

והנמשל מובן, כאשר אנו נכנסים מיד אחרי שב"ק ליום הגדול יומא דהילולא רבא של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיעוכי"א, אשר כידוע גדול כוחו דרשב"י בכל עת ועידן לפטור את כל העולם כולו מן הדין, אכן שונה לגמרי העת כאשר המלך במסיבו ביומא דהילוליה שאז נותן הוא בעין יפה ובמידה טובה מרובה ומשפיע ישועות ונחמות בשפע רב למלאות משאלות לבות בנ"י, וכמו שהמליץ הגה"ק מבארנוב זצ"ל **דרשב"י** ר"ת **י**ושפע **ש**פע **ר**ב **ב**כל העולמות.

וכדבר האמור מתאמרא נמי משמיה דהגה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע כי יום הילולא של צדיק הוי כיום חתונה וכפי שנהגו ליתן דורן דרשה בחתונה כך מסתמא גם ביומא דהילולא דצדיקא יהיב ליה הקב"ה מתנה טובה, ואמר הגה"ק בעל אוהב ישראל זי"ע שהקב"ה נותן להצדיקים הכח שיוכלו להשפיע בני חיי ומזוני לישראל.

ואם בכל שנה הוא כך על אחת כמה וכמה בשנה זו כאשר רשב"י הוא בעל המאמר שאילמלא שמרו ישראל שני שבתות מיד נגאלין, ויתכן לרמז שמוסב על שבת דנן שהוא כמו שתי שבתות דהנה אמרו חז"ל רבי יהודה קרא לרשב"י "שבת" מה שבת לה' קודש, אף רשב"י שבת לה' קודש, נמצא דכאשר אנו זוכים להכנס מקדושת שבת לקדושת שבת שעי"ז אנו זוכין לברכה זו של שני שבתות שמיד נגאלין במהרה דידן אמן.

תוכן העניינים

לקח טוב ..... א'
שבת בשבתו ..... ב'
דבש תמרים ..... ג'
בשפתי צדיקים ..... ד'
פרפראות לחכמה ..... ה'
ודרשת וחקרת ..... ו'
פניני התורה ..... ז'
הילולא דצדיקיא ..... ט'
דבר בעתו ..... י'
מש"ה קיבל תורה ..... י"א
אור מופלא ..... י"ב
משולחן מלכים ..... י"ג

אבות פרק ד'

לוח הזמנים
בחקתי

שטאט	הדלקת	מוצאי שבת
ברוקלין	7:55	9:24
קרית יואל	7:58	9:27
מאנסי	7:57	9:25
לעיקווד	7:55	9:23
מיאמי	7:47	9:15
לאס אנדזשעלעס	7:36	9:04
מאנטרעאל	8:09	9:37
טאהא	8:10	9:39
טאראנטא	8:26	9:54
ירושלים	6:54	8:50
בני ברק	7:12	8:47
לאנדאן	8:38	10:09
מאנטשעסטער	8:55	10:25
אנטווערפן	9:15	10:47
מעלבוירן	4:58	6:28
בוענאס איירעס	17:41	19:09
ווין	20:18	21:47

יסודי התורה במדבר	
יום ראשון	נח:
יום שני	נט.
יום שלישי	נט:
יום רביעי	ס.
יום חמישי	ס:
עש"קושב"ק חזרה	

להכנסת מודעות,
ברכות מזל טוב,
הנצחת שם,
לעילוי נשמת, וכו'
יפנו לאפיס כולל
עיני חיים בארה"ב:
1-888-732-6347
EXT 4
1-888- REB - MEIR

הכונו

דער דינער השנתי
לטובת מוסדותינו הק'
יטב לב דרבינו יואל
ירושלים - בני ברק

איז באַשטימט אויף
דינסטאָג פרשת נשא
כ"ז אייר (ולמס' MAY 31)

באקענט זיך מיט
אונזער \ אייער הצלחה
בעבר ובעתיד
פרטים יבואו אי"ה

מוסדות
יטב לב בארה"ק

ג' נשא • כ"ז אייר
באולם ראוד קעסיל

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

<u>על התשוקות והצפיה לקיום המצות לפני עשייתם מקבלים שכר בעוה"ז</u>

אם בחקותי תלכו וכו' ושמרתם ועשיתם אותם, וכו', לכאורה הלא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא. אך נראה דבעבודת הבורא לפעמים עושה האדם המצוה בתשוקה גדולה בדחילו ורחימו כמבואר בספה"ק וכמ"ש בתהלים הנחמדים מזהב וכו' ששתי כעל כל הון, והאנשים ההם נקראים שומרי מצות, כמ"ש ואביו שמר את הדבר, מצפה מתי יגיעו לידו המצוה, ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה וכאילו עשה המעשה מצוה, והנה שכר מחשבות ותשוקת קודם המצוה ג"כ נחשב למצוה, ושכר הזה אנו אוכלים בעולם הזה אבל שכר עשית המצות שבאו לידי עשייה הם הנשארים לעולם הבא.

ולזה אמר אם בחקותי תלכו דהיינו שכר הליכה ומחשבות שלכם הוא במצות, ושמרתם דהיינו מצפים, ועשיתם אותם ואח"כ באו לעשייה, אזי נוטלים שכר על המחשבות והתשיקות, ולזה אמר ועשיתם אותם דאלו ח"ו לא נגמר הדבר לעשייה, אזי מהצורך לטמון שכר התשוקה של המצות לעוה"ב, אבל אם תהיו בזו המדריגה שמחשבותיכם וגם ועשייתם אותם אזי ונתתי גשמיכם בעתם וכו'.

(תפארת שלמה)

אם בחקותי תלכו וכו'

היינו אם בחקתי תלכו תמיד בלי הפסק, כי כן החיוב שיהיה תמיד מוסיף והולך בעבודתו ית"ש, ובעל עבודה יחשוב שהוא רק הקדמה לעבודה שלאחריה, ואם תעשו כנ"ל, רצ"ל אם תאמרו שיש די בעבודתם את בציר, היינו אז תדעו כי עוד לא עשיתם מאומה, וגם מה שעשיתם הוא מעט מן המעט כנגד מה שמוטל עליכם לעשות, ר"ל אם ת.. כי מעטים המה המעשים טובים שעשיתם, ישיג את זרע, היינו תזכו לעבודת את הבורא ולעשות מעשים טובים לאין ערך ושיעור.

(באר המים)

☆

אם בחקותי תלכו,

פי' שצריך ליהות נשאר רשימה וחקיקה בלב מדברי תורה.

(חידושי הרי"ם)

☆

אם בחקותי תלכו וכו',

שתהיו מהלכים בין העומדים עם בחווקת היא החידושים דאורייתא וכפרש"י שבתורה הכתוב מדבר, ואת מצותי תשמרו פי' מה שצויתי ובראתי העולם במדה"ד תשבו אתם ועשיתם אותם להפכם לרחמים, ואז תגרמו ונתתי גשמיכם בעתם ר"ל הגשמיות וההשפעות שלכם אתן בהעולמות להשפיע לכם.

(נועם אלימלך)

☆

אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו וכו',

דהעיקר הוא אצל איש ישראל, שבעת שהולך לעסוק בעסקיו יהיה כוונתו ג"כ לקיים מצות ה', שאל ירמה את חבירו, ולא יסיג גבול ובדו', וממילה מצוה גוררת מצוה, ויזכה לעבוד את ה' באמת ובלב שלם, וזהו אם בחקותי תלכו, פי' כשתשלכו לעסוק בעסקי עולם הזה, יהיה ג"כ בחקותי, עפ"י התוה"ק, אזי תזכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם, שתקיימו כל המצות כי מצוה גוררת מצוה, ודו"ק כי נכון הוא מאוד.

(באר מנחם)

☆

ונתתי גשמיכם בעתם,

וקשה הלא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, ונ"ל מהא דאיתא בפרקי אבות שכר מצוה מצוה, פי' כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, אלא שכר מצוה הוא, שגוררת עוד מצוה אחרת, וזהו ונתתי גשמיכם בעתם, ומחמת גשם תהיה ברכה בעולם, ותכלו ליתן כ"א צדקה, והיינו שכר מצוה מצוה, שמצוה גוררת מצוה.

(קדושת לוי)

☆

ורדף אותם קול עלה נדף וכו',

ותרגם אונקלוס קול טרפא, רומז לפרנסה כמ"ש טרף נתן ליראיו, ור"ל טרדות הפרנסה רודפת את בני האדם, אבל, ונסו מנוסת חרב, לתפילה כתרגם אונקלוס בחרבי בצלותי, והוא התחזקות באמונה, אזי "ונפלו" כל הדאגות "ואין רודף".

(דברי ישראל)

☆

והפקדתי עליכם בהלה וכו',

ופקדתי לשון חסרון כמו ויפקד מקום דוד, והיינו אחסר מעליכם הבהלה ושאר מצות, כי לא יהיה אצליכם, וזרעתם לריק, כי עתידה א"י שתוציא גלוסקאות וכלי מילת, ותהיה הזריעה לריק, כי לא יהיה צורך לזרוע, רק אויביכם יזרעו.

(קדושת לוי)

☆

ואת מצותי תשמרו,

י"ל מלשון ואביו שמר את הדבר, כי האדם צריך לצפות ולייחל ולהשתוקק מתי תבוא דבר מצוה לידו, ועי"כ השי"ת מזמין לו מצוה לעשותם, וזהו ואת מצותי תשמרו, ר"ל אם תצפה למצות, עי"ז תזכו לועשיתם אותם.

(אמרי יוסף)

☆

לל"ג בעומר

שתולים בבית ה' בחצרות אלקינו יפריחו,

ר"ל ש'תולים ב'בית ה', שב"י, ר"ת ש'מעון ב'ן י'וחאי, דמבקשים מהבוית"ש, דאורות הקדושים של רשב"י וחבירו השתולים בבית ה' בעולם העליון, בחצרות אלקינו, לאותן העומדים מרחוק מבית ה' שהם בחצרות אלקינו, כמו החצר לפני הבית, כן עומדים מנגד, יפריחו יזריחו ויופיעו בתוכינו.

(דברי יחזקאל)

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בני ברק

ב"ה

תורתו מגן לנו היא מאירית עינינו

בשמחה רבה אנו מודיעים בזה לציבור אנ"ש קהל עדתינו שיחיו

כי גם השנה אי"ה ביום ל"ג בעומר הבעל"ט

ברננה נעלה כל הציבור יחדיו זקנים עם נערים לקיים מנהג

הדלקה במירון

לכבוד התנא האלוקי רשב"י זי"ע

ולשמוח בזמירות ושירות ובריקודין של מצוה לכבוד היום

על פני הרחבה המיוחדת שנשכרה כבשנה שעברה לקהילתינו הק'

סמוך לגג מערת הרשב"י על יד רחבת בויאן

- מפני גדרי הצניעות המעבר לגברים להליכה ולחזרה היא דרך גג המערה -

בשעה 1.30 בצהריים

וכן תיערך שם מעמד מיוחד של "מנהג החאלקה" לילדי אנ"ש שיחיו

ואח"כ מסיבת לחיים

הוא ימליץ טוב בעדינו אדונינו בר יוחאי

בכבוד רב

הנהלת הקהילה

נ.ב. לבית יעקב אלו הנשים יסודר מקום מיוחד ונפרד

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים, על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

מצוה לרוץ בשבת לדבר מצוה

סמיכות סוף הפרשה את שבתותי תשמורו וכו' לתחלת הפרשה אם בחקותי תלכו וכו', וי"ל ע"פ מאמרם ז"ל אר"ז מריש כי הוה חזינא להו לרבנן דקא רהטי לפרקא בשבתא אמינא קא מחללין רבנן שבתא כיון דשמענא להא דר' תנחום אריב"ל לעולם ירוץ אדם לדבר הלכה ואפילו בשבת אנא נמי רהיטנא עכ"ל ופירש"י ז"ל מחליין רבנן שבתא דאמר מר שבת קי"ג אסור לפסוע פסיעה גסה בשבת שנאמר אם תשוב משבת רגלך, עכ"ל וקאמר עוד שם בגמרא אר"ז אגרא דפרקא רהטא ופירש"י עיקר קיבול שכר הבריות הרצים לשמוע דרשה מפי חכם היא שכר המרוצה שהרי רובם אינם מבינים להעמיד גירסא ולומר שמועה מפי רבן לאחר זמן שיקבלו שכר לימוד עכ"ל, וזש"ה את שבתותי תשמרו ובכלל שמירת שבת היא שאסור לפסוע פסיעה גסה אבל אם בחקתי היינו כפרש"י שתהיו עמלים בתורה ע"ש היינו אם לילך לפרקא בשבתא תלכו ולא תאמר שזה רק מותר ולא מצוה ולכן אמר ואת מצותי תשמרו שהריצה היא ג"כ מצוה וד"ל.

(צמח דוד סקאליע)

השומר שבת ניצול מגיהנום ומחבלי משיח

ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד וכו' וחרב לא תעבור בארצכם וגו' ונפלו אויביכם לפניכם לחרב, ונ"ל עפ"י הרמז דקאי על שבת קודש שלו"ם נקרא שב"ת שמא דקוב"ה, ואנו מסימין בלילי שבת ה' יברך את עמו בשלום, וקודם מזמור לדוד מתחילין בואו ונצא וכו', כי בשלו"ם נוטריקון ב"או ו"נצא ל"קראת ש"בת מ"לכתא, וזש"ה ונתתי של"ום בארץ, דהוא השב"ת קודש, וע"ד שכתבתי לעיל עפ והיתה שבת הארץ וגו' דמי שהוא במדרגה קטנה נקרא שבת הארץ, וגם בכאן אמר ונתתי שלום בארץ היינו אפילו כי יהי' לכם שבת דארציות חלילה, אעפי"כ ושכבתם ואין מחריד, כי שכיבה נקרא מיתה, ור"ל שהבטיח להם הכתוב שלא יהיה להם אחר מותם חרדת גהינם חלילה באם שישמרו שב"ת הנקרא שלו"ם, וחרב לא תעבור בארצכם, היינו שינצלו ע"י שבת שבת מחבלי משיח, ונפלו אויביכם לפניכם לחרב, היינו שינצלו ממלחמות גוג ומגוג, שאנו גוברין והם נופלין, וזה שאמר ר' יהושע בן לוי בפ' כל כתבי כל המקיים שלש סעודות ניצול מדינה של גיהנום, ומחבלי משיח וממלחמות גוג ומגוג, ולפי מה שכתבתי בפסוק הנ"ל כל דברי ריב"ל דמשמירת שבת זוכין להנצל מכ"ז כן יעזור לנו השי"ת בקרוב שנשמור שבת כהלכתו.

(רביד הזהב)

גודל החיוב לשוב בתשובה בשבת קודש

ואם עד אלה לא תשמעו לי ויספתי ליסרה אתכם שבע על חטאתיכם, הנה יש לדייק למה בכאן כתוב הלשון ואם עד אלה לא תשמעו לי ואח"כ כתוב הלשון אם באלה לא תוסרו לי, ואח"כ כתוב ואם בזאת, גם למה דוקא העונש שבע על חטאתיכם, ע"כ אפשר לומר שנרמז בכאן מאמר חז"ל כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד ע"ז כאנוש מוחלין לו, ומובן מאליו דהכוונה כשעושה תשובה על עוון העבודה זרה, ושמירת השבת קודש רק עוזרת לו לשוב בתשובה, כי שב"ת ר"ת ש'בת ב'ו ת'שוב, והנה בגמ' למדו איסור ל"ט מלכות בשבת מ"אלה הדברים" נמצא דתיבת אלה מרמז על שבת, גם אפשר לומר אל"ה עם מספר ג' אותיות הכולל גימ' ל"ט, ע"כ בשבת קודש אם התשובה יוכל לתקן אפילו חטא ע"ז שמרומז ג"כ בתיבת אל"ה כידוע, שהרי בחטא העגל אמרו "אלה" אלקיך ישרלא, וזה שאמר הכתוב ואם עד אלה לא תשמעו, ר"ל שגם בשבת לא ישוב לתקן מה שפגם בששת יי המעשה, "ויספרתי ליסרה אתכם שבע" וגו' מדה במדה כנגד מה שלא תיקן גם בשבת שהוא עיקר שבעת הימים, והשי"ת יזכנו להבין בתורת אמת לעבודתו ית"ש ולתקן בשבת.

(קב ונקי)

בכל השבתות יש השראת השכינה

ואף גם זאת וגו' נ"ל כי בזוה"ק סוף קרח כ' לא זזה שכינה מישראל בכל שבתות ויו"ט ואפילו בשבתות דחול, וכ' באוה"י פ' קרח בשם גדול א', דטעות נפל בדפוס והוי כ' בשבתות של חוץ לארץ רק הי' כ' בר"ת חו"ל ונשתבש ונעשה מזה חול, והוא עם מה שאמרו בגמ' כתובות ק"י כל הדר בחו"ל דומה כמי שאין לו אלהי ע"ז אמר מעולם לא זזה שכינה מישראל בשבתות וימים טובים אפילו בשבתות של חול לארץ, שאין שם מקום השכינה דומה כמי שאין לו אלהי עכ"ז בשבתות יש השראת השכינה בישראל גם בחול לארץ עכ"ל - והנה במ"ר אחרי כ' דשבת נקרא זאת כדכ' אשרי אנוש יעשה זאת וכו' שומר שבת מחללו, ולפי"ז כן אה"כ אף גם זאת ר"ל אם ישראל ישמרו את השבת הנקרא זאת - גם בהיותם בארץ אויביהם בחול לארץ לא מאסתים וכו' כי אני ה' אלהיהם יען דשכינתי גם בחו"ל שורה.

(זכור ושמור)

בשבת זמן תשובה מאהבה נתהפך הזדונות לזכיות

לא יבקר בין טוב לרע ולא ימירנו ואם המר ימירנו והי' הוא ותמורתו יהי' קודש לא יגאל, נודע דשבת אותיות תשב ובכל שבת באים הרהורי תשובה לאדם, וזהו הוא הנשמה יתירה. והנה בשבת יש ל"א שעות כנודע ובאלו הל"א שעות אדם מהרהר בתשובה כדאיתא בספרים, והנה דרך היצה"ר לבוא לאדם בעת התעוררו לתשובה ולהזכיר לו את עונותיו וכונתו לדחותו מלשוב ח"ו, וצריך האדם להתחזק ולומר איך שאנכי אפילו לא טוב מ"מ יקבל אותי הקב"ה ולא יזכור לי עונותי הראשונים וזה שאמרה התוה"ק לאדם הבא לשוב בתשובה לא יבקר בין טוב לרע היינו שתדע שהקב"ה אינו מבקר אם עשה טוב עד עתה אם רע ח"ו, אם בא לשוב הקב"ה מקבלו בתשובה, ול"א, היינו ע"י תשובה בל"א שעות של שב"ק, ימירנו, היינו אם יחליפו אותו מרע לטוב אעפ"י שעשה עד עכשיו מה שעשה כי השומר שבת מוחלין לו ויהי' נתחלף בנשמה יתירה, ואם יאמר האדם הלא עשיתי חטאים ע"כ אמרה התוה"ק אל תדאוג מזה, כי אם תשוב נעשה מזדונות זכיות כמחז"ל השבת מאהבה זדונות נעשין זכיות, וזה ואם המר ימירנו היינ שע"י התשובה בל"א שעות ימירנו הקב"ה את נפשו מרע לטוב כנ"ל ואז, והי' הוא ותמורתו יהי' קדוש, היינו אפילו החטאים יהי' לזכיות כי שבת הוא תשובה מאהבה. וזהו ל"א יגאל היינו ע"י הל"א שעות שבשבת ששב בתשובה, עי"ז יגאל.

(אמרי יהודה)

בס"ד

ברכתכם מביאת ה'

באותות הוקרה וחיבה, נקדם בברכה מרובה, את מע"כ ידידינו הנכבדים, רודפי צדקה וגומלי חסדים,
קרואי מועד אנשי שם רמי מעלה, מפורסמים לשם ולתהילה, מסורים בלו"נ למען מוסדותינו המהוללה, ה"ה

הרבני הנגיד הנכבד המפואר
מוה"ר **יצחק ראזענבערג** הי"ו
ס. ראה"ק דקהילתינו הק' וויליאמסבורג יע"א

הרבני הנגיד הנכבד המפואר
מוה"ר **אהרן משה שלאגער** הי"ו
חבר הנהלת מוסדות יטב לכ בארה"ק

הרבני הנגיד הנכבד המפואר
מוה"ר **אלכסנדר בנציון ווערצבערגער** הי"ו
חבר הנהלת מוסדות יטב לכ בארה"ק

הרבני הנגיד הנכבד המפואר
מוה"ר **שלום אליעזר פרענקל** הי"ו
נזבר דקהילתינו הק' וויליאמסבורג יע"א

הרבני הנגיד הנכבד המפואר
הוא הנבר שוכה לנדב שימוץ והרחבת המקוה המפואר דקהילתינו
מוה"ר **יעקב זוסמאן סופר** הי"ו
חבר הנהלת ישיבה גדולה ד'סאטמאר קרית יואל יע"א

הרבני הנגיד הנכבד המפואר
מוה"ר **עקיבא הערש קליין** הי"ו
חבר הנהלת ישיבה גדולה ד'סאטמאר קרית יואל יע"א

הרבני הנכבד המפואר
מוה"ר **ארי' לייב גלאנץ** הי"ו
מגדולי העסקנים בוויליאמסבורג יע"א

הרבני הנגיד הנכבד המפואר
מוה"ר **חיים לעבאוויטש** הי"ו
אב"י בוויליאמסבורג יע"א

הרבני הנגיד הנכבד המפואר
מוה"ר **יחזקאל בער קאוויטש** הי"ו
חבר הנהלת מוסדותינו הק' בוויליאמסבורג יע"א

הרבני הנגיד הנכבד המפואר
מוה"ר **אשר ישעי' האראוויטץ** הי"ו
אב"י בקרית יואל יע"א

הרבני הנגיד הנכבד המפואר
מוה"ר **אלימלך הכהן דייטש** הי"ו
אב"י בקרית יואל יע"א

הרבני היקר המפואר
מוה"ר **משה יצחק שטערנליכט** הי"ו
חבר הנהלת מוסדות יטב לכ בסאנטריזל יע"א

הרבני הנגיד היקר המפואר
מוה"ר **פנחס משה לאנדא** הי"ו
אב"י בבארא פארק יע"א

הרבני הנגיד היקר המפואר
מוה"ר **יצחק שוארץ** הי"ו
אב"י בוויליאמסבורג יע"א

הרבני היקר המפואר
מוה"ר **אברהם יהושע גלאנץ** הי"ו
אב"י בקרית יואל יע"א

הרבני הנגיד היקר המפואר
מוה"ר **דוד אבערלענדער** הי"ו
אב"י בוויליאמסבורג יע"א

לרגל בואם לארה"ק להשתטח על ציון הרשב"י זי"ע

יהא בואם לברכה, וזכות רשב"י יושפע להם שפע והצלחה, ויזכו להמשיך לעמוד לימין מוסדותינו אלף פעמים ככה

המקבלים פנים בחדוה והערכה, אמירי הקדוה והערכה

הנהלת מוסדות סאטמאר בני ברק יצ"ו

רבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים, רבותינו הקדושים עצי התמרים

אם בחוקתי תלכו וגו' ונתתי שלום בארץ. ויש להקשות רהרי השלום הוא נשיאת פנים כמ"ש ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום ומבואר בגמי שנשיאת פנים הוא לישראל ע"י שהם מדקדקים על עצמם עד כזית והתורה אמרה ואכלת ושבעת, והשתא אם אוכל קמעא ומתברך במעיו הרי הוי שביעה אפי' בכזית וממילא אין כאן נשיאת פנים שאין מדקדקים על עצמם כלום, וי"ל ע"ד משל דמי שהוא בארץ ציה אין נהר ואין מים צריך לעשות תחבולות להביא מים משא"כ מי שהוא בתוך הנהר, והי"נ התורה היא מקור הנהר של שלום כמ"ש הי עוז לעמו יתן הי יברך את עמו בשלום, ואין עוז אלא תורה, ולפי"ז יובן כשאינן עמלים בתורה ואינם בתוך הנהר של שלום צריכין לנשיאת פנים לענין השלום, משא"כ כשעמלים בתורה הם בתוך הנהר של שלום א"כ א"צ כלל לנשיאת פנים לענין השלום, ולכן אם בחוקתי תלכו אז ונתתי שלום בארץ וא"צ לנשיאת פנים. **(ישמח משה)**

☆

אם בחוקתי תלכו. ובמדרש חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך אמר דוד בכ"י הייתי מחשב למקום פלוני אני הולך והיו רגלי מוליכות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, וי"ל לפי מה שפי' הרה"ק מרימנוב זי"ע הכתוב וישלח אברהם את ידו וגו' כי אברהם אבינו היה מקיים כל התורה כולה ומהיכן ידע מצות התורה, והענין הוא כי רמ"ח מ"ע הם נגד רמ"ח אבריו של אדם ושס"ה ל"ת הם נגד שס"ה גדיו והי' אברהם מזכך האברים והגידים שלו עד שבעצמן השיגו המצות השייך לכל אבר וגיד והיה משתוקק לקיימה ע"ד כל עצמותי תאמרנה וגו', ולפי"ז קשה מה דקאמר וישלח את ידו משמע שהיה מכריח את ידו ליקח המאכלת והרי היה ידו צריך לכסוף אל המצוה מעצמה, רק כי באמת לא היה אלא נסיון וכתיב לא עלתה על לבי ואמרו חז"ל זה עקידת יצחק ולא אמר לו רק והעלהו ולא כוון לשוחטו, וזהו שאמר לו המלאך אל תשלח את ידך, כלומר לא תכריח ידך כי מה שאינה כוסף לזה והטעם כי אל תעש לו מאומה, והנה דוד המלך כ"כ היה מזכך אבריו שאפי' אם היה מחשבתו משוטטת אנה ואנה היה אבריו ורגליו משתוקקים לדבר מצוה והי מוליכות אותו להמצוה השייך לאותו אבר, וז"ש חשבתי דרכי בכל יום ויום הייתי מחשב לבית פלוני אני הולך ואשיבה רגלי אל עדותיך שהיו רגלי מוליכות אותי לבהכנ"ס וב"ה, וז"ש אם בחוקתי תלכו מעצמיכם בלי דעת כמו שנאמר גבי דוד. **(ייטב לב)**

☆

אם בחוקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם: ובמדרש אם שמרתם את התורה מעלה אני עליכם כאילו עשיתם עצמכם ויובן לפי מה שאמרו חז"ל נמנו וגמרו טוב לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, ובמהרש"א כתב דמנו הל"ת שמרובין מהעשין וא"כ קרוב האדם להפסד יותר מלשכר וע"כ אמרו נח לו לאדם שלא נברא, ויש להבין לפי"ז מאי ס"ל מ"ד נח לו שנברא וי"ל כי מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה וכן אמרו כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה דמאחר שממתין ומצפה על המצוה שתבא לידו מעלה עליו כאילו קיימה בפועל, וא"כ יותר קרוב לשכר דהעשין מרובין דגם המחשבה מצטרף להמעשה, וז"ש אם בחוקתי תלכו ופירש"י שתהיו עמלים בתורה הכוונה בתורת המצוה ע"ד העוסק בתורת עולה וכו', ואת מצותי תשמרו ע"ד ואביו שמר את הדבר היינו ששומר ומצפה על המצוה במחשבה שתבא לידו לקיימה, א"כ נחשב לו כאילו קיים המצוה בפועל וגמר אומר ועשיתם אותם נעשה כאילו עשיתם עצמיכם דהי ע"כ נח לו שנברא כנ"ל דלולא זאת נח לו שלא נברא. **(קדושת יו"ט)**

☆

ונתתי שלום בארץ. פירש"י שמא תאמרו הרי מאכל הרי משתה אם אין שלום אין כלום ת"ל אחר כל זאת ונתתי שלום בארץ, ויבואר שנודע קו' המפרשים דבנ"י יצאו ממצרים לפני הזמן ותי' דהגלות נחשב מעת שנולד יצחק או דקושי השיעבוד השלים או דשאר הגליות משלימין, אך ע"ז קשה דהרי מפני חטאינו גלינו מארצינו ואם לא היו חוטאים לא היו גולין וא"כ האיך היה מתקיים גזירת ארבע מאות שנה, ותי' בדברי חיים שאם היו בנ"י זוכין היו מכריעים בשמים כאחד משאר התירוצים, וכיון שלא זכו גרם החטא לפסוק כתירוץ זה ששאר הגליות משלימין, והנה איתא בגמי ראוי היה יעקב לירד בשלשלאות של ברזל כדרך הגולין, ולא גלה רק בדרך כבוד ע"י שלא היה לו מה לאכול, ומבואר דגזירת הגלות יכולה להתקיים או כשהולכים שבי לפני צר בשלשלות של ברזל או ע"י כי כבד הרעב בארץ, ומעתה בנ"י ידעו כי עוד לא נשלם הזמן וצריכים להשלים וא"כ אחר שהובטח להם ונתתי גשמיכם בעתם הרי שוב לא יתכן שירדו לגלות רק באופן הקשה ביותר בשלשלות ברזל, וז"ש שמא תאמרו הרי מאכל הרי משתה אם אין שלום אין כלום שיצטרכו לגלות ע"י מלחמה ת"ל אחיר כל זאת היינו אחר שיקיימו האמור בפרשה אם בחוקתי תלכו הרי ונתתי שלום כי אז יפסקו בשמים כשאר התירוצים. **(דברי יואל)**

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בני ברק

אתו ואתכנשו להילולא דבר יוחאי

הננו להודיע בזה לציבור אנשי שלומינו הע"י

כי אי"ה ביום ראשון הבעל"ט – יום ל"ג בעומר

תיערך

סעודת הילולא הרבתי

בבית מדרשינו בשיכון

בהמון חוגג בתופים ובמחולות

לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיעוועכי"א

תפילת מנחה בשעה 6:30

ולאחמ"כ סעודת ההילולא

ישא מדברותיו

אורחינו החשוב הרב הגאון המפו'

רבי נפתלי הירצקא צוויבל שליט"א

ראש כולל תו"י בוויליאמסבורג יע"א

הנהלת הקהילה

חלק מהוצאות הסעודה נתנדב ע"י ידידינו
הרבני החשוב והנכבד הרה"ח
ר' דוב בעריש קויפמאן שליט"א
מקרית יואל יע"א
לטו"נ התנא האלוקי רשב"י זי"ע
ולטו"נ הרה"ק רבי ר' מנחם מענדל מרימאנוב זי"ע

בשפתי צדיקים

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

אם בחקותי תלכו

נראה לפרש על פי ששמעתי אומרים על דרך הצחות, בשם הרב הקדוש מו"ה ר' מיכל מזלאטשוב זי"ע, שפעם אחת בלילה בקרירות גדולים בחורף, בא אליו סוחר, והוא יושב בבית חם מאוד, ולסוחר היה קר מאוד, שאל הסוחר לרבי הנ"ל, רבי יהיה לכם עולם הבא גם כן, והשיב לו שוטה, לנו יהיה עולם הבא מכל שכן, ומה על דבר שאין אנו יגיעים דהוא עולם הזה יש לנו, עולם הבא שאנו יגיעים בו מכל שכן שיהיה לנו, ולכם גם עולם הבא לא יהיה מקל וחומר הנ"ל ומה על דבר שאתם יגיעים, דהוא עולם הזה אין לכם, על דבר שאין אתם יגיעים, מכל שכן שלא יהיה לכם, עד כאן דבריו הקדושים, וזה שהתורה הבטיח יעודים גשמיים, ורצה לומר אם בחקותי תלכו, כפירש רש"י, אם בחוקתי תהיו עמלים, ונתתי גשמיכם בעתם, דהוא שכר גשמי, ומכש"כ שכר רוחני שאתן לכם עד אין שיעור, כי על זה אתם עמלים, וזו אין צריך לומר זו קאמר, והכתוב מודיע לנו, דאפילו שכר גשמי יהיה לנו, על דרך המשנה (שבת קכ"ז) שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא. **(רביד הזהב)**

ולא תגעל נפשי אתכם

כשחזר הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשוברג זי"ע מרבו המגיד הק' ממעזריטש זי"ע, שאלוהו מה למד אצל רבו, השיב עד הנה הייתי עוסק בתעניות וסיגופים כדי שגופי תוכל לסבול את הנשמה, עתה נוכחתי לדעת שהגוף מלומד בניסים הוא על שהנפש סובלו ואינו נפרד ממנו, ופירוש בזה הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורא זי"ע את הבטחת בעל הרחמים הקב"ה, ונתתי משכני בתוככם, היא הנפש המחיה שבכם, ואינכם צריכים לירא שמא תיפרד מגופכם, ולא תגעל נפשי אתכם. וכן פירוש הפ' תורת ה' תמימה משיבת נפש, אחת מסגולותיה של התורה היא, שהיא משיבה את הנפש לגופה ועוצרת בה שלא תיפרד מן הגוף. **(שיח סוד)**

והשמותי את מקדשיכם

הרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע שמע שהמגיד הקדוש מקאזניץ זי"ע הי' נוהג להפך הדברי תוכחה שבפר' בחקותי לברכות, ונסע לפר' בחקותי לחזות במו עיניו את הנ"ל, וכאשר קרא את הפסוק הזה והשימותי את מקדשיכם ולא אריח בריח ניחוחכם, אמר בזה"ל: אוי רבש"ע וועז דערלעבט מען דאס שוין, ויש לבאר כוונת דברי המגיד הקדוש, כי ידוע שכל התוכחה מלא טובות, רק הם סתומים ונעלמים מעיני כל חי, כי מאתו לא תצא הרעות כו', רק לעיני בשר נראה שהם קללות ח"ו, והנה נודע אשר מן העשרה הרוגי מלכות, וכן מכל הנהרגים ונשחטים על קדושת שמו יתברך, עולה תענוג גדול למעלה אשר אין לשער, אבל אנו מתפללין בכל יום ואל תביאני לידי נסיון שלא יהיה תענוג כזה למעלה מהריגות בפועל ח"ו, ודי לנו במה שאנו מוסרין נפשינו על קדושת שמו ית' בשעת קריאת שמע, וזאת מרמז הכתוב שהקב"ה מבטיח אותנו שלא יהיה שם תענוג למעלה מהקדושים והנהרגים בפועל ממש, ורק די לנו בכח מסירת נפש בשעת קרי"ש ותפלה באמת במחשבה, נחשב כאילו הקרבנו אותנו בפועל ממש, וזהו והשימותי את מקדשיכם שאבטל ואשבית ההקדשים בפועל ויעשה כביכול זאת שממה, ואל אריח בריח ניחוחכם שאינו רוצה עוד לקבל תענוג כזה מן הנהרגים בפועל על קדושת שמו ית', וע"כ סיים מי יתן שיהיה כך בקרוב שלא יוכלו האומות לצער אותנו להכריח אותו לקידוש ה' ולא יהיה תענוג כזה למעלה רק מתורה ותפלה ומעש"ט במצוי נפש. **(עטרת ישועה)**

לא מאסתים ולא געלתים

הגה"ק ר' שלמה קלוגער זי"ע כותב באחד מתשובותיו אשר בכתב יד קדשו, וזה לשונו: שמעתי אומרים בשם הגאון ה"נודע ביהודה" שאמר בעת התחלת הגזירה לקחת מאחינו בני ישראל לצבא, ואז אמר המושל שהוא עושה כבוד לישראל בזה, כי אז היה הרשות שיכולין להיות שרי צבא, אמר הגאון הנ"ל שקללה זו מרומזת בתורה במה שנאמר בתוכחה "ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם", והכוונה שבמה ש"לא מאסתים ולא געלתים" בעיני באומות וחלקו להם כבוד, זה הוא אך ורק בכדי "לכלותם להפר בריתי אתם" שיהיו מחללי שבתות ואוכלי בשר השקץ והחזיר, עכ"ד.

(אוצר שיחות צדיקים)

וכל ערכך יהיה בשקל

הגאון רבי זלמן מווילנא זי"ע הלך לגביר אחד אודות דבר צדקה, והתנצל לפניו הגביר ואמר לו: אשאל מכבוד תורתו אם עפ"י דין מותר לי ליתן מעות אחרים, כי הנני בעל חוב גדול יותר מרכושי, ולא השיב לו הגאון, ובתוך כך בא חייט אחד עם מלבוש יקר מאוד, ושאלו הגאון ז"ל: אם אמת כדבריך, למה לך מלבוש יקר כזה במעות אחרים, והשיב הגביר שגם זה הוא לוקח בהקפה, נענה הגאון ז"ל ואמר: עתה אני מבין פשט הפסוק (ירמיה ט, ה) "שבתך בתוך מרמה במרמה מאנו דעת אותי" דהכל מרמה וכל שבתך במרמה, אבל לצורך צדקה אתה איש אמת, "במרמה מאנו דעת אותי", ואינך רוצה לעשות עכ"פ מכסה קטנה עבור צדקה עכ"ד ודפח"ח, ובזה אמרתי לפרש הפסוק בפרשתן "וכל ערכך" אשר לצרכיך יהיה ג"כ "בשקל הקודש" בדברים שבקדושה. **(פרדס יוסף)**

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

בני ברק

ב"ה

אַשְׁרֵינוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ וְנָעִים יוֹתֵר

הננו להודיע בזה לכל הקהל הקודש הע"י

כי כמדי שנה בשנה אנו מארגנים לאנ"ש

נסיעה מיוחדת למירון

ביום ל"ג בעומר - יום ראשון הבעל"ט

בשעה 7:45 בבוקר

תפילת שחרית בשעה 6:45 - והיציאה מיד לאחמ"כ מבית מדרשינו בשיכון

בשעה 1:30 בצהריים אחרי אמירת תהלים נתאסף אי"ה בצוותא חדא

לקיים הדלקה וריקודין

לכבוד התנא האלוקי רשב"י זי"ע

בזמירות ושירים ע"י המשוררים דקהילתינו הק'

ברחבה מיוחדת שנשכר עבור קהילתינו הק'

בראשות מורינו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

כמו כן תיערך שם חגיגת תגלחת ילדי אנשי שלומינו

ובשעה 2.15 חוזרים אי"ה לבני ברק

פת שחרית

יחולק לכל הנוסעים על אם הדרך

אוטובוס מיוחד תהי' למען משפחות אנ"ש ובני ביתם שיחיו

ויה"ר שיכילא ה' כל משאלותינו לטובה ולברכה וזכות התנא האלוקי רשב"י יגן עלינו להתברך בכל טוילי דשיטב

הנהלת הקהילה

פרפראות לחכמה

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, בפתור ופרח משוקדים

אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם:
י"ל ע"פ מה דאיתא (אבות ה' י"ד) ארבע מדות בהולכי לבית המדרש הולך ואינו עושה שכר הליכה בידו, ואיתא (ברכות ו'.) מאי ולחושבי שמו אמר רב אשי חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, וז"ש "אם בחקותי תלכו" אם רק תלכו כבר יש לכם שכר הליכה כ"ש "ואת מצותי תשמרו" שלא לחטוא ועאכו"כ אם גם "ועשיתם אותם" שתהיו עמלים בתורה.

(פרדס יוסף)

☆

ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדפו:
ברש"י: וכי כך הוא החשבון, י"ל הכוונה הוא כך "ורדפו מכם חמשה מאה" ותיבת עם ו' החבור "ומאה" שייך למעלה היינו ומאה פעמים חמשה היינו חמש מאות "מכם רבבה ירדפו" לפי"ז החשבון מדויק.

(הכתב והקבלה)

☆

ואולך אתכם קוממיות:
איתא (ב"ב ע"ה:) מהו קוממיות אמר ר' מאיר כשתי קומות של אדם הראשון, איתא (חגיגה י"ב.) אדם הראשון מסוף העולם עד סופו היה כיוון שסרח הניח הקב"ה ידו עליו ומיעטו, וקשה מדוע מיעט אותו הקב"ה, וי"ל ע"פ דברי התוס' שם שהקשו אם אדם היה מקצה העולם עד סופו האיך היה יכול לקום ותירצו היה בגן עדן לפני שסרח והקב"ה מיעט אותו, לכן כגירש אותו הקב"ה מג"ע לא מצא לו מקום לנוח והוצרך הקב"ה למעט אותו, לכן אחר שאמר הכת' "והתהלכתי בתוככם" ופירש"י אטייל עמכם בג"ע שתהיו בג"ע ממילא יהיה "ואולך אתכם קוממיות" תוכלו להיות כקומת אדם הראשון.

(עדות ביהוסף)

☆

אף אני אעשה זאת לכם:
איתא (תו"כ בחקתי ד') אף אני איני מדבר אלא באף, י"ל ע"פ מה דאיתא בפרד"א שקודם הבריאה היתה האות א' נכתבת במלואה א"ף ראה הקב"ה שאין העולם מתקיים הטיל ל' בתוכה ונכתבת אל"ף, לכן אם עמלים בתורה אז הלמוד מוסיף הל' בתוכה ונכתבת אל"ף אבל אם אין עמלים בתורה ממילא אין למוד ניטלת הל' ונשאר רק א"ף.

(נחלת יעקב יהושע)

☆

ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד והשיבו לחמכם במשקל ואכלתם ולא תשבעו: שנינו (ב"מ ל'.) נזדמנו לו אורחים לא ישטחנה דמקלא קלי לה אי משום עינא (רש"י שתשלוט בו ע"ה של האורחים) עוד אמרו (תענית ח':) שאין הברכה מציה לא בדבר השקול ולא בדבר המדוד, וז"ש הכת' "ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד" שהוא גלוי לרבים לכן לא תשרה בו ברכה "והשיבו לחמכם במשקל" ולא תשרה בו ברכה משום דבר השקול לפיכך "ואכלתם ולא תשבעו" לעומת זאת בברכה נאמר "ואכלתם לחמכם לשובע" ופירש"י אוכל קמעא ומתברך במעיו הברכה תשרה בו לפי שהוא סמוי מן העין והוא אינו שקול ומדוד.

(דברי שאול)

☆

והתודו את עונם וכו' במעלם אשר מעלו בי וגו' אף אני אלך עמם בקרי:
קשה אם יתודו למה יענשו, י"ל אמרו (תענית ט"ז.) אדם שיש בידו עבירה ומתודה ואינו חוזר בה למה הוא דומה לאדם שתופס שרץ בידו שאפילו טובל בכל מימות שבעולם לא עלתה לו טבילה, וז"ש "והתודו את עונם" אבל "במעלם" הם עדיין בתוך המעל "אשר מעלו בי" שלא עזבו את החטאים וממשיכים לחטוא ודוי זה אינו כלום לכן "אף אני אלך עמם בקרי".

(בינה לעתים)

☆

וזכרתי את בריתי יעקב וכו' ואף גם זאת וכו' לא מאסתים ולא געלתים להפר בריתי אתם:
איתא (שבת נ"ה.) אמר שמואל תמה זכות אבות וכתבו התוס' בשם ר"ת שזכות אבות תמה אבל ברית אבות לא תמה דהא כתיב וזכרתי את בריתי יעקב אף לאחר הגלות, וזה שמרמז לנו הכת' "וזכרתי את בריתי יעקב" את הברית אני זוכר "ואף גם זאת" ר"ת זכות א'בות ת'מה אפי' הכי "לא מאסתים ולא געלתים להפר בריתי אתם" משום שברית אבות לא תמה.

(דברי יאיר)

☆

לא מאסתים ולא געלתים:
איתא (שבועות ל"ו.) לאו לאו תרי זימני הן הן תרי זימני הוי שבועה, לפי זה כשאמר הקב"ה "ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם" הרי זו שבועה ומובטח לנו שהקב"ה יקיים שבועתו, לפי זה יש לפרש הפסוק (מלאכי ג' ו') כי אני ה' לא שניתי" תיבת לא שניתי (כפלתי) אמרתי שני פעמים "לא" מאסתים "ולא" געלתים והרי זו שבועה ומובטח לכם שאני אקיים שבועתי לכן "ואתם בני יעקב לא כליתם" ולא יהיה לכם כליה ח"ו.

(הגר"א)

קהל יטב לב ד׳סאטמאר

בנשיאות כ״ק מרן אדמו״ר שליט״א

בני ברק

בריך מתייך לשלם

באותות הוקרה וחיבה, נקדם בברכה מרובה, את מעלת כבוד ידידינו הנכבד האי גברא יקירא, הוא הגבר הוקם עולה של תורה, עושה ומעשה פעולות כבירים להגדיל תורה ולהאדירה, מהיושבים ראשונה במלכות סאטמאר המפוארה, עומד הכן לימינינו בהתמסרות נפלאה תדירא, מוזיל זהב מכיסו למען החזקת מוסדותינו המעטירה,

הרבני הנגיד המפסר המפואר, מובתר בכל תואר

מוה״ר יצחק ראזנבערג שליט״א

ס. ראה״ק דקהל יטב לב דסאטמאר

לרגל בואו לארה״ק

להשתטח על ציון הרשב״י זי״ע

יהא בואו לברכה, ובזכות רשב״י יושפע לו שפע והצלחה, ויזכה להמשיך במעשי הצדקה והחסד לפרט ולכלל, ולעמוד לימין החזקת המוסדות, עדי נזכה לקיבוץ ישראל, בביאת הגואל, ומלכינו מרן רבינו שליט״א בראשינו, במהרה בימינו, אמן.

המקבל פניו בתודה ובברכה, ברגשי הוקרה והערכה

הנהלת הקהילה

עניינים נפלאים, בסוגיות ובפלפולים,
שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

בענין לאו הניתק לעשה

והי' הוא ותמורתו יהי' קודש (ויקרא כז, י')

הרמב"ם חידש (נפ"מ ממורה) שלאו הניתק לעשה אין לוקין עליו, דייקא בששניהן שוין דהיינו כל ששייך עליו הלאו שייך עליו ג"כ העשה, דייקא אז אין לוקין עליו, משא"כ כשהלאו כולל יותר מן העשה דהיינו שיש אופנים שעוברין על הלאו ולא אפשר לקיים העשה, אז לא הוי לאו הניתק לעשה כלל, ולוקין על לאו זה, וע"כ חידש הרמב"ם דתמורה לא הוי לאו הניתק לעשה אע"פ דכתיב בקרא לא יחליפנו ולא ימיר אותו, ואם המר ימירנו והי' הוא ותמורתו יהי' קודש, אעפ"כ לא הוי לאו הניתק לעשה, כיון שאינם שוין כי קיי"ל שצבור או שותפין שהמירו עברו על הלאו, אבל אצלם לא שייך העשה והי' הוא ותמורתו קודש דבשותפין אינו חל, וא"כ כיון שהלאו כולל יותר מן העשה דהרי כולל גם שותפין והעשה אינו כולל שותפין ע"כ לא הוי לאו הניתק לעשה ולוקין עליו, עכ"ד הרמב"ם בתמורה.

והקשו האחרונים המנחת חינוך (מצוה ת' סעי' ד') וכן הפמ"ג בספרו גינת וורדים (כלל כ"ג ד"ס הפמ"ג הנ') דהרי כתיב והנותר ממנו באש תשרופו, כמו בגזילה דהוי לאו הניתק לעשה משום והשיב את הגזילה, וע"כ אין לוקין על לאו דלא תגזול ומפסוק זה ילפי' בגמ' וכן פסק הרמב"ם והחינוך שאם עבר על לאו דנותר אין לוקין עליו מדהוי לאו הניתק לעשה, ולכאורה קשה אמאי הוי נותר לאו הניתק לעשה, הרי הלאו כולל יותר מן העשה, דהרי הלאו כולל גם נשים דהרי לגבי לאו אין שום פטור להנשים, משא"כ בהעשה של והנותר ממנו באש תשרופו אינו כולל נשים דהרי הוי מ"ע שהזמן גרמא דהרי קיי"ל אין שורפין קדשים בלילה וא"כ הוי מצוות עשה שהזמן גרמא ונשים פטורות, נמצא דהלאו כולל יותר מן העשה, וא"כ הרי לפי"ד הרמב"ם לא הוי ניתק לעשה, וצריכין ללקות עליו, ואמאי הוי לאו הניתק לעשה.

☆

והמנחת חינוך מביא גירסא דלדבריו נשים אינן מצוות בהלאו דנותר מדהוי לאו שאין בו מעשה, דהרי בזה גופא שזמן אכילתה עבר כבר עוברין על הלאו דנותר ולא בעי' שום מעשה, ע"כ נשים אינן מצוות בהלאו, וא"כ לפי"ז הרי הלאו אינו כולל יותר מן עשה דהרי גם לגבי הלאו נשים פטורות.

והתומים (נפ' ל"ו) ג"כ הקשה כקו' הנ"ל והוא הק' לגבי משכון דהוי לאו הכולל יותר מן העשה וכו' וכו', ומחדש דדוקא בתמורה שייך ד' הרמב"ם שאם הלאו כולל יותר מן העשה אז לא הוי לאו הניתק לעשה, דבתמורה העשה לא הוי בקום ועשה דהרי העשה של והי' הוא ותמורתו קודש, לא בעיא שום מעשה דמאליו נעשה קדוש, וע"כ בעי' שהעשה יכלול כל האופנים וכל האנשים שעוברין על הלאו, משא"כ בעשה שהוא בקום ועשה אף אם הלאו כולל יותר מן העשה שפיר הוי לאו הניתק לעשה, עכ"ד התומים.

ולפי דבריו שפיר יתורץ קושיית האחרונים הנ"ל לגבי נותר דהרי בנותר העשה הוא בקום ועשה דהיינו לשרפו, וא"כ אפי' אי הלאו כולל יותר מן העשה לא איכפת לן כד' התומים, ושפיר הוי לאו הניתק לעשה ואין לוקין עליו.

☆

אמנם בקרבן ציון עמ"ס תמורה (מהגאון הגדיר הגר"ד סענפענטער זצ"ל) מביא ד' שו"ת נהרי אפרסמון (סיו"ד סי' קס"ו) דכתב דחידושו של התומים דאם העשה שמנתק את הלאו הוי בקום ועשה לא איכפת לן אם הלאו כולל יותר מן העשה, היינו דווקא כשהלאו הוא בלא מעשה כגון המשהה חמץ און כגון נותר אז אם העשה הוא בקום ועשה, הוי לאו ניתק לעשה אפי' אם הלאו כולל יותר מן העשה, משא"כ במקום שהלאו הוא ג"כ ע"י מעשה אז אם הלאו כולל יותר מן העשה, לא הוי לאו הניתק לעשה ולוקין, ודו"ק.

☆

וכן השאגת ארי' (סי' פ"ג) וכן בשו"ת תירוש ויצהר (סימן ו') תירצו ביסודו של הרמב"ם בתמורה

הנ"ל, את הקושיא המפורסמת על הרמב"ם (נהל' חמץ ומצה) שכ' שהקונה חמץ בפסח לוקה, והקשו כולם כאחד הרי חמץ הוי לאו הניתק לעשה של תשביתו וכדאיתא בתוס' פסחים (כ"ח:) להדיא.

והשאג"א תי' לפי"ד הרמב"ם בתמורה שאם הלאו כולל יותר מן העשה לא הוי לאו הניתק לעשה ולוקין עליו, א"כ מיושב שפיר ד' הרמב"ם דהרי בחמץ הלאו כולל יותר מן העשה דבהלאו של בל יראה מצוות גם נשים, ובהעשה של תשביתו הם פטורות מדהוי מ"ע שהזמן גרמא וא"כ הרי הלאו כולל יותר מן העשה, וא"כ לא הוי לאו הניתק לעשה וא"כ שפיר כתב הרמב"ם דהקונה חמץ בפסח לוקה.

☆

ובחידושי ראשבי"ד (נמו שלמון מהרי"ח מפאלד) בסוגיא דסומא, ג"כ הקשה קושיא נפלאה לפי"ד הרמב"ם בתמורה המובאין דכשהלאו כולל יותר מן עשה לא הוי לאו הניתק לעשה ושפיר לוקין עליו, הקשה לפי"ד הפמ"ג בפתיחה כוללת לאורח חיים (מ"ג סוס כ"ט) דהא דאמרי' דסומא פטור מכל המצות היינו מצות עשה אבל לא תעשה בוודאי דגם סומא חייב לשמרם.

והקשה לפי"ד הרמב"ם הנ"ל נמצא דלא שייך כלל בכל התורה לאו הניתק לעשה כיון דהלאו כולל יותר מן העשה, דהרי הלאו שייך גם בסומא כד' הפרי מגדים, משא"כ העשה אינו כולל סומא דהרי פטור מכל מצוות עשה.

ועוד הקשה דלפי"ז אינו מובן מה דמובא בקידושין שכששמע ר' יוסף (סהי' פגי נהור ל"ע) שסומא פטור מכל המצוות, עשה סעודה לכבוד זה, וקשה הרי לפי"ד הפרמ"ג לשמחה מה זו עושה, הרי אדרבה הפסיד בזה שהרי בהל"ת יהי' חייב כשאר אינשי, ורק במ"ע יפטר וא"כ לא יוכל להיות אצלו לאו הניתק לעשה, וילקה על הלאווין, ומניח בקושיא [וכמובן דלפי"ד התומים המובא לעיל יש מקום ליישב וצ"ע].

☆

ובישועות יעקב (סהע"ז ריש סי' כ"ח) ושו"ת מחנה חיים (סוס"ח ס"ב סי' ל"ג סוס ה') הקשו לפי"ד המלחמות בסוכה (דף ג.) דבגזל עכו"ם אפי' למ"ד דגזל עכו"ם אסור מדאורייתא פשיטא דהעשה דוהשיב את הגזילה ליכא בגזל עכו"ם, עכ"ד, ולפי"ד תיקשי אמאי הוי גזל לאו הניתק לעשה דוהשיב את הגזילה, הרי לפי"ד הרמב"ם כשהלאו כולל יותר מן העשה לא הוי לאו הניתק לעשה, וא"כ בגזילה לפי"ד המלחמות הלאו כולל יותר מן העשה דבהלאו נכלל גזל עכו"ם והעשה דוהשיב נכלל רק גזילת ישראל.

☆

והמחנה חיים (שם) תירץ דאפי' אי נימא דגזל עכו"ם אסור, אעפי"כ אינו אסור מטעם איסור לא תגזול, אלא מטעם הפסוק וחישה עם קונהו, או מהפסוק ואכלת את כל העמים, וכדמשמע בכתובות (סימן שמ"ח) וכיון דשם לא נזכר שום ענין של השבה, ע"כ אמרינן דאין חיוב השבה על גזל עכו"ם, אבל אין איסורו מקרא דלא תגזול, ו"כ אתי שפיר דהוי לאו הניתק לעשה כיון דאין הלאו דלא תגזול כולל יותר מן העשה של והשיב את הגזילה, ושפיר אין לוקין עליו, והבן. [ובבית האוצר (מ"ב דף מ"ז.) ג"כ מביא תירוץ על קושיא הנ"ל אבל אכמ"ל, ועיי"ש.]

מקוה שמואל בנימין

שע"י קהל יטב לב ד'סאטמאר בני ברק

ע"ש האאז החסיד

מוהרי"ש שמואל בנימין כ"ר מרדכי אפרים פישל עד"ר

שימין והזרחב ע"י בנו הרבני הנגיד הנכבד מוהר"ר יעקב יוסמאן סופר הי"ז

נקדמה פניו בתודה

מולא פינו ברכה ותהילה, לקדם בשם כל בני הקהילה, את פני מעלת כבוד ידידינו ומכובדינו היקר והמסולא בפז
עושה ומעשה צדקה וחסד לפרט ולכלל. אהוב משובח ונערץ בפי כל, נודע ומפורסם בצדקת פזרנו
קובע עתים לתורה, חשיכה כאורה, רב פעלים בעוז ובתפארה, לכל דבר שבקדושה מוזיל זהב מן הכיס
ביתו פתוח לרווחה לכל דורש ומבקש, ראשון הוא למקראי קודש, שמו הטוב והמהולל משבחים ומפארים
נודע בשערים, בפעליו הכבירים, משמש כציר איתן ונאמן של כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א בהנהלת המתיבתא
דיו רב לו בהחזקת מוסדותינו הק' פה בארה"ק ליטול חלק נכבד בחינוך הטהור של התינוקות של בית רבן

הרבני הנגיד הנכבד והמפואר

מוה"ר יעקב יוסמאן סופר הי"ז

חבר הנהלת ישיבה גדולה ד'סאטמאר קריית יואל יע"א

לרגל בואו בשערי עירינו

מה טובו אוהליך יעק"ב

ובחדא מחתא, נביע לו בהני שורתא, לעילא מכל תושבחתא, בשבח ושירתא
על כאשר בימים אלו עינינו תחזינה בגמר עבודת הקודש
של הרחבת ושיפוץ המקוה טהרה
ברוב הודו ושכלולו לשם ולתפארה
על כן נודה לשמו ונהללו בשם כל הקהל אסירי התודה וההוקרה

ושאבתם מים בשששון ממעייני הישועה

מרן דבשמיא יהא בסעדו, וזכות המצוה הנשגבה יגן בעדו, להתברך הוא וב"ב בטבון וקשוט
קדושתן של ישראל וטהרתן, ותמיכת מוסדותינו הק' והחזקתן, ישפיעו עליו שפע ברכה והצלחה
ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח, ברוב אונים ואמיץ כח, ויתברך בתענוג ונחת מתוך אושר ועושר
הבטחת רבי"ק זי"ל שלא ישאר חייב לתומכי מוסדותיו, תלווה אותו כל ימי חייו, לברכה ולהצלחה

המקבלים פנין בסבלי הודאה והשבחה, אשרי התודה והמברכה

הנהלת הקהילה

תשית לראשו עטרת פ"ז

בתודה וקול זמרה, ובאותות כבוד והוקרה, נשגר בזאת השורה, ברכת מזל טוב, וברכות לרוב, אל מע"כ ידידינו היקר האי צנתרא דדהבא, עושה ומעשה למען מוסדותינו הק' בהתמסרות עצומה ורבה, מסייע לשאת בעול קיום והחזקת המוסדות ברוח נאמנה, רודף צדקה וחסד בכל עת ועונה, שמו הטוב מהללים בשפתי רננה,

הרבני הנגיד הנכבד המפואר, מוכתר בכל תואר

מוה"ר וואלף פערל הי"ו

חבר הנהלת מוסדות "יטב לב" בארה"ק

לרגל השמחה שבמעונו, רוממות קל בגרונו,
בהולדת נכדו בכורו ני"ו למזל טוב
אצל חתנו האברך היקר והנעלה
הר"ר **יואל הכהן גלאנצער** הי"ו
בן ידידינו הרבני הנגיד הנכבד מוה"ר יצחק פנחס הכהן גלאנצער הי"ו

כשהשמחה במעונו נודה לשמו ונהללו בפינו, ונברכו בשם כל תלמידי מוסדותינו, יה"ר שישכיל ויצליח בהרמת קרנינו, ויזכה לגדלו ולחנכו בתוך שאר יוצ"ח על מבועי התורה, מתוך רב שמחה ואורה, לשם לתהילה ולתפארה.

הכו"ח ברגשי ידידות והערכה, אסירי התודה והברכה

הנהלת המוסדות

פנינים וחידושים בגמרא מס' פסחים
הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"

לקראת ל"ג בעומר יומא דהילולא של התנא האלוקי רשב"י זי"ע:

עומק דברי התנא האלקי רשב"י לרבו הגדול רבי עקיבא:

אם אין אתה מלמדנו, אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות

בגמרא (פסחים קיב.) **'חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחי כשהיה [רבי עקיבא] חבוש בבי האסורין, אמר לו [רבי שמעון בן יוחי] רבי למדני תורה, אמר לו [רבי עקיבא] איני מלמדך [כי חשש שמא יתפשו גם אותו]. אמר לו [רבי שמעון בן יוחי] אם אין אתה מלמדנו אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות [ואף שרבי עקיבא היה כבר חבוש בבית האסורין, איים רבי שמעון שימסור אותו על ענין חמור יותר, ויחמירו בענשו (מהרש"א)]. אמר לו [רבי עקיבא] בני יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק [כלומר רצוני ללמדך תור עז יותר מרצונך ללמוד, אבל אע"פ כן איני מסים ללמדך מפני הסכנה]. אמר לו [רשב"י] ומי בסכנה, והלא העגל בסכנה [כלומר התלמיד בסכנה כתוצאה מהלימוד, שהרי אתה אסור כבר בידם מחמת עון זה, וכעת רק אני מוסיף להסתכן, ומה איכפת לך אם אני מוכן לכך].**

ותמהו המפרשים איך יתכן שרשב"י יפחיד את רבו הגדול רבי עקיבא שימסרנו למלכות. ב. הלא רבי עקיבא כבר ישב בבית האסורים. ג. מה הכוונה 'אני אומר ליחי אבא ומוסרך למלכות', וכי יוחי היה מוסר.

ובוודאי שאין הדברים כפשוטם, וההסתר יותר מן הגלוי, אמנם מצאנו בספרים לבאר בכמה אנפי"ן דברי חכמים וחידותם.

'אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות' - ותצא לחירות

א דהנה רבי עקיבא נתפס למלכות על דברי תורה, כדאיתא בארוכה בגמרא (ברכות סא:), שכאשר גזרה מכות רומי הרשעה שלא ללמוד תורה, התעלם רבי עקיבא מהגזירה והקהיל קהלות ללמוד תורה ברבים, כאשר נשאל על כך, השיב שהתורה היא מקור החיים של עם ישראל, והסכנה בעזיבת לימוד יותר מהסכנה ללמוד תורה כנגד גזירת הרומאים, זמן קצר אח"כ עצרו את רבי עקיבא וחבשוהו בבית האסורין.

והנה עכשיו שהיה רשב"י מבקש מר"ע שילמדו תורה, הוא נמנע ואומר **'איני מלמדך'**, - נמצא רבי עקיבא נכנע לגזירת המלכות, ובשביל אימתה הוא נמנע מללמוד תורה לתלמידיו, **א"כ**

מעתה תוציאו המלכות חפשי מבית האסורין, שהרי הוא כבר לא יקהיל קהלות ברבים לעסוק בתורה, וז"ש רשב"י לר"ע **'אם אין אתה מלמדנו אני אומר ליוחי אבא ומוסר למלכות'** - כי נכנעת לפקודתן והנך נשמע לגזירתן, ותצא לחירות, ובזה רצה להפחידו שהרי ר"ע אמר על עצמו שכל ימיו היה מצטער על הפסוק ואהבת וגו' בכל נפשך מתי יבוא לידי ואקיימנה, ועכשיו שהוא מסור בידי מלכו הרשעה, וקרוב אצלו קיום המצוה של מסירות נפש על קידוש השם, לא רצה להשתחרר מבית האסורים, שהרי לא יוכל לקיים מצות בכל נפשך שהיה משתוקק אליה כל ימי חייו.

ועל זה השיב לו רבי עקיבא כי חס ושלום הוא אינו חוזר מדרכו, ואדרבה פרה רוצה להניק, רק כל זמן שהסכנה היא לעצמו המשיך בהרבצת תורה, אבל עכשיו שהוא כבר חבוש בבית האסורין, א"כ לו לא יוכלו להרע יותר, א"כ עיקר הסכנה על רשב", ור"ע לא לסכן אחרים, ע"ז ענה לו רשב"י מי בסכנה הרי בעיקר התלמיד, וזה טעם המניעה, ואם התלמיד לוקח על עצמו הסכנה, הרי זה לא נקרא שאתה מסכנו, כיון שהוא יודע ורוצה בכך, ושוב אינך רשאי למנוע ממנו תורה, ובזה נצחו ולמדו חמשה דברים הנזכר בגמרא.

כ'י ל'א תשכ'ח מפ'י זרע'ו

בזכות רשב"י

ב. הנה בגמרא (שבת קלח:) שנינו **'תנו רבנן כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה, אמרו עתידה תורה שתשתכח מישראל..., תניא רבי שמעון בן יוחאי אומר, חס ושלום שתשתכח תורה מישראל, שנאמר (דברים לד כא) 'כ'י ל'א תשכ'ח מפ'י זרע'ו', אלא מה אני מקיים, ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו, שלא ימצאו הלכה ברורה ומשנה ברורה מקום אחד".**

ואיתא בתפארת שלמה (ל"ג בעומר ד"ה ת"ר) בשם ספרים הקדושים, שבפסוק זה עצמו מרומז שלא תשכח התורה מכלל ישראל בזכות רשב"י, כי סופי תיבות של **'כ'י ל'א תשכ'ח מפ'י זרע'ו'**, הוא **יוחא"י**. פירוש שבאמת היה צריך להיות כמו שאמרו התנאים הקדושים שבעקתא דמשיחא עתידה תורה שתשתכח מישראל, אך בזכות התנא רשב"י לא יבוטל התורה חס ושלום לעולמי עד.

ובזה מבואר היטב מה שאמר רשב"י לרבו רבי עקיבא **'אם אין אתה מלמדנו אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות'** הכונה שאם אין אתה מלמדנו תורה לא יהיה המשך לכלל ישראל, שהרי בזכות רשב"י יקוים הפסוק 'כי לא תשכח מפי זרעו', ואז **אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות** הכוונה למלכות שמים, שעל ידי זה לא יוכל לקיים הבטחת חז"ל כי לא תשכח מפי זרעו המרומז בה בס"ת יוחאי.

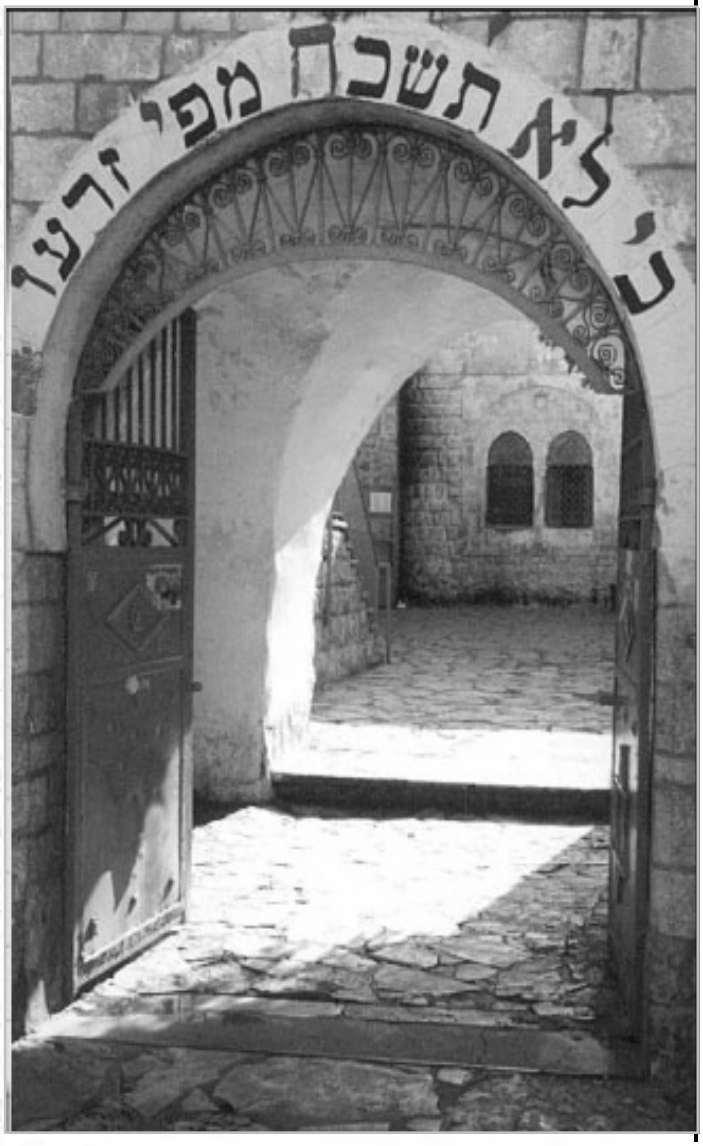

לכו בכוחכם זה

סל מלא ברכות ואיחולים, נשגר בשבחים ובהילולים, לכבוד העסקנים הנאמנים והחשובים, כולם ברורים ואהובים, לבם עד וחם לכל דבר שבקדושה, במידה נדושה, ובמיוחד עושים ומעשים בהזמסרות עצומה ונפלאה, להרבות פעלים לזעורה ולזעודה בכל עת ובכל שעה, ה"ה

הרה"ח ר' **ליפא בערקאוויטש** הי"ו ראה"ק דקהילתינו הק' אנטווערפן יע"א

הרה"ח ר' **מאיר קרויס** הי"ו מראשי קהילתינו הק' באנטווערפן יע"א

מוה"ר **צבי יודא ווייס** הי"ו

מוה"ר **יעקב שרייבער** הי"ו

הר"ר **אהרן משה ריינער** הי"ו

הר"ר **ישעי' יעקב דאסקאל** הי"ו

לרגל אשר נתמנו בברכת קדשו של כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
ונטלו על עצמם עול ומשא הקודש

לשמש בתור חברי הנהלת "מוסדות יטב לב" סניף אנטווערפן

ומטרתם קודש לעמוד בראש הפעולות לטובה כדי להרים מצב הכלכלי של מוסדותינו הק' ובעבודה ועצה משותפת נזכה בעז"ה להרים קרנה בכבוד כראוי וכיאות

יה"ר שבשכר פעולותיכם הכבירים, את קרן מוסדותינו להרים, תזכו לראות דורות ישרים, ולהזברך בכל משאלות לבבכם לטובה ולברכה, ויוסף ה' עליכם אלף פעמים ככה, להרבות פעלים לזעורה ולזעודה ברביה והמשכה, עדי נזכה לביאת מלכא משיחא, ומלכינו בראשינו, בב"א.

החותמים למען שמם בהודאה ובהערכה, אסירי התודה והברכה

הנהלת מוסדות סאטמאר ב"ב

הילולא דצדיקיא

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הגה"ק רבי **מנחם מענדל** בן רבי יוסף זי"ע **מרימנוב**

יומא דהילולא י"ט אייר (תקע"ה)

הגה"ק רבי מנחם מענדל מרימינוב זי"ע נולד לאביו רבי יוסף חריף ז"ל, יסופר שפע"א נזדמן לאביו מציאה לקנות את כל רכושו של הפריץ במחיר מוזל מאוד והלך ומכר את כל רכושו ומטלטליו ובאמצע הדרך שמע קול צעקה של אלמנה שנשארה עם שבעת יתומיה בלי מזון ומחי' ותיכף ומיד לקח את כל כספו ונתן בידה, ונעשה רעש גדול בשמים והסכימו לתת לו איזה מתנה כששמע הס"מ זאת אמר הנה כל הצדיקים לפני שנותנים להם מתנה מתנסין בנסיון ואם עומדים בזה אז נותנים להם, והלך אליהו הנביא אל ר' יוסף בדמות זקן נשוא פנים ונתן לו שלום ונכנס עמו בדברים עד שסיפר לו ר' יוסף את כל המעשה, אמר לו הזקן הנה אני עשיר גדול אני אתן לך סכום גדול בתנאי שתמכור לי את המצוה, אבל ר' יוסף לא רצה למכור לו את המצוה, אז גילה לו שהוא אליהו הנביא וכיון שעמד בנסיון נותנים לו מתנה מן השמים שיזכה להפקד בבן קדוש אשר יאיר את כל העולם, אבל רק בתנאים דלהלן: שמיד כשתוושעו תצטרכו להסתלק מהאי עלמא, ואכן נפקדו בבן זכר וקראו לו "מנחם" לאמר זה ינחמני כי עד אז טרם נפקדו בזש"ק, אבל גם התנאי נתקיים כי תיכף נסתלק ר' יוסף ואחר שנתיים ימים נסתלקה גם אשתו, ונשאר הרר"מ יתום מבלי אב ואם, ונתגדל בעיר האמבורג, והצליח מאד בלימודו ביתר שאת ויתר עז.

בילדותו קיבל תורה בישיבתו של הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע וחשבו לרבו מובהק, אשר ממנו קיבל גם שרשי החסידות שקיבל מרבו הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע, שם התרועע עם הרה"ק ה"חוזה" מלובלין ועם הרה"ק המגיד מקאזניץ זי"ע, לאחמ"כ נסע להרה"ק הרבי אלימלך מליזענסק זי"ע, ועפ"י ציוו רבו קיבל על עצמו עול הרבנות בפריסטיק, בשנת תקנ"ז עבר לרימינוב ועל שם עיר הזאת נקרא בקרב ישראל.

ידוע שבשנת תקע"ד רצו צדיקי הדור לפעול בשמים שיתגלה משיח צדקינו, הלא המה הרה"ק המגיד מקאזניץ, הרה"ק מרימינוב, הרה"ק מלובלין, הרה"ק בעל מאור ושמש, והרה"ק ר"נ מראפשיץ, והיהודי הקדוש, אולם לא אסתייעא מילתא, ובערב חג הסוכות נסתלק המגיד מקאזניץ, ובבית מדרשו של הרה"ק מראפשיץ פרצה דליקה באמצע שמחת תורה, בבית מדרשו של בעל מאור ושמש זי"ע נזרקה אבן באמצע הקפות, בבית מדרשו של הרה"ק הרבי מלובלין קרה מעשה הנורא מעשה "הנפילה", גם הרר"מ אמר למקורביו אם יזכה לשנת תקע"ה, אז יזכו לשמוע שופר של משיח, בל"ג בעומר הרגיש באפיסת כוחותיו, ולמחרת היום יום י"ט אייר שנת תקע"ה יצאה נשמתו בקדושה ובטהרה.

י"ז אייר

רבי יחזקאל הלוי לאנדא ב"ר יהודא (נודע ביהודא) – תקנ"ג

רבי משה חיים אפרים מסדילקוב ב"ר יחיאל מיכל (דגל מחנה אפרים) - תק"ס

רבי איתמר ב"ר ישראל (משמרת איתמר) – תקצ"א

י"ח אייר

רבי שמעון בר יוחאי - ג"א תתפ"א

רבי משה איסרליש ב"ר ישראל (רמ"א) - של"ב

רבי שלמה מקשאנוב (תלמיד הנוע"א) ב"ר משה – תתקפ"ח

י"ט אייר

רבי מאיר ב"ר ברוך מרוטנבורג (מהר"ם מרוטנבורג) - ה"א נ"ג

רבי מנחם מענדל מרימינוב ב"ר יוסף - תקע"ה

רבי ישראל יעקב יוקל הורוויץ מבולחוב (אחי רנ"צ מראפשיץ) ב"ר מנחם מענדל - תקצ"ב

כ' אייר

רבי מרדכי מטשערנאביל ב"ר מנחם נחום מטשערנאביל - תקצ"ג

כ"א אייר

רבי יצחק אייזיק הלוי מפרעמיסלא ב"ר יעקב (רזא מהימנא) - תקמ"ג

רבי שמעון שלמה אבי הסאוויירינער (תלמיד המגיד) - תקפ"ב

כ"ב אייר

רבי מרדכי שרגא פייבוש מהוסיאטין ב"ר ישראל מרוזין - תרנ"ד

בצל רבותיו

קבל תורה בישיבתו של הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע וחשבו לרבו מובהק, אשר ממנו קיבל גם שרשי החסידות שקיבל מרבו הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע, שם התרועע עם הרה"ק ה"חוזה" מלובלין ועם הרה"ק המגיד מקאזניץ זי"ע, ישנם האומרים כי למד תורה גם בית מדרשו של רבי דניאל יפה בברלין יחד עם הגאון בעל ה"פרי מגדים" זצ"ל, פ"א באמצע הלימוד בכה מאד שהשי"ת יאיר לו שיתקרב להצדיק הדור, ושיוכל להתקרב לעבודת ה', ונרדם ונתגלה אליו הרי"ף ואמר לו שיסע להרבי אלימלך זי"ע בליזענסק, ושם יהי' לו תכלית בעבודת ה', והוא הי' אז עדיין בחור והיות שהי' דר בהמבורג והי' לבוש במלבושי צמר, וכידוע שהרר"א לא בירך את מי שהי' לבוש בגדי צמר, ובנו של הר"א רבי אלעזר הוא הי' שומר על זה שבל יכנס איש עם מלבושי צמר, כשהגיע הרר"מ לא הי' שם ר"א ונכנס הרר"מ אל הר"א, ובאמצע הגיע ר"א וראה איך שאביו מברך בחור עם מלבושי צמר, ואמר לאביו הלא אין אתה מברך מי שלבוש מלבושי צמר, ענה לו הר"א, "וואס רעדסט וועגין דעם בחור, איך ווארט שוין לאנג אויף די נשמה, פונקען פייער שפירצט דאך פון זיין שטערן", וככה נעשה תלמידו של הר"א, מסופר שפ"א הי' אצל

הרבי ר' ברוך ממעזבוש זי"ע שאלו הרר"ב שיספר לו איזה ענין שראה אצל רבו הר"א, אמר לו הרר"מ דידוע שלמטה מן האוזן יש איזה גיד קטן שאינו מתנועע כי ימי חייו של אדם, רק ברגע האחרון טרם יפדר הנשמה מן הגוף, אז יתנוע מפחד הבורא, ואצל רבו הק' גיד זה מתנוע בכל רגע מפחד השי"ת, וכאשר שמע הרר"ב את דבריו אמר א שיינער רבי און א שיינער תלמיד, א שיינער רבי כמובן, און א שיינער תלמיד וואס פארשטייט וואס צו זעהן ביים רבי'ן.

על כס הרבנות

פ"א הגיע להר"א משלחת מעיר פריסטיק שיתן עבורם איש הראוי להיות לרב ומו"צ בעירם, אמר להם שיכנסו לביהמ"ד וילכו לר"מ ויבקשו ממנו להיות רב בעירם, ונכנסו לביהמ"ד ראו איך שהרר"מ עומד שמו"ע, וחיכו עליו הרבה זמן, ועדיין לא גמר שמו"ע, נכנסו עוד פעם להר"א ואמרו לו שהם מחכים כבר הרבה זמן ועדיין הוא עומד שמו"ע נכנס הר"א לביהמ"ד שמע איך שהרר"מ עומד שמו"ע ואומר ונפשי כעפר לכל תהי' אפשר אלף פעמים, התחיל ר"א לצעוק עליו "געגנוג עפר געגנוג", אז פסע הרר"מ השמו"ע, וצוה לו ר"א ליסע עמהם לפריסטיק ולכהן כרב בעירם, וקיים ציוו רבו, מצבו הי' דחוק מאד ולפעמים הגיע עד כיכר לחם, אמנם בטחונו בה' הי' אין לשער, וחיזק עצמו בלימוד התורה, ועבד את בוראו בכל עצמותיו בתעניתים ובסגופים, הרה"ק מאפטא זי"ע אמר פ"א, בפריסטיק האדמה מקודשת בעומק ג' טפחים בקדושת א"י מגלגול השלג של הרבי ר' מענדעל'ה, כהשגיע בנו הקטן אליו ואמר לו שהגיע רעבונו עד כלות הנפש, השיב לו בתמימות, כי אין הדבר כך, שאלמלא כן, הרי הי' השם מזמין לי משהו לשבור את רעבונך, ואמנם כשפנה בנו לעבר הדלת לעזוב את החדר, מצא בכיסו פרוטה, החזיר את בנו ואמר לו צדקת בני שהגיע רעבונך עד כלות, כי הזמין לי השי"ת כסף שאוכל לכלכל אותך, יסופר שפ"א כשהלך אל הר"א מצא על הארץ רענדל זהב, והרים את זה מן הארץ, אח"כ התיישב וחשב גיוואלד איפה הבטחון שלי להכניע עצמי לפני הרענדל, והחזיר את הרענדל על הארץ, והלך לביהמ"ד, ואחר שלמד כמה שעות נכנס איש אחד לביהמ"ד ומסתכל לכאן ולכאן וניגש להרר"מ ונתן לו רענדל, וסיפר להרר"מ שמצא את הרענדל ברחוב על הארץ וחיפש למי לתת את זה, וכשראה אותו מצא חן בעיניו ונתן לו את הרענדל, בשנת תקנ"ז בערך עבר לרימאנוב ועל שם עיר הזאת נקרא בקרב ישראל, נהג את העיר ביד רמה, הרבה תקנות עשה לטובת הציבור, מדי חודש בחודש שלח אנשים מיוחדים לבדוק את המידות והמשקלות בחניות וכל מי שנחשד בדבר נקנס קשות, גם עמד בפרץ לבל יפרצו פרצות בכרמו בפרט בעניני צניעות בנשים עמד בכל תוקף שבל יתהדרו במלבושים פרוצות, וידוע שרביה"ק זי"ע הי' דרכו לומר משמו "די גאולה הענגט אויף א האר", כלומר על שער שבאשה בייהא"ר, שתלוי בזה גאולת ישראל, ומי המעכב שע"ר שבאש"ה, גם על מלבושי אנשים הקפיד מאד שלא יהי' דוגמת העכו"ם, עיין באגרת הקודש שכתב הרר"מ (נדפס בספרו) וז"ל: אמנם זאת יאמינו באמונה שלימה כי בזמנינו כל הרעות המעוררים על היהודים רח"ל הוא רק מחמת יצר לה האדם יטהו להנאה ותאוה לילך בחוקות ולבושי העכו"ם אשר נאסר עלינו בתורה ובנביאים ובכתובים... ובפרט על הנשים הלובשים מלבושי פריצות אשר כמעט לא ניכר בין עבריות לישראלית להבדיל, עוד חדשים מקרוב באו במנהג חדש של עכו"ם שמהפכין ומניחין צד השמאל של הבגדים על צד הימין צו צו קנעפלין ובזה מגבירים השמאל על הימין בעוה"ר, יעי"ש באורך.

מגדולתו

ידוע היא המכתב של תלמידו הגה"ק בעל "מראה יחזקאל" זי"ע אשר נדפס בשו"ת מראה יחזקאל סי' ק"ד, ששלח לאביו הג"מ ר' יוסף להשיב לרבו הג"מ ר' שלמה פילף זצ"ל לתרץ על מה ולמה התחבר להרר"מ, וידוע שהרה"ק בעל הדברי חיים זי"ע הי' דרכו ללמוד תשובה זו ביומא דהילולא של הרר"מ בהתעמקות יתירה ובשעת לימודו הי' עיניו זלגו דמעות, אפס קצהו מגדולתו של הרר"מ משם תראה, וז"ל בין השאר: הלא כל עבודתיו ופעולותיו מנעוריו המה רק על ישראל אמונתו, שושבינא דמלכא ומטרוניתא, מן ההר אל העם לקרבם תחת כנפי השכינה, למד דעת את העם ליחד לבבם לאהבה וליראה את השם הנכבד והנורא, ולא לכבוד עצמו הוא דורש, והי' כל המבקש את השם אשר נפשו אותה באמת ובתמים לעבוד עבודת הקודש לפחוד אל ה' ואל טובו לדעת את המעשה אשר ייטב בעיניו יבוא לחצרות קדשו כי לחמו ניתן מימיו נאמנים לכל עובר ושב..., זולת זה יש חדר מיוחד שאוכלים שם כל דכפין יהי' מי שיהי'..., ובמשך הזמן היותי אלצו היו שם כמה רבנים וגדולי ארץ..., כולם אנשים גבורי כח עושי דברו, עומדים לפניו באימה וביראה וכו', אשר לזאת כשיסכים הבורא ב"ה על ידיכם, תזכו לשמוע דברי אלקים חיים, למראה עיניכם יוצאים מפה קדוש מדבר, היושב ודורש כמשה מפי הגבורה..., (א"ה עיין בספר אמרי דבש שמביא ששמע מפי גדולים וצדיקים שבעת שערך הרר"מ את שולחנו הטהור והגיד תורה, הנרות שעמדו על שלחנו הי' דולקים מבלי שיתקטנו ויפחתו משיעורן, רק נשאר בגודלן, והאירו כל משך הזמן שהשמיע דברות קדשו,) והמכחיש המפורסמים הוא מוכחש מפי הכל, שכבר נתקבל רבינו הגדול בפי כל הגדולים והצדיקים ורבבות מישראל לקדוש ה' מכובד והחולק עליו כחולק על השכינה, והמהרהר אחריו כמהרהר אחר השכינה, יעי"ש באורך, עיין בספר דרכי חיים ושלום מהגה"ק ממונקאטש זי"ע, (דף ר"ט) שסיפר שהרר"מ בהיותו יושב בפסח וכטוב לב המלך ודיבר מנס קריעת ים סוף אמר שיבואו לפניו ספל מים ויראה כל אחד נס קריעת ים סוף, ונתן ידו על המים ותבקע המים בספל על י"ב גזרים... .

קולו נשמע בשמים

סיפר רביה"ק זי"ע (עיין בדברי יואל פר' ויחי שמביא רביה"ק את זה בקיצור) שפ"א באו לפני הרר"מ נשמות מעלמא דקשוט עם קבולנה מרה, היות שהרה"ק ר' יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע אשר לא הי' אז כבר בעלמא הדין, הוא ממונה בבית דין של מעלה, להיות דן דיני נפשות שכבר הלכו לעולמים, ובאשר הוא הי' חי בדור דעה והגון ביותר, והעונות והפשעים נחשבים לפי הדור, וכאשר דורו הי' זכאים ביותר, על כן הוא מחמיר למאד בעון חטא הידוע ר"ל, ועי"ז הוא מוציא פסקים ועונשים חמורים, ובקשו הנשמות מהרר"מ, שבטובו ישתדל בעבורם, שיעבירו את הרה"ק מזלאטשוב מהבין דין של מעלה, ואל יבוא במשפט עמהם, כי לא יצדק לפניו כל חי בדור הזה, וימנו צדיק אחר תחתיו, אשר ישפוט יותר קל, וכפי מדריגת הדור, והרר"מ העתיר בתפלה בעדם, ופעל לטובתם בעדם, וכן הי' שלאחר זמן באו שוב הנשמות, והגידו לו יישר כח על שהטיב עמהם, שהעמידו צדיק אחר בבי"ד של מעלה, אשר ידין אותם לכף זכות יותר וכפי הדור ההוא, (עיין בספר נח"ל שער בת רבים אות ט' שהצדיק האחר הי' הרה"ק השרף מסטרעליסק זי"ע).

מנפלאותיו

פ"א ישב רבי אלימלך זי"ע בשלחנו הטהור והרר"מ ישב הראשון לצדו, וישבו שם גם כל החברייא, והרבי אלימלך הי' מערב המרק עם הכף ושפך מעט על השלחן, פתאום אחז הרר"מ את הר"א ואמר הלא יאסרו אותנו, ונתעורר ר"א, וכל העולם שחקו מפני שאמר שבשביל המרק הנשפך יאסרו אותם, וכשראה הר"א שהחברייא שוחקין על מה שאמר הרר"מ, אמר המלך בוויען מכין עצמו להוציא גזירה רעה, ונסיתי להפריע לו בכמה אופנים בסדר העולם ולא עלתה בידי, ע"כ הייתי כעת בוויען ביחד עם הרר"מ, ולקחתי הצלוחית דיו ושפכתי על הנייר שהי' כתוב שם הגזירה ונתבטלה הגזירה, והרר"מ שראה זה חישב שזהו בפועל ממש, ע"כ צווח שיאסרו אותם, רביה"ק סיפר שגדול אחד (בעל המעשה) חסיד נלהב של בעל הייטב לב סיפר לו, שהי' לו בן משכמו ומעלה גבוה, והי' צריך לעמוד אל הצבא, ע"כ הלך אל הייטב לב שישחררוהו, אמר הייטב לב עה מ'וועט אים פון דארט ארויס ווארפן, אמר לו הגדול הנ"ל אמנם כן שהרבי אם הי' שם הי' משליך אותו אבל לא הם הרשעים, הקפיד הייטב לב ויצא חוץ לחדר והשאירם שם, אח"כ בא בחזרה וסיפר להם עובדא, הרה"ק ר' נתן לייב בנו של הרה"ק הרבי ר' מענדל'ע מרימונוב נסע פ"א על שבועות להרבי מלובלין זי"ע, ביו"ט שני שאל אותו ה"חוזה" היכן אביך, ר' נתן נבהל מאד, תיכף במוצאי יו"ט נפרד מהרבי ונסע לרימונוב, כשהגיע לפני רימונוב פגש באנשים, ולא רצה לשאול אותם להדיא, ע"כ שאל אותם מן הצד והם לא סיפרו לו כלום, כשנכנס לעיר פגש במקורב אחד, שאל אותו מה נשמע, אמר לו עכשיו אני בא מאביך ועוסק בתורה, חישב בעצמו מי יודע, אולי כבר הגיעו רגעים האחרונים ועדיין אפשר להגיע אליו כשעוד יהי' בחיים, ע"כ רץ במהירות לאביו, כשהגיע אל אביו בלי נשימה שאל אותו אביו למה רצת כ"כ, סיפר לו כל המעשה, צחק הרר"מ ואמר הוא חפש אותי בעולמות העליונים, ואני הייתי אצל הקייסער בוויען, עד כאן סיפר הייטב לב להגדול הנ"ל, לרמז לו בזה שאפשר להיות הכא והתם, והסוף הי' שהבן של הגדול הנ"ל נשתחרר.

לקט אמרי קודש מפי צדיקי וקדושי עליון, בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתן

ימי הספירה (ד)

רואים בחוש התעוררות הנפלה הנכנסת מדי שנה בשנה בלבות רבבות אלפי ישראל לעלות למירון ביום ל"ג בעומר ממש שהוא היא אתערותא עלאית כמ"ש בזוה"ק (ח"ג דף רצ"ו) וז"ל בתר שמעון קלא עולו ואתו ואתכנשו להילולא דרבי שמעון הנה הד הוד קול עליון הזה שיצא אז בערך שנת אלף הרביעי לפטירת רשב"י קול זה מתעורר עוד היום ונכנס ומעורר לבות רבבות אלפי ישראל מיד שנה להיות עולין ותאין ומתכנשין ביום ל"ג בעומר במירון למקום מנוחת קדשו דרשב"י, ולשמוח שם בשמחת פני האדון ה'.

(הילולא דרשב"י)

◆◆◆

כל ימי הספירה אנו מיחלים ליום ל"ג בעומר שבו הרחמים גוברים.

(עבודת ישראל בשם המגיד הק' ממעזריטש זי"ע)

◆◆◆

מל"ג בעומר מתחיל ההארה של מעמד הר סיני שהיא קבלת התורה וכבר כתבנו שההארה של יציאת מצרים היה הכנה למתן תורה והניסים והנפלאות היה כדי שנתאוה למתן תורה ע"י הניסים, ועד ל"ג בעומר היה ההארה של יציאת מצרים ומל"ג בעומר מאיר ההארה של קבלת התורה שמרומז במלת ע"ד שרומז על התורה.

(קדושת לוי פר' ויצא)

◆◆◆

פ"א דיבר הרה"ק רב שר שלום מבעלזא זי"ע מענין גדולת יום ל"ג בעומר ואמר ל"ג בעומר הוא יום גדול מאוד ואמר בנו הק' ר' זינדל טאטע עך וויס שאלו וואס ווייסטו ואמר אזוי וי יום כיפור ואמר אביו הקדוש אמת האסט צוגיטראפן.

(הרה"ק ר' איציקל מפשעווארסק זי"ע)

◆◆◆

ט"ב ימים קודם קבלת התרה היינו ביום ל"ג בעומר בו ביום מתחיל להתנוצץ אור הגנוז בתורה אור כי טוב ע"כ מנהג ישראל שמדליקין בו נרות.

(בני יששכר ל"ג בעומר)

◆◆◆

וכל שנה כשבא יום זה יכול כל אדם לזכות לפי כחו להשיג קבילת הד"ת שירד ביום זה בתושבע"פ ולכן קבעוהו למועד.

(פרי צדיק)

וראוי לכל איש הירא וחרד לשום אל לבו היום ההוא לשוב בתשובה כי זכות רשב"י מסייע לטהר.

(יערות דבש ח"ב)

◆◆◆

נמשך ביום הזה רפואה וארוכה לכל חולי ישראל הנצרכים לישועות ורפואות והיא בכלל הברכה.

(צבי לצדיק)

◆◆◆

ואמר חזקיה אמר ר' ירמיה משום רשב"י יכול אני לפטור כל העולם כולו מן הדין כן מידי שנה יום הילולא דילי' אומר כן בשמים על ידי הקב"ה נתן לבני ארץ ישראל ויוכלו להתקבל התפילות ולכן המנהג לשמוח.

(שפתי צדיק)

◆◆◆

אדמו"ר הקדוש הרבי ר' ברוך נכד הבעש"ט זיע"א נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזוה"ק, ואחר הסיום לקח הספר הזוהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי ריקודין משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזוהר ואמר בזה הלשון "איך קען דיך, און די קענסט מיך" עכל"ק.

(כוהו דרשב"י)

◆◆◆

שמעתי מחכמים גדולים אנשי שם שבאו מארה"ק שכל מי שהאיר ה' רוחו עליו אף בחו"ל מנגן פזמון בר יוחאי וזה סגולה להארת הנשמה והוא מיוסד ומסודר דרך המעלות סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה מלמטה למעלה עד לראש הכתרים.

(הרה"ק ר' נפתלי כ"ץ ז"ל בסידורו בית רחל)

◆◆◆

אומרים משמא דרבינו האריז"ל אשר היום ל"ג בעומר עומד התנא האלקי הרשב"י על ציונו הקדוש ומברך לכל אחד ואחד הבאים שמה למירון לכבוד שם קדשו לשמוח שם בשמחת הילולא רבתי שלו.

(הילולא דרשב"י)

◆◆◆

כל מי שיש לו אמונה ברשב"י יש לו חיזוק ברשב"י כשם שהשי"ת הוא ה' לכל כך רשב"י הוא רשב"י לכל ואפילו לפחותים.

(בית אהרן ל"ג בעומר)

פז"ר נתן לאביונים

ברגשי שמחה והוקרה, נביע בזאת השורה, ברכת מזל טוב וכל שירה, קדם ידידינו החשוב האדם היקר באנשים, לבו ער וחם לכל דבר שבקדשים, תומך נלהב לטובת מוסדותינו המעטירה, נודע בצדקת פזרונו לשם ולתפארה,

הרבני הנגיד הנכבד, רודף צדקה וחסד

מוה"ר יצחק זאב פיליפ שליט"א

מנכבדי ק"ק יטב לב בעואב"י ווילליאמסבורג יע"א

לרגל שמחתו בנישואי בנו בכורו ני"ו

במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת

ויה"ר שמשמחה זו יושפע לו רב ברכות ושובע שמחות, מתוך תענוג ונחת, וימשיך בפעליו הכבירים לפרט ולכלל מתוך הרחבת הדעת, ובשכר זאת ברכת ה' תלוה אותו בכל עת, וכל טוב סלה.

המברכים בשמחה ובהוקרה

הנהלת המוסדות

בענין גדלותו ודביקותו בתורה הק' של מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע

– ד –

ממש"ה ועד מש"ה

בספרי מרן החתם סופר ז"ל

נקיטת החפץ בעת מסירת צוואתו הק', על ספר חת"ס

כידוע התחיל כבר הקשר אצל ראש השושלת מרן רביה"ק הישמח משה ז"ל שהיה לו חילופי מכתבים עם מרן החת"ס ז"ל. החת"ס מכנהו במכתב "משה תמר" ובמכתבו הראשון ביום א' י"ב אלול תקע"ח, הסביר הענין בזה מה שמכנהו בשם "תמ"ר".

קשר חזק ואמיץ זה הלך ונמשך אצל כל רבוה"ק צדיקי בית סיגוט ז"ל, ואצל רביה"ק ז"ל ממשך דרך אבותיו הק' היה זה באופן מיוחד, וממש לא מש מעל שולחנו ספריו הקדושים, בכל עת ובכל זמן עיין ולמד בהם משל היו גמרא רש"י ותוס'.

על החביבות הגדולה שהיה לו לרבינו לספרי החתם סופר תעיד העובדא, שה"נקיטת חפץ" בקשר ממלא מקומו מרן רבינו הגה"ק שליט"א להגה"צ אב"ד דקהילתינו הק' במאנטשעסטער שליט"א בקיץ תשנ"ו, היה זה ע"י ספר "דרשות חת"ס".

וסיפר כ"ק מרן רבינו שליט"א, שכשהיה נער קטן לפני הבר מצוה, שאלו דודו מרן רביה"ק בעל דברי יואל ז"ל: "זאג נאר, דו ביסט מחדש חידושים?" ענהו רבינו הברך משה ז"ל, שאין עולה בדעתו שום חידושים. אמר לו חדו הק' ז"ל: "זאלסט אסאך לערנען די ספרים פונעם חתם סופר ז"ל וועסטו מחדש זיין שיינע חידושים".

ומש"ה לא מש מתוך האוהל

סיפר הרב ארי' ליביש דייטש שליט"א ר"מ בישיבה קטנה קרית יואל ששמע ממרן רביה"ק בעל "ברך משה" ז"ל שמרן רביה"ק בעל "דברי יואל" אמר לו: "עס איז כמעט אוממעגליך זיך צו קענען צוגעוואוינען צו זאגן דרוש און אגדה אן די ספרי החתם סופר".

מיותר לציין שפקודתו שמרה רוחו, שכל אחד שרק ביקר בצל קורתו של מרן רבינו הק' ז"ל ראה תיכף ומיד את התקשרותו המיוחדת בכל ספרי מרן החתם סופר ז"ל, שממש לו משו מעל שולחנו, ודברות קדשו היו תמיד מתובלים עם דברות קדשו של מרן החת"ס ז"ל, שבנה עליהם יסודות חזקים.

עד בצעירותו ידע רביה"ק ז"ל את כל ספר דרשות חתם סופר. כאשר העידו המקורבים שרבינו דפדף בספרי החתם סופר כמו שאדם אחר מדפדף בסידור.

ובפרט היה זה כשנכנסו אליו לפני יו"ט, לפני הימים נוראים, או לפני פסח, שבועות, וכדו', תמיד מצאו על השולחן את ספרי החתם סופר.

ספרי החת"ס שלושים יום קודם החג

סיפר א' מחשובי מורי צדק של העדה החרדית בירושלים ת"ו, שנכנס פעם אל הקודש פנימה בפו"פ לפני איזה יום טוב. בהכנסו הבחין על השולחן ספר דרשות חתם סופר, כשרבינו הבחין איך שהוא מסתכל על זה אמר לו, שכמו שצריכים ללמוד שלשים יום קודם החג את ההלכות של אותו חג, כן צריכים גם ללמוד את החתם סופר על אותו חג שלשים יום קודם החג...

זוכרים זאת הרבה מאנשי שלומינו כשבאחד השנים בימי הפורים יצא אז מגילת אסתר עם ליקוטים של מרן החת"ס ז"ל, נענה רבינו באמצע הדברות קודש בעת סעודת משתה היין ואמר, יהודי חשוב עשה דבר גחל, הוא הוציא לאור מגילת אסתר עם ליקוטים מהחתם סופר וכך אפשר ללמוד את דברי החתם סופר ביתר קלות.

ספרי החת"ס כמונח בקופסא

כמו"כ סיפר הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א שבחורף תשנ"ו כשרביה"ק שהה במיאמי, ופתאום נחלה

ל"ע על הכליות, והוצרכו לנתחו, והיה אז רתוק למטתו לתקופה ארוכה. והגיע אז לזקינו מרן רביה"ק ז"ל, והביא עמו ספר "פרדס משה" שיצא אז לאור ע"י הגה"ח ר' יעקב עקיבא שישא ז"ל, ששם מלוקטים אלפי ענינים מספרי החתם סופר, רק הבחינות בלי הפירושים.

רבינו שכב אז במטה, ואמר לו שיתחיל ללמוד מבפנים מימרא אחרי מימרא. ועל כל מימרא שאמר לו מיד ציין לו רבינו איה מקום כבודו בספרי החת"ס, זה כתוב בחת"ס על התורה. וזה כתוב בתורת משה, וזה בדרשות או בשו"ת וכדו', הכל היה בזכרונו כמונח בקופסא, כ"כ שאפילו בימי חליו זכר כל זאת בבקיאות נפלאה.

כמו"כ מספר הרה"ח ר' חיים בער אדלער הי"ו שפעם בעת דרשת שבת שובה בביהמ"ד דקהל עצי חיים סיגוט, אמר אז רבינו איזה חידוש משמו של מרן החתם סופר ז"ל, והוסיף אז משמו של זקינו מרן רביה"ק בעל קדושת יו"ט ז"ל שכל מילה מהחתם סופר היא קודש קדשים.

דרך הלימוד כשלומדים ספרי החת"ס

סיפר הרב שמואל הכהן פריעדמאן שליט"א משב"ק, שלמד פעם לעצמו בחדר הגבאים באחד מספרי החתם סופר, ובאיזהו מקומן לא הבין כוונתו הק', ובדיוק אז עבר שם מרן רביה"ק ז"ל, ושאל לרבינו הפי' בדבריו.

רבינו עיין לרגע וביאר לו את דברי החת"ס בטוטו"ד, אח"כ הסביר לו רבינו איך צריכין ללמוד את דברי החת"ס ואמר לו בלה"ק: "מסתמא למדת את דברי החתם סופר סתם להבין את דבריו, וממילא לא הבנת אותו, הדרך ללמוד את דברי החתם סופר שצריך להיות כאילו בעל השמועה עומד לפניו".

כאן אמר לו רבינו בהתלהבות: "כשמתבוננים מי אמר זאת, ומי כתב זאת, וכשחושבים שזה מהחתם סופר, אם לומדים כך, אזי אפשר להבין דבריו הקדושים".

ר' שמואל מוסיף שרבינו למד גם הרבה בתשובות חתם סופר, כמו"כ חידושים על הש"ס.

בדרך אגב, מוסיף ר' שמואל, רבינו אהב מאוד את ספרי הכתב סופר על סוגיות, וגם התשובות, ותמיד הפליא את מהלכיו ודרך למודו.

בתשעה באב בדרשות חת"ס על ז' אב

ידוע שאפילו בתשעה באב למד רבינו בדרשות חת"ס על ז' אב. בדרך אגב, כשמדברים מהחתם סופר ומתשעה באב, כאן המקום לציין מה שסיפר הרב יעקב ווייס שליט"א מתלמידיו הנאמנים של מרן ז"ל בעת סעודת ההילולא כ"ו ניסן תשס"ז בעיר הבירה לאנדאן, שהיה זה כשנכנס פעם בתשעה באב אל הקודש פנימה, התלהב רבינו מאוד ואמר לו בלשו"ק: "דער חתם סופר פלעגט דאך אלעמאל ציילן די יארן וואו מ'האלט היינט פונעם חורבן הבית, היינטיגע צייטן איז דער גרעסטער חורבן דער רעיון הציונית, דארף מען אויך תשעה באב ווי סן איבער דעם חורבן".

כמו"כ ידוע שאחרי המלחמה נסע מרן רביה"ק ז"ל לעיר פרעשבורג לראות את ה"שיעור שטוב" של מרן החת"ס ז"ל. ומאז היה תמיד מפליא איך שבמקום קטן כזה נכנסו כ"כ הרבה תלמידים.

רבינו היה תמיד מוסיף שהחתם סופר כותב בתשובות חתם סופר שהוא מכיר בחזו מקום שהוא מועט המחזיק את המחבה כמו בביהמ"ק שהיו עומדים צפופים ומשתחווים רווחים, וצדיקי הדורות אמרו ע"ז שהחת"ס התכוין לחדר השיעורים שלו בעצמו.

אח"כ הלך רבינו להשתטח על ציון קדשו, והבכיות שבכה שם אין לשער ואין לתאר. והרה"ח ר' ישראל שטערן הי"ו מבארא פארק, מספר, שאחרי שנים רבות כשרבינו היה עוד הפעם אצל ציון החת"ס ז"ל הזכיר רבינו את אותו ביקור שהיה לו מיד אחרי המלחמה ואמר: "איך געדענק נישט אזא התעררות ווי איך האב דאן געהאט ביים ציון פון הייליגן חתם סופר".

כמו"כ מספר הגאון הגחל רבי חיים אורי פריינד שליט"א חבר הבד"צ העדה החרדית ירושלים ת"ו וראש ישיבת רמ"א שפעם בעת כשביקר בהיכלו של מרן ז"ל ובתוך הדברים דברו אז מלמוד התורה ואז ראה את גדלותו ובקיאותו של מרן ז"ל בתשובות מרן החת"ס ז"ל, שכל ענין וסוגיא שרק העלו על השולחן הזכיר רבינו את דבריו הקדושים של מרן החת"ס.

המשך אי"ה בגליון הבא

בס"ד

ישיבה קטנה דרבינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א - בראשות מורינו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

זכרון מאיר – בני ברק

ברוך אתה בבואך

באותות הוקרה וחיבה, נקדם בברכה מרובה, את מע"כ ידידינו ומכובדינו האי גברא יקירא, רודף צדקה וחסד תדירא, תומך נלהב למוסדותינו המעטירה, לבו ער וחם לכל דבר שבקדושה, במידה מרובה וגדושה, שמו הטוב משבחים ומהללים, לתורה ולתעודה מרבה פעלים, איש חמודות רב תבונים, מקבל את כל אדם בסבר פנים,

הרבני הנגיד הנכבד, רודף צדקה וחסד

מוה"ר עקיבא הערש קליין הי"ו

חבר הנהלת ישיבה גדולה ד'סאטמאר קרית יואל יע"א

לרגל בואו בשערי ארה"ק

הוא הגבר אשר רחש לבו דבר טוב לנדב את שיפוץ אולם האוכל של הישיבה קטנה "אולם עקיבא הערש", אם אין קמח אין תורה, ובזה חבלים נפלו לו בנעימים שזכות אלפי שעות של בחורי חמד תלמידי הישיבה קטנה שיחיו יזקפו לזכותו והצלחתו לעד ולדורות עולם

יהא בואו לברכה ולהצלחה, ויצו השם ככה, שזכות מעשיו הכבירים למען הפרט והכלל, ילווה אותו ברכה והצלחה על כל צעד ושעל, וכל טוב סלה

המקבלים פניו בברכת הודאה

הנהלת ישיבה קטנה דרב"י מסאטמאר

זכרון מאיר בני ברק יצ"ו

ברכות בכפליים

מריחוק מקום וקירוב לבבינו, נשגר ברכותינו ואיחולינו, ברכת מז"ט תטופנה שפתותינו, קדם ידידינו וידיד כל, על כל מכיריו נער ץ ומהולל, ו**שמוא"ל** בקוראי שמו, טעמו ונימוקו עמו, **הכה"ן** הגדול מאחיו, יראת ה' חופף על פניו, דולה ומשקה מתורת רבותינו לאחרים, שבחו בפי ישרים, לשונו עט סופר במלאכתו, כה"ן שיפה דעתו, ידיו רב לו בתורה ובחסידות, איש האשכולות, לו יאתה לו התודה והברכה על עזרתו הנכונה, תמיד בכל עת ועונה, למען גליונינו המפורסם ברננה, ובמיוחד במדור "משולחן מלכים" להרוות צמאון עדת מי מנה

האי ניהו האי גברא רבא ויקירא, נודע לעוז ולתפארה, זכה לקירבה וחיבה יתירה אצל מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע
ולהבחל"ח אצל מרן רבינו הגה"ק שליט"א

הרה"ג ר' שמואל הכהן פרידמאן שליט"א

לרגל השמחה השרויה בביתו, רון שיר ושבח על שפתו, בהולדת נכדתו
אצל בנו החשוב והנעלה
מו"ה ישראל מאיר פריעדמאן נ"י
אב"י בוויליאמסבורג יע"א

והנה כי כן רני ושמחי ל**יעק"ב** נופת תטופנה שפתותינו, לשגר ברכת מזל טוב מריחוק מקום וקירוב לבבינו, קדם ידידינו וידיד כל בית חיינו, מסור בלו"נ למען כל קדשינו, ו**יעק"ב** איש תם יושב באהלה של תורה, שמו הטוב מפורסם לשם ולתפארה, עט סופר לשונו, מכבד את ה' בגרונו, איש האשכולות, פה מפיק מרגליות, לו יאתה התודה והברכה על עזרתו הנכונה, למען המדור "משולחן מלכים" בכשרון רב ובמיטב תבונה, תמיד בכל עת ועונה, נאה דורש ונאה מקיים, בהרבצת תורה ויראת שמים

האי ניהו האי גברא רבא ויקירא, תלמיד חכם ומרביץ תורה, זכה לקירבה וחיבה יתירה אצל מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע
ולהבחל"ח אצל מרן רבינו הגה"ק שליט"א

הרה"ג ר' יעקב ווייס שליט"א

מחשובי קהילתינו הק' בעיר מאנסי יע"א

לרגל השמחה השרויה בביתו, רון שיר ושבח על שפתו
בהולדת הבת שתחי' למז"ט ובשעטו"מ

וצרופה בזה ברכתינו המרובה, בכל לשון של הודאה וחיבה, שמשמחה זו יושפע לכם רב ברכות ושובע שמחות, ורב תענוג ונחת, ותשכילו ותצליחו בעבודת הקודש בהרמת קרן התורה והחסידות מעלה מעלה, במעשי ידיכם הברוכים המפורסמים לשם ולתהילה, ועוד רבות בשנים תזכו להרוות צמאון עם סגולה, ובשכר זאת יזכה אתכם קל נורא עלילה, שיתאחדו על שולחנכם תורה וגדולה, וכל טוב סלה.

החותמים למען שמם באהבה ובהודאה

מערכת "קול התאחדותינו"

שע"י התאחדות האברכים ד'סאטמאר קרית יואל בני ברק יצ"ו

אור מופלא

סיפורי צדיקים, שבעתיים מזוקקים, כשעלו מירונה על ציון קודש הקדשים,

במוצש"ק דנן יחול יומא דהילולא קדישא של התנא האלוקי רשב"י זי"ע, ביום ל"ג בעומר גם נזכה לעלות לציו"ן ברינה לאתרא קדישא מירון, שם חלקת מחוקק ספון, מקום בו שפכו אלפי רבבות ישראל את לבם כמים בתפילות ובתחנונים, ומאז המליצו ע"ז הני מליצ"י יוש"ר את מאמר חז"ל "כדאי רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק" דהיינו ליסע למירון בזמן שהלחץ זה הדחק גוברת ולהוושע בדבר ישועה ורחמים בזכותו הגדול של רשב"י, אשר על כן אמרנו דבר בעתו מה טוב ללקט נפזרים ממה שמצינו עוד מימי התנאים תלמידי הרשב"י דור ודור ומנהיגיו אשר שמענו וראינו מפיהם ומפי כתבם שזכו לעלות על הר שפר באת"ק הדין להשתטח על ציון הקודש.

תלמידי הרשב"י

התנא רבי אבא תלמידו דרשב"י וסופרו הנאמן (כדאיתא בזוה"ק ח"ג רפ"ז שרשב"י פקד עליו לכתוב את דבריו וכן אמר רבי אבא כמ"פ בזוה"ק "ואנא כתיבנא") מצינו שהשתטח על קברו, והזכיר שם ממעשיו הטובים, ולמד שם מתורת רבו הרשב"י. (זוה"ק ח"א קכ"ו)

התנא רבי חייא שהיה מתלמידי רשב"י ודבי אדרא קדישא, עלה מירונה והשתטח על ציון רבו הק' ונשק את האדמה הקדושה שזכתה להטמין את גופו הקדוש של רשב"י, ובכה ואמר: "עפרא עפרא, אור קדוש שהאיר פני תבל, בזכותו מתקיים העולם, אור המאיר זיו העולם מתבלי בך". (זוה"ק ח"ב י"ד)

רבי חייא הי' ממרר בבכי תמרורים על הסתלקותו של רבי שמעון, ועינה את נפשו בארבעים תעניות, כדי לזכות לראות את רשב"י בהקיץ או בחלום, בתום ארבעים יום אמרו לו מן השמים: עדיין אינך ראוי לראותו, הוסיף רבי חייא והתענה ארבעים יום אחרים, או אז ריחמו עליו מן השמים והראוהו במראה חזיון את רשב"י ובנו רבי אלעזר ניצבים ליד קברם, פתח רבי שמעון ואמר: יכנס רבי חייא בגן עדן, ויראה בכמה אורות עתיד הקב"ה לחדש פניהם של הצדיקים לעתיד לבוא, ראה רבי חייא שמכניסים אותו לישיבת רבי שמעון, בהכנסו קמו לכבודו רבי אלעזר ושאר הצדיקים שבמתיבתא, בושה עזה אחזה ברבי חייא, עד שהשמיט עצמו ונכנס להתיישב למרגלות רבי שמעון, יצא קול ואמר: "השפל עיניך, אל תזקוף ראשך, ואל תביט באורות הנפלאים המצויים בגן עדן, כי סוף סוף נשמתך מקושרת לגוף, ואע"פ שרבי חייא השפיל עיניו, מכל מקום הבחין באור גדול ועצום שזרח באור יקרות והאיר למרחקים, אחר כך ראה שרבי שמעון מתפלל עליו, שיאריכו לו את ימיו ושנותיו בעולם הזה, בצאת רבי חייא בכה ואמר: "אשרי חלקו של בר יוחאי, שזכה למעלות נוספות ונשגבות בעוה"ב.

מסופר גם שאחד מתלמידי רשב"י שכח את תלמודו והלך להשתטח על ציון רבו הק' ובכה שם בכי רב על צרתו, כשנרדם תוך בכי נתגלה אליו רבו רשב"י ואמר לו: "כשתזרוק בי שלשה צרורות אבוא", כשהתעורר הלך התלמיד לפותר חלומות וביקשו שיפתור לו את חלומו, אמר לו ההוא "אם על כל מה שאתה לומד תחזור שלש פעמים ישאר לימודך בידך ולא תשכחהו עוד", נהג התלמיד כך ולימודו נשאר בידו, כפי שרמז לו רבו בחלומו. (קהלת רבה י' פ"י)

גם מצינו שרבי יהושע בן לוי מצא את אליהו הנביא עומד על פתחו של מערת רשב"י, אמר ליה אמר ליה אתינא לעלמא דאתי, אמר ליה אם ירצה אדון הזה (שכינה היתה עמהם) אמר רבי יהושע בן לוי שנים ראיתי וקול שלישי שמעתי. (סנהדרין צח.)

מעשה בריב"ל שהיה אליהו זל"ט עוסק עמו בד"ת, והיו עוסקין בתורה במערת רשב"י, ונתקשה ריב"ל בהלכה, א"ל אליהו מבקש אתה לשאול אותה לרשב"י, בא ואני מעמיד אותו לך, מיד הלכו וקרא אליהו לרשב"י, עיי"ש. (מדרש שוח"ט)

*

והוא הוא הריב"ל אשר מצינו שאמר (ברכות ט: גיטין י"ח:) "כדאי רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק", וצחות מליצת לשון קדשו שגורה היא בפיפיות בני ישראל, שכדאי הוא רשב"י לסמוך עליו בשעת הדחק ליסע למירון ומציו"ן יסעדך להוושע בזכותו הגדול של התנא האלוקי רשב"י זיעועכי"א.

רבינו משה קורדוברו - הרמ"ק

הרה״ק הרמ״ק מספר על נסיעתו למירון יחד עם החברייא קדישא מרן הבית יוסף, רבי שלמה אלקבץ וחבריהם, וז״ל: בשנת ה׳ש״ח ואני בתוך הביהמ״ד של רשב״י ע״ה במירון, ונשתטחנו בקרבו בציון רבי שמעון ורבי אלעזר ע״ה, ועדיין מרחשי שפתי, ושם התפללתי תפלה קצרה מתוך קירות לבי, ואח״כ קם מורי על רגליו ופירש את הפסוקים בפרשת ״זכור את אשר עשה לך עמלק״, מלבד פירושים אחרים שפירש עליו, וכן מקצת חברים, קמתי אני והסתכלתי, ואני פני לדרום קצת, ימיני לציון רבי אלעזר, ומשמאלי ציון רשב״י, ופתחתי בפרשת זכור, ואמרתי, כי הנה רשב״י הוא גבורה כמ״ש בזוה״ק בהרבה מקומות, ורבי אלעזר וודאי מצג החסד, שכן בשמו א״ל שהוא חסד, וראיתי להכריע ביניהם בדברי תורה שהיא במידת תפארת. ואע״פ שאיני ראוי שהם יתעטרו בי, מפני רוע מעללי, עם כל זאת יתעטרו על ידי בדברי תורה שאינם מקבלים טומאה, ואינם מטמאים על ידי ח״ו. **(ספר הגירושין)**

על אותה נסיעה העיד הרה״ק ר׳ אברהם גאלאנטי זי״ע, שהרמ״ק פירש באזניהם בדרך נפלאה מאוד את אחד ממאמרי הזוה״ק, ומסיים: ברוך שחלק מחכמתו ליראיו, ותנוח נפשו בגן אלוקים כמו שהניח את דעתינו. **(קול בוכים)**

מרן הבית יוסף

מרן הבית יוסף עלה למירון לחוג שם את חג הסוכות, את מקום לינתו קבע בכפר הסמוך, והתפילות נערכו ברוב עם על הציונים הק׳ של רשב״י ובנו ר״א, בסיום ההלל ערך הבית יוסף את סדר ההקפות עם הד׳ מינים סביב ציוניהם של רשב״י ובנו, ויחד עם תלמידיו למד בחדוה רבה את ספרי הזוה״ק, בעיצומם של ימי החג ירדו גשמי ברכה במירון, ומרן הבית יוסף הצטער מאוד בשל דברי חז״ל שאמרו שגשמים סימן קללה בחג משל לעבד שבא למזוג כוס לרבו ושפך לו קיתון על פניו, בליל שב״ק כ׳ תשרי נגלה אליו המלאך המגיד וניחמו באמרו: ה׳ עמך... וזה שירדו גשמים לא היה כדוגמת שפך לו קיתון על פניו ח״ו, אדרבה נתקבלו דבריכם, רשב״י ובנו ר״א שמחו לקראתכם בקראכם זוה״ק על מערתם ובכפר הסמוך להם, אלא כיון שהקפתם את ציון רבי אלעזר בארבעת המינים שבאים לרצות על המים, נתעוררו המים ובאו, ואילו הייתם מקיפים פעם נוספת היו רוב גשמים באים לעולם כבימי חוני המעגל, ומשום כך באו גשמי ברכה רצופים כדי שלא תקיפו יותר עליהם, וכלל זה יהיה בידכם, כל זמן שהעולם יהיה צריך לגשמים ביותר, תלכו ותקיפו הצדיקים הנ״ל ותענו, ועל כל צרה שלא תבוא על הציבור, תעשו שבע הקפות ותתענו, ובכן תדע, כי הם הצדיקים שמחים מאוד בקרותכם זוה״ק על מערתם או בכפר הסמוך להם, ואם תתמידו לקרות כן, יגלו לכם רזין עילאין.

האר״י הק׳ והחבריה קדישא

בתקופה יותר מאוחרת נעשה הדבר לקביעות להשתטח על ציונו של רשב״י כמה פעמים בשנה, מהם שקבעו את עלייתם למירון פעמיים בשנה, ומהם שלש רגלים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון ה׳ דא רשב״י, וביחוד נהג כן האריז״ל ותלמידיו הק׳, האריז״ל לימדם שם את תורת הנסתר, בגלותו להם שנשמות תלמידי רשב״י התגלגלו בהם, פע״א בלכתו למירון אמר האריז״ל לבני חבורתו: חברי, במקום זה ישב רשב״י עם החברים לסדר האדרא רבא, ועדיין רישומו של האור נשאר במקום הזה, כנודע, שאפי׳ בהסתלק האור, תמיד נשאר רישומו באותו מקום, אח״כ ישב האריז״ל במקום רשב״י, והושיב את רבי חיים ויטאל במקום רבי אלעזר, ואת רבי יונתן במקום רבי אבא, רבי גדליה במקום רבי יהודה, רבי יוסף מערבי הושב על מקומו של רבי יוסי, ורבי יצחק כהן אשכנזי על מושבו של רבי יצחק, ועל זה הדרך הושיהב את שאר החברים במקום שישבו תלמידי רשב״י, בכלותו לסדרם איש איש על מקומו, למד עם החברים האדרא, בגלותו להם סודות ורמזים שרמזם רשב״י באדרא, בעודם לומדים אמר להם: דעו לכם שלהב אש מסובב אותנו, ועומדים עמנו רשב״י ע״ה וחבריו, ונשמות צדיקים ותנאים אחרים ומלאכי השרת, כולם באו לשמוע תורת אמת מפי, לכן אל תפסיקו מכוונתכם, וקיימו בכם מקרא שכתוב ״ואתם הדבקים בה׳ אלוקיכם״, ואילו עיני אדם לכם, הייתם רואים בעיניכם חבורה גדולה של מלאכים השורים כאן, כי הדברים נאמרים כנתינתם מסיני, אלא שלא ניתנה רשות לעין לראות, אלא לי לבדי. **(שבחי האר״י)**

תלמידי וגורי האריז״ל

גם לאחר פטירת האריז״ל היו תלמידיו מוסיפים להשתטח על ציון הרשב״י במועדים קבועים, וכפי שמתאר הרב רבי שלמה שלימל ז״ל מעיה״ק צפת, במכתבו מיום כ״ה חשון שס״ז וז״ל: להיות ששתי פעמים בשנה, חוק ולא יעבור, הולכים כל חכמי סגולה הבקיאים בחכמת האמת מכל החכמים למירון, ששם קבור רשב״י ור׳ אלעזר בנו, והלל ושמאי ור׳ יוחנן הסנדלר, ועל כל אחד בנוי כמו מגדל גבוה ארבע קומות איש, והתנא קבור מבפנים, ושם פורסים אהל מיוחד מן קברו של רשב״י עד קברו של ר״א, ויושבים שם בין רשב״י ור״א עשרה ימים ועשרה לילות רצופים ועוסקים בספרי הזוהר, דהיינו חכם אחד מגיד והאחרים מקשיבים, ויש להם שמש אחד המכין להם מאכל, וארבעה גויים חגורים בכלי זין עומדים בכל לילה מבחוץ כדי לשמור אותם מהגנבים, להיות שהוא רחוק מצפת קרוב לשתי פרסאות ורחוק מכפר מירון כמו תחום שבת, וזה הסדר הם עושים עשרה ימים קודם שבועות, ועשרה ימים קודם ראש השנה תמיד. **(מצרף לחכמה)**

רבי אלעזר אזכרי - בעל החרדים

הרב הקדוש בעל החרדים שחי בזמן הבית יוסף והאריז״ל והאלשיך הק׳, הי׳ משמש בביהמ״ד בעיר הקודש צפת ואיש לא ידע על עוצם גאונתו וקדושתו והחשיבוהו לאיש פשוט ותמים, פע״א בהיותו בל״ג בעומר במירון, להשתטח

על ציון הקודש דרשב״י זי״ע, ונכחו שם האריז״ל עם החברייא קדישא, ורקד עמהם זמן רב לכבוד ההילולא, בעל החרדים אחז ביד זקן אחד שרקד עמהם, הזקן הזה היה לבוש בגדים לבנים, בעל צורה ובעל קומה, ורקד לעצמו בשמחה עצומה, בתוך הריקודים והמחולות קפץ האר״י ואחז בידו של אותו זקן ורקדו שניהם יחדיו זמן רב, אח״כ אחז האר״י בידו של בעל החרדים ורקד גם עמו זמן רב בשמחה ובטוב לבב, לאחר שיצאו משם הרהיבו בנפשם עוז תלמידי האר״י הק׳ לשאול את רבם: אל יחר בעיני רבינו אם נשאל אותו, כי מה שרקד עם הזקן אין אנו מכירים אותו, ובוודאי אדם גדול הוא, אבל מה שרקד עם המשמש הר״ר אלעזר אזכרי (בעל החרדים), אם כי הוא ירא שמים, אבל אין זה לפי כבודו של רבינו לרקוד עמו ביחד, השיב להם האריז״ל ואמר: ״הלא אם התנא האלוקי רשב״י רקד עמו ביחד לא יהיה לי הצעיר לכבוד לרקוד עמו?״, אז הבינו התלמידים כי אותו זקן היה רבי שמעון בר יוחאי בכבודו ובעצמו אשר בא לשוש ולשמוח בשמחת החברייא קדישא שבאו להילולא קדישא דיליה, ומאז נודע להם מי הוא המשמש בקודש ״בעל החרדים״.

בהקדמתו לספר חרדים כותב וז״ל: בהיות חברים מקשיבים אל ציון רשב״י, עוסקים באמרותיו אמרות טהורות, כדרכינו פעמיים בשנה, מעת לעת ומפקידה לפקידה, שם ישבנו גם בכינו צעקנו במרירות לבינו ויתכו כמים שאגותינו, בראותינו איך רשב״י וחבריו בדורותם היו מצטערים ואוננים ובוכים כל ימיהם על גלות השכינה, וכבוד ה׳ המחולל בעוה״ר על רוב פשעינו, ואותם הצדיקים לא היו גרמא בנזיקין, ק״ו לנו שאנחנו הגורמים, שיש לנו לבכות ולהצטער בכפליים. (ספר חרדים)

רבי אברהם הלוי ברוכים

רבי אברהם הלוי ברוכים היה מגדולי תלמידי האריז״ל ורבו העיד עליו שיש בו ניצוץ מירמיהו הנביא, וכל ימיו היה מיצר ודואג על חורבן ביהמ״ק והיה מצטער בצער השכינה התפלשת בעפר, ובכל לילה עורר את תלמידי הכמים לקום בחצות ליל לערוך בבכי׳ ומספד ״תיקון חצות״, בגודל אבלו ושברו לבו על חורבן ביהמ״ק נהג לומר בכל יום בתפילתו ״נחם ד׳ אלוקינו את אבלי ציון״, באחת השנים נלוה רבי אברהם לרבו האריז״ל בעלותו למירון בל״ג בעומר, וכהרגילו מימים ימימה אמר בברכת ״תשכון בתוך ירושלים עירך״ את בקשת הנחמה על ירושלים, ומיד בסיימו את תפילת העמידה פנה אליו רבו האריז״ל ואמר לו: דע לך כי ראיתי בהקיץ את רשב״י ע״ה עומד על קברו ואמר לי: אמור אל האיש הזה אברהם הלוי, כי למה אומר נחם ביום שמחתינו ולכן יהיה בנחמה בקרוב״ לא יצא חודש ימים עד שמת אחד מבניו וקבל עליו תנחומין.

האור החיים הק׳

מודעת זאת מה שסיפרו זקני חכמי צפת שקבלו בקבלה מאבותיהם כי הרה״ק ר׳ חיים בן עטר זי״ע היה פע״א בהילולת רשב״י בעיה״ק צפת ת״ו, ובעלותו למירון כשהגיע לתחתית ההר משם עולים אל המקדש ירד מהחמור והיה עולה על ידו ועל רגליו וכל הדרך היה גועה וצועק איך אני השפל נכנס למקום אש שלהבת, קוב״ה וכל פמליא של מעלה כאן, וכל נשמות הצדיקים שמה. **(כבוד מלכים)**

אחד מתלמידי האוה״ח הק׳ שנסע עמו בא״י למקומות הקדושים מתאר במכתבו וז״ל: היום יום בשורה יום ב׳ ה׳ לאדר ב׳ שנת ויתן״ ל״ו (שנת תק״ב) נסענו מעכו לצפת תובב״א לראות את פני האדון ה׳ צבאות בארץ הגליל וכו׳, ואחר גמר התפילה יום ט״ו הלכנו למירון ששם קבורת רשב״י ע״ה, הגענו סמוך למירון מרחוק כמו מיל נראה נר ישראל כיפתו של הרשב״י ע״ה. מירון הוא כפר מלא גוים ואין ישראל דרים שם, ולמטה מהכפר חצר גדולה, ובתוך החצר היא כיפת הרשב״י, חוץ מפתח החצר לצד שמאל גל, שם קבור רבי ייסא סבא דמשפטים, לפנים בהחצר כיפה גדולה, ובתוך הכיפה בית קטן לצד ימין ובית קטן לצד שמאל, לצד שמאל דרך כניסה קבור רשב״י, על קברו מציבה אחת כמו שתראה בצורה שאני שולח וכו׳, אשרי עין ראתה כל אלה... נכנסנו למירון יום רביעי בעשרים שעות, וישבנו בזה הבית שיש בו קבר הרשב״י ממש, ולמדנו שם בחשק גדול ובאהבה גדולה ובשמחה ספר הזוה״ק עד ד׳ שעות מהלילה, ועמדנו לאכול וחזרנו תיכף אחר האכילה ללמודינו, לפי שנתן הרב לכל אחד מהחברים שהיו שם ספר אחד של הזוהר, והי׳ חלקי ספר בראשית, ולמדנו עד ששה שעות, ובסוף ו׳ שעות נתמלא הבית ריח טוב אשר כמוהו לא נהיה והריחו כולם אנשים ונשים וכו׳, ולמדנו עד ח׳ שעות מהלילה והלכנו לישון, וקודם שהאיר היום כשתי שעות עמדנו על משמרתינו ולא ישננו כי אם ב׳ שעות, וישבנו ללמוד וכשהאיר פני המזרח התפללנו כוותיקין וישבנו ללמוד עד י״ח שעות בלא הפסק בינתים אפי׳ בדיבור של ד״ת, ואחר שאכלנו חזרנו ללימודינו כל יום חמישי עד ח׳ שעות מהלילה, וביום ו׳ בבוקר התפללנו והלכנו לראות קברי גאוני עולם שעדיין יש במירון וכו׳, ובוודאי שהאריך ה׳ אותו היום כדי להשתעשע עם הצדיקים, ויכנס תלמיד אצל רבו וכו׳, וחזרנו למירון ערב שבת ממש, ועשינו שבת כראוי בבית הרשב״י ע״ה, ובכל יום שבת היינו לומדים זוה״ק, ובלילה ליל מוצאי שבת עשינו משמרה כל הלילה, שהאדרות אמר הרב שנלמוד אותם ביחד, וכן היה, ובשעה שהתחלנו האדרות היתה הארה גדולה והרגש גדול בנשמותינו, והיה אומר הרב אדונינו לכל אחד מהתלמידים לתקן תיקון אחד, והיינו מתרעדים מפחד ה׳ ומהדר גאונו, וגמרנו האדרות סמוך לאור היום, ולמדנו מאמרי בר יוחאי בשמחה גדולה, ובבוקר התפללנו תפילה, והלכנו אצלם פעם ג׳, ועשינו בקשת הרחמים על השכינה ועליכם כולכם לא יהיה נפקד, ונפטרנו לשלום.

(אגרת מסע להאוה״ח הק׳ זללה״ה)

חיי"ם וברכה למשמרת שלו"ם

מעומקא דליבא, נשגר בזה ברכת מזלא טבא, קדם הדר"ג האי גברא רבא, חיי"ם שיש בו הרבצת תורה, פה מפיק מרגליות בעוז ובגבורה, מגיד שיעורין בקהילתינו, עומד תמיד לימין פעולותינו, ודואג למען הרמת קרנינו, סיני ועוקר הרים, צולל במים אדירים, ומעלה מרגניתא בשיעוריו ודרשותיו היקרים, נודע בחריפותו ובבקיאותו, ובעבודתו זו תפילתו, שמו מעריצים ומהללים כתהילתו,

הרב הגאון רבי חיים שלום קליין שליט"א

לרגל השמחה שבמעונו באירוסי נכדו הבחור החשוב והמופלג ני"ו

בן בנו ידידינו החשוב והנעלה הרב שלמה יצחק קליין שליט"א

מיקירי קרתא דשופרא ת"ו

עב"ג הכלה הח' שתחי' בת האי גברא יקירא הרב שלו' יצחק שעהר שליט"א

מראשי וחשובי קהילתינו הק' באנטווערפן יע"א

וצרופה בזה ברכתינו, בשם כל קהל עדת קהילתינו, שמשמחה זו יושפע לו בריות גופא ונהורא מעליא, ויזכה להמשיך בהרבצת התורה לעלם ולעלמי עלמיא, וימשיך לעמוד לימין פעולותינו, לפאר ולרומם קרן התורה והחסידות בתוכינו, ויתברך בברכת שלו"ם, מעתה ועד עולם.

החותמים לטען שמו באהבה ובהערצה

הגבאים

מרן רבינו הק' בעל דברי יואל זי"ע

בליל שישי פרשת "כי תבוא" שנת תרצ"ב בשעות המאוחרות של הלילה יצא רבינו לדרך לעבר את"ק מירון יע"א יחד חבורת חסידים בני עליה שבאו ללוותו ביניהם משמשו הנאמן הרה"ח ר' פייוויש אשכנזי ע"ה הי"ד, ובנו המשב"ק הרה"ח ר' יוסף ע"ה, הרה"ח ר' לייבעלע פאשקעס זצ"ל הי"ד, הרה"ח ר' יעקב יוסף לעפקאוויטש ז"ל, ועוד מספר אנשים זכר כולם לברכה, כמו"כ נתלוה חתנו של רבינו הגאון הצדיק רבי חנני' יו"ט ליפא טייטלבוים אבד"ק סעמיהאלי זצ"ל עם מחברתו הרבנית הצדקנית מרת חי' רוזא ע"ה.

כמו"כ הצטרפו רבים מנקיי הדעת שבירושלים כהגה"צ רבי עמרם בלויא זצ"ל, הרה"צ רבי יהודה ליכטנשטיין זצ"ל, כן הצטרף הרה"ג ר' חיים אלי' שטערנבערג זצ"ל רב דביהמ"ד "רב טוב" דסאטמאר קטמון [אשר עמד לימין רבינו בהקמת מוסדותיו בארה"ק]. בעיקר נתלוו לרבינו קהל גדול תושבי טבריה, וביניהם ש"ב של רבינו הרה"צ ר' יואל אשכנזי זצ"ל, וכל הבני עליה החבריא של ישיבת אור תורה ובראשם הגה"צ רבי משה קליערס זצ"ל רבה של טבריה, גם הרבה חסידי סלאנים הצטרפו עם הגה"צ רבי מרדכי חיים סלאנים זצ"ל (אשר נשאר שם אחר שבת למשך כל השבוע ואף למדו ביחד שיעור בזוה"ק).

וסיפר אחד מזקני ירושלים שעדיין מונח בזכרונו כשנסע האויטא מירושלים למירון ושאל את בני החבורה לאן פניהם מועדות, והשיבו: נוסעים אנחנו להסתופף בצל הרב מקראלי בשבת קודש יחדיו במירון, וכששמע דבר זה קפץ גם הוא על העגלה וציוה למסור לביתו שא"א לו בשום אופן לעבור על שבת כזה ולהשאר בביתו בשעה שהרב מקראלי נמצא בחבורת יראים וחסידים מסלתה ומשמנה של עיה"ק ירושלים, במקום הקודש מירון, ועדיין לא פג ממנו ריחו וטעמו של קדושת אותו השבת עד היום הזה.

וסיפר הרה"ח ר' אורי בלויא שליט"א שפעם אמר ליה אביו הרה"צ ר' עמרם זצ"ל אני אספר לך דבר שראיתי במו עיני, ועד היום כשהננו נזכר מזה זולגין עיני דמעות: זה היה כשהגיע רבינו עם הרכב למירון, באמצע ההר צוה רבינו לעצור את הרכב ויצא ממנה באימה וביראה, כשראיתי את רבינו מיד נגשתי אליו לדבר עמו, אבל רבינו בכלל לא הרגיש בנוכחותי רק התחיל לעלות ברגל על ההר כשעל כל הדרך נשפך דמעות מעיניו הק', ופתאום רעדה אחזתני, רבינו מגיע כבר כמעט עד פתח המערה, והנה הוא מושלך ארצה בפישוט ידים ורגלים ואנחה נשמעה מפיו "אוי ר' שמעון", וכך בעודו משתטח על הארץ כשהוא נשען על ידיו ורגליו כך הוא נכנס למערה לפלא כל העומדים מסביב, אז ראינו גודל הגעגועין וכיסופין דקדושה שהי' ברבינו לר' שמעון צדיקאי.

בערש"ק לפנות ערב עלה רבינו הק' להתפלל לפני התיבה על ציון התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי תפילת מנחה, ובשמחה גדולה התחיל לומר הודו לה' כי טוב והי' פלא גדול להנאספים שהי' זה זמן קצר אחרי פטירת בתו הרבנית הצדקנית מסיגוט מרת רחל ע"ה (אשת חבר הגה"צ רבי יקותיאל יודא טייטלבוים זצ"ל אב"ד סיגוט) שנפטרה בשנה ראשונה אחרי חתונתה ורבינו הק' הצטער מאוד על פטירתה בדמי ימיה, ואיך היה יכול לאזור כח של שמחה כמו שהולכים לחתונה, אחרי קבלת שבת התחיל רבינו לרקוד על הזמר "בר יוחאי" כמנהג המקום, רבינו השליך את טליתו על השטריימל והתעטף בטליתו על השטריימל ועל חצי גופו העליון וכך רקד שעה תמימה בהתרגשות גדולה מתוך שמחה וחדווה עילאה מאין כמוהו כשמסביב נתלוו אנשי מירון ירושלים טבריה צפת.

כן נערכה השבת ברוב פאר והדר בבחינת מעין עולם הבא כאשר בכל שלש הסעודות השמיע רבינו דברי אלוקים חיים, [וחידו"ת אלו הלא המה נמצאים בכתובים ונרשמו בשעתם ע"י הגה"צ רבי עמרם בלויא זצ"ל, והרה"ג ר' חיים אלי' שטערנבערג זצ"ל].

בנסיעה זו שהה רבינו שם י"ב ימים רצופות, ובכל יום מהשני השבועות למד עם החברייא קדישא הנ"ל שנתלוו אליו בנסיעתו, ולמד עמם מקודם גמרא רש"י תוס' ואח"כ אמר חידושים ופלפולים על הסוגיא, [סוגיות אלו הלא הם כתובים בספר דברי יואל על סוגיות, ועי"ש בסוגיא של שמא יעבירנו שמצויין שם שסוגיא זה אמר רבינו בהיותו במירון בשנת תרצ"ב].

וראוי לציין ששם ישב הגה"ק ר' מאטיל מסלאנים זצ"ל שהוא היה ממדינת ליטא ושם לא אדמורי"ם פלפולים וחידושים רק דברי חסידות וברכות וישועות, וכששמע שרבינו אומר פלפולים עמוקים התפלא מאוד, ואמר שרביה"ק הוא דומה לרשב"י שהי' כאדמו"ר פועל ישועות והיה ג"כ תנא שידע לפלפל ולחדש חידושים בהלכה שהי' תנא, ואח"כ ירד המצב של הדורות ואי אפשר שאדמו"ר יהיה פועל ישועות וגם לחדש פלפולים וחידושים לכן עשו שאדמו"ר יהיה

רק פועל ישועות, ורבנים יהיו גאונים מחדשים חידושים ופלפולים, והוסיף רבינו ואמר בדרך בדיחותא שכהיום ירד עוד יותר מצב הרוחני ואי אפשר שיהיה גם רבי וגם ערליכער יוד, לכן עשו רבי לבד וערליכער יוד לבד.

שם במירון נדר רבינו נרות ויין לכבוד יומא דהילולא דרשב"י בל"ג בעומר, וכפי שרבינו כותב במכתבו ששלח אחר חזרתו מא"י בשנת תרצ"ב אשר שלח לש"ב הרה"צ ר' יואל אשכנזי ז"ל אשר מבקשו שם למלאות שליחותו ולקיים נדרו וזל"ק: **"והנה זכור יזכור נא אשר בעת הפרדי מאתו בחיפה אמרתי לו אשר פצו שפתי לנדור נדר בהיותי במירון סכום הנרות והליטרות יין ליתן שם ביום ל"ג בעומר ולא העליתי עוד הדבר על זכרוני כי סמכתי על מה שאמרתי לו שם, ושוב כתב לי כ"ת נ"י אשר שכח סכום הנרות והליטרות יין, והיות כי גם אנוכי שכחתי הסכום אשר ע"כ למען יהי' עד שיצא הספק מלבי ימחול נא לקנות שמן להדליק שם עשרים נרות, גם ליתן עשרים ליטרא יין על שמי ביומא דהילולא רבא של ל"ג בעומר, ואי"ה בימים האלו אשר אקווה לשלוח כעת הצעטיל שאני נוהג בכל שנה, שמה אוסיף גם להחזיר לו במיטב את הסכום שיתן עבור השמן והיין הנ"ל, ואבקשו עוד הפעם שימחול אלף פעמים על טרחתו ולעשות כנ"ל בלי ספק, כי בהיותי במירון נדרתי כן וחלילה לי לעבור ע"ז, ואם אולי לא יסע כ"ת שמה ישלח ע"י איזה איש מהימן שלא יתעצל בדבר בבירור, כי בוודאי יש הרבה אנשים חשובים שנוסעים לשם ואני סומך על כ"ת נ"י שלא אבוא בטח לידי מכשול ח"ו, ואני נותן לו תשואות חן במוקדם"**, עכלה"ק.

סיפר הרה"ח ר' אורי ראזנבערג ע"ה שהיה מן המשתתפים עם רבינו בנסיעה זו, שביום אחד בהיות רבינו במערה, ניגש אליו איש אחד, והתאונן כי יש לו תכופות חלומות רעים שצריכים להתענות עליהם ויש לו מזה הרבה צער, ובפרט כי רוב החלומות הרעים באים אליו בלילי שבתות, והוא אובד עצות, שאל אותו רבינו אם הוא זהיר באכילת שלש סעודות בשבת, והלה השיב שרק ב' סעודות בלבד הוא מקיים בשבת וסעודה שלישית אינו מקיים כי אין לו תיאבון אכילה עד מוצש"ק, אמר לו רבינו תקבל עליך מעתה והלאה להיות זהיר היטב לקיים את כל הסעודות, ואז יסיר ה' ממך החלומות הרעים.

ומסופר שאחד מאנשי טבריה שהיה נוכח אז סיפר עובדא זו להגה"צ ר' משה קליערס הרב דמתא, אמר לו ר' משה יש מקור לדברי הרב מקראלי בזוה"ק, דפדפו חכמי טבריה בזוה"ק עד שהגיעו לאדרא זוטא פר' האזינו רפ"ח סע"ב ומצאו כתוב כהאי לישנא "אמר רבי שמעון אסהידנא עלי מן יומאי לא בטילנא אלין תלת סעודתי, ובגינהון לא אצטריכנא לתעניתא בשבתא". קם הרה"ג רבי אשר שולמן על רגליו ואמר: אני בעניי חיפשתי ומצאתי סמוכין לדברי הרב מקראלי בספר מגיד מישרים למרן הב"י בפר' צו אור ליום ג' של פסח שנאמר לו "לא איצטריכת לאתענאה בשבתא משום חלמא, בגין דאת מקיים תלת סעודתא". נענה אחד זקני טבריה ואמר: זה שהרב מקראלי יודע בע"פ את כל הזוה"ק ואת הספר מגיד מישרים וכל כתבי האריז"ל אין זה מפיא אותי, אבל שידע אותו צדיק שהאיש הזה אינו זהיר בסעודה שלישית זה מפלא אותי, נענה הגה"צ ר' משה קליערס ואמר גם זה אינו מפליא אותי, וכנראה שאינכם משיגים גדלות של הרבי מקראלי עד היכן מגעת.

סיפר הרה"ח ר' שלמה אליעזר מרגליות (בן הגריא"ז מרגליות זצ"ל) שהיה מהמשתתפים בהנסיעה הרוממה שפע"א בהיות רבינו במערה בצוותא עם קהל החסידים שבאו עמו מירושלים ומטבריה, הביע רבינו את דעתו כי גם הרמב"ם וגם רש"י ידעו את הזוה"ק ואם כי עדיין לא התגלה אז מ"מ היו גלויים להם מימרות הזוהר, והביא הוכחה לדבריו כי מצינו שהרמב"ם השתמש בדברי הזוה"ק שבמצות אל תצר את מואב שיטת הרמב"ם שאין מצוה זו לדורות רק מצוה לשעה, ורבו המשיגים על הרמב"ם מהיכן לו כי אין מצוה זו רק לשעה ולא לדורות הבאים, ואמר רבינו שברי לו כי ידע הרמב"ם את דברי הזוה"ק האומר מפורש שכן הוא וז"ל הזוה"ק (פר' בלק דף קצ"ה): "למשה פקיד קוב"ה דלא לאבאשה למואב אבל לאחרא לא לדוד לא פקיד וכו'" עיי"ש. וכמו"כ לגבי רש"י מצינו כן, דאי' בגמ' (שבת קי"ח:) אר"י יהא חלקי מגומרי הלל בכל יום, והקשה בגמ' והאמר מר הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף ומתרץ כי קאמרינן בפסוקי דזמרה, ופרש"י ב' מזמורים של הילולים הללו את ה' מן השמים, הללו אל בקדשו, עכ"ל. ולכאורה למה נקיט דווקא ב' מזמורים אלו ודילג על המזמור שבאמצע הללו שירו לו שיר חדש, אולם דבר זה מצינו בזוה"ק (פר' פקודי דף רל"ב) שרק שני מזמורים אלו הם כללא דתושבחתא - וכמו"כ דברי רש"י במסכת תענית (דף ה' ע"ב בד"ה אף) לקוחים מהזוה"ק פרשת בשלח דף מ"ו - והדברים מפליאים.

עובדא נפלאה מסופר שפע"א נכנס רבינו במערת רשב"י ובאותו זמן ישב הרה"צ ר' בנציון אפטער מגדולי חסידי ברסלב ולמד את שיעורו ובתוך דבריו אמר דבר תורה בשם הרה"ק ר' נחמן מברסלב זי"ע המובא בספרו "ליקוטי מהר"ן", כששמע רבינו את דבריו נענה ואמר: "אין ליקוטי מהר"ן שטייט נישט אזוי" הלכו והביאו לר' בנציון אפטער את הספר "ליקוטי מהר"ן" ואז ראה שאכן הצדק עם רבינו.

סיפר הגאון ר׳ אשר שולמן מטבריה כי הוא התלוה אל רבינו בצאתו ממערת רשב״י בדרכו לציון הקדוש של התנא ר׳ יוחנן הסנדלר אשר סמוך לשם, בהליכתם אמר ר׳ אשר לרבינו זי״ע כי בחז״ל לא נזכר אם ר׳ יוחנן הסנדלר האריך ימים או לא, ונזכר רק שהוא היה תלמידו של רבי עקיבא, אבל הלא רוב תלמידי ר״ע מתו על פניו, ממילא אין לדעת אם רבי יוחנן הסנדלר האריך שנים או לא, הפסיק אותו רבינו במחי יד ואמר לו בניחותא: הלא חז״ל מונין את ר׳ יוחנן הסנדלר בין שבעת הזקנים, הרי מפורש יוצא כי ר׳ יוחנן הסנדלר אכן הגיע לזקנה, חזר ר׳ אשר ושאל בתמהון היכן אמור בחז״ל דבר כזה שהיו שבעה זקנים ור׳ יוחנן הסנדלר בתוכם, השיב לו רבינו בזה״ל: ״זייט מוחל און זעהט נאך אין ירושלמי מסכת חגיגה פרק חומר בקודש״.

שנת תש״ו לפ״ק

בשנת תש״ו כשרבינו דר בארה״ק, נסע רבינו למירון ביום ל״ג בעומר, ולעת ינטו צללי ערב עלה להשתטח על ציון המצויינת יען שמשך כל שעות היום לא הי׳ אפשר לילך שם מחמת ריבוי התערובות, ורק בערב כשכבר הי׳ רק מתי מעט וכל הדרך למערת הרשב״י נתרוקנו קצת או אז עלה רבינו לציון הק׳.

בספרו הקדוש על הגאולה ועל התמורה (סי׳ ק״ז) מדבר רבינו מנסיעה זו, וזה לשון קדשו: ״ודכירנא שלפני חמשים שנה בערך כשפשתה מספחת המופקרים בא״י ובאו חלוצים מנוערים מן המצוות והרבו פרצות ופריצות אצל קבר רשב״י במירון, אירע אסון נורא שהקומה העליונה נפלה ונהרגו הרבה תלמידי חכמים מסלתה ומשמנה של הקהלה החרדית בא״י, ה׳ ישמרנו, והחכמים שבימים ההם התבוננו שהוא עונש וחרון אף עבור הפירצות הנוראות, ועשו חרם על משך חמש שנים למנוע ההליכה על הציון הנזכר, כי לא רצו לבטל ולעקור לחלוטין המנהג, שכבר היה מנהג ישן נושן בא״י לילך על ציון התנא רבי שמעון בר יוחאי, ועל כן אחרי ככלות חמש שנים חזר המנהג לקדמותו, וגם אח״כ היראים חדלו ונמנעו הרבה מהם, ונתמעטו מספר ההולכים לציון רשב״י לפי שנעשתה אסיפת פריצים בעוה״ר. וזכור אני כשהייתי בא״י לפני רבות בשנים הלכתי על יד הציון בל״ג בעומר לעת ערב, כי בכל היום לא הי׳ אפשר לילך שם מפני ריבוי המתפרצים, ולעת ערב לא מצאתי שם מהיראים כ״א מעט מזעיר״ עכלה״ק.

רבינו יצא לדרך בחדוה עילאה ואתו עמו לקח גם את הרבנית ע״ה ואמר לה שיש סגולה להפקד בזרע של קיימא, והוא לקבל על עצמו במערת הרשב״י במירון שאם יוושעו ויוולד להם בן יקראו שמו ״שמעון״ ע״ש רבי שמעון בן יוחאי זי״ע.

רבינו הגיע למירון ונכנס אל הקודש פנימה ציון המצויינת אשר שם חלקת מחוקק ספון התנא האלוקי רשב״י והתחיל ללמוד האדרא זוטא מהזוהר הק׳ בהתלהבות אש קודש ובהתעוררות רבתי, אח״כ אמר תהלים בציבור בהתעוררות מיוחדת כשדמעות רבות זלגו מעיניו מאין הפוגות, באמירת התהלים שפך צקון לחשו וכאב ליבו בהשתפכות הנפש, וכן קרא שם קוויטלעך.

ובדרך אגב נצטט כאן מה שמובא בזמירות דברי יואל שאחד מאנשי שלומינו שהי׳ עם רבינו שם במירון שאל אותו איזה פרקי תהלים שיאמר, ורבינו השיב לו מקאפיטל צ׳ עד ק״ז ועד בכלל - כשגמר הלה את הי״ח קאפיטלעך חזר ושאל לרבינו אם ימשיך בתהלים מק״ז ואילך, השיבו רבינו שיחזור שוב ויאמר אלו הקאפיטלעך מצ׳ עד ק״ז.

אח״כ יצא רבינו ברקידה וזימר את השירי קודש בר יוחאי וכו׳, כל החבורה רקדו בהתרגשות, בשעת הזמירות ג״כ זלגו מעיני רבינו נחלי דמעות. ביציאתו נכנס רבינו בחדרו המיוחד של הגה״צ המקובל רבי אשר זעליג מרגליות זצ״ל, שהי׳ לו חדר קבוע בחצר של המערה רבינו ציוה למשב״ק שיערוך על השלחן מזונות ובראנפן שהביאו עמהם מירושלים, כל הציבור חסידים ואנשי מעשה ישבו לשלחן ורבינו בכבודו ובעצמו חילק את הבראנפן לכל המסובים ודיבר בקדשו מגודל קדושת היום ומגודל קדושת רשב״י.

רבינו ביקש אז מכל הנוכחים בדמעות שליש שכאו״א יקח כוס עם בראנפן ויתנו לו ידיהם לברכו שבזכות התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי זי״ע יוושע בזרע של קיימא. אח״כ פתח רבינו בדברות קודש בקול בכי על מה שאחז״ל **״מפני מה היו אמותינו עקרות שהקב״ה מתאוה לתפילתן של צדיקים״** והאריך בענין זה מדוע עשה הקב״ה ככה דייקא בזרע של קיימא לנסות את האמהות הק׳ כדי שירבו אליו בתפילה. והרי כמו כן הי׳ אפשר לנסותם בבריאות וכדו׳ וגם אז היו מתפללות אליו ית״ש כפי שהקב״ה מתאוה לתפילתן.

ותירץ רבינו כשקולו נחנק מבכיות **״אבער, הייליגער באשעפער דו וויסט אז א צדיק זאגט אויף יעדן זאך וואס עס גייט איהם נישט גוט ״גם זו לטובה״ און ביי אנדערע פראבלעמען זענען צדיקים נישט אזויפיל מרעיש עולמות,**

ווייל זיי זענען מקבל באהבה אלעס וואס דו טוהסט מיט זיי, אבער איין זאך איז דא וואס דו קענסט איהם דערקוטשען דאס איז ווען זיי האבן נישט קיין קינדער ל"ע, דאן זענען זיי זיך שטענדיג מצטער, און דאס טוהט זיי אמת'דיג וויי, ווייל זיי ווילן אויפשטעלן קינדער בנים עבדי ה', דערפאר טוהט דאס דער באשעפער דוקא ביי דעם ענין, אז די צדיקים זאלן בעטן ביי השי"ת".

אז הרים רבינו את קולו הערב והנעים ובבכיות נוראות זעק, **"באשעפער אויף זרע של קיימא זאגט נישט דער צדיק גם זו לטובה, געב איהם קינדער ער וייל זוכה זיין צו דורות ישרים"**. כל הציבור געו בבכיות עצומות כששמעו האיך שהצדיק מתווכח כביכול עם הקב"ה ומבקש לו בתפילה ובתחנונים שישפיע לו זרע של קיימא.

לאחמ"כ יצא רבינו לעבר ציון הק' של רבי אלעזר ב"ר שמעון והמשיך שם לשפוך שיחו בתהלים, ומשם עלה על גג המערה והדליק את ההדלקה והציבור פצחו בזמירות דיומא ויצאו בריקוד. אחד המקובלים הודיע אז להרבנית ע"ה שיש סגולה בדוק ומנוסה להפקד בזרע של קיימא ע"י עריכת סעודה לכבוד הרשב"י ולכך ציוה רבינו להרבנית שמידי שנה בשנה תערוך סעודת ל"ג בעומר לכל הקהל הקודש, ואכן כן עשתה החל משנת תש"ו והלאה.

הנה כי כן ידוע שבל"ג בעומר תשי"א שכב רבינו על ערש דוי כשפרחה לו מחלת השושנה על רגלו, ולפיכך ערך את שולחנו הטהור בחדרו המיוחד, כשרק רבנים מיוחדים ועוד כמה אנשים חשובים הירשו להכנס אל הקודש פנימה.

באותו סעודה הירבה רבינו לספר מביקורו בשנת תש"ו במירון, כשבמיוחד התייחס על מה שראה בעיניו את גודל הגעגועים והכיסופים של יהודי תימן וראה את התרגשותם וחביבותם העצומה לעלות למירון ביומא דהילולא ל"ג בעומר, עד כדי כך שכבר יצאו בדרכם באמצע ימי החורף וערכו את ימי חג הפסח הם ונשיהם וכל משפחותיהם על אם הדרך, והכל כדי שיגיעו ביום ל"ג בעומר באת"ק מירון יע"א.

בהזדמנות אחרת סיפר פעם רבינו אודות הל"ג בעומר ההוא בגעגועי קודש והרבה כיסופין, והתבטא בזה"ל: **"פעסער אהבה טרערן זענען דארט פארגאסן געווארן"**.

אחד מהרבנים שנוכחו שם בעת שסיפר רבינו אודות הל"ג בעומר ההוא במירון, שאל את רבינו אם החתם סופר זי"ע הי' שם מה הי' אומר לכל זה, השיב לו רבינו "אני חושב שאם החתם סופר הי' רואה זאת בעצמו בוודאי לא הי' מתנגד לזה",.וכמו כן הוסיף לו רבינו שמחמת אותו סיבה התנגדו הרבה צדיקים מחוץ לארץ לזה, יען שמעולם לא היו יום ל"ג בעומר במירון ולא הרגישו השמחה וההתרוממות הנפש כי אילו היו שם לא היו מתנגדים לזה.

בשנת תש"ו נסע רבינו עוד הפעם מירונה ושבת שם שבת אחד ושהה שם יותר משבוע שלם, וסיפר הרה"צ רבי עמרם בלוי זצ"ל, שהתאכסן אז עם רבינו בפונדק אחד, ובאישון לילה כשכל הקהל ישנו הרגיש ר' עמרם שרבינו יצא מן הבית, והלך לחפש את רבינו ומצאו שוכב על ציון הרשב"י בפישוט ידים ורגלים, ומתחנן שם בבכיות נוראות באמרו הפסוקים בתהלים תהי ידך אל איש ימינך על בן"א אמצת לך, ולא נסוג ממך תחיינו ובשמך נקרא וגו', (עי' בפירש"י) וכפל ושילש הפסוקים פעמים רבות בבכיות עצומות וכה שכב בפישוט ידים ורגלים על הארץ כשעה ומחצה.

שנת תשי"ט לפ"ק

ביום ה' אב שנת תשי"ט נסע רבינו לכבוד ההילולא של מרן האריז"ל ז"ע לצפת ולמירון, רבינו חבש פאר טלית ותפילין במערת רשב"י ועמד להתפלל שחרית, והנה אך התחיל להתפלל, והרגיש כי כמה כהנים עומדים סביבו לפני ולפנים מערת רשב"י, רבינו גזר אומר שהכהנים יצאו מיד מתוך המערה עד מחוץ לשער החיצוני, וכידוע לא סח רבינו מעודו בתפילין והפעם על אף היותו חבוש בתפיליו התווכח עם המקובל הריא"ז מרגליות בנידון הכהנים הנכנסים למקומות הקדושים, ובתוך הדברים אמר לו הגריא"ז כי בשער הגלגולים נאמר כי האריז"ל שלח את תלמידו רבי יצחק הכהן להשתטוח על ציון בניהו בן יהוידע הכהן, הרי מפורש יוצא כי התיר לכהן להשתטח על קברו של צדיק, וענה לו רבינו כי אין משם ראיה היות והשתטחות אין פירושה על הקבר ממש, כי אפשר לערוך השתטחות ממרחק ד' אמות.

ואכן בכל פעם בהיות רבינו במירון הזהיר את הכהנים שלא יכנסו למערת רשב"י, אלא ישארו מחוץ לשער חצר הציון הקדוש, ודעתו להלכה שאין להקל כלל בענין טומאת כהנים על קברי צדיקים, ופע"א אמר דחז"ל אמרו כי רבי יוחנן לפני פטירתו אמר פנו כלים מפני הטומאה, חזינן מזה כי למרות גודל הקדושה של רבי יוחנן ציוה להפנות כלים שלא יטמאו. - בהזדמנות זו שאלו אז הריא"ז מרגליות ז"ל אם מותר לשורר שם משירי שבחי רשב"י בימים האלה בימי תשעת הימים של חודש אב, והשיבו רבינו דבמירון מותר לשיר בימים אלה כי עוז וחדוה במקומו.

ברכת ה' מציון

מהררי ציון קדש וירושלים נביע בזה את מיטב ברכותינו החמות והלבביות קדם הגי העסקנים החשובים חכמתם ניכרת מתוך מעשיהם, יום וליל לא ישבותו מלהרבות פעלים לתורה ולתעודה, אשר להם זרוע עם גבורה להגדיל תורה ולהאדירה במידה מרובה וגדושה, ה'ה

הרה"ח מוה"ר ליפא בערקאוויטש הי"ו
ראה"ק דקהלתינו הק' אנטווערפן

הרה"ח מוה"ר מאיר קרויס הי"ו
מראשי דקהלתינו הק אנטווערפן

הרה"ח ר' צבי יודא ווייס הי"ו

הרה"ח ר' יעקב שרייבער הי"ו

מוה"ר אהרן משה ריינער הי"ו

מוה"ר ישעיהו יעקב דאסקאל הי"ו

המה אשר נטו שכמם לסבול עול התורה ולקחו על עצמם בברכת הקודש של אבינו רועינו

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

לשמש בתור חברי

חברי הנהלת מוסדות יטב לב סניף אנטווערפן

ברכותינו צרופה בזה, שיזכו להרבות פעלים לתורה ולתעודה ברוב עוז ותעצומות, ולהרחיב גבולי הקדושה, ויהא רעוא מן קדם אבוהן דבשמיא, שזכות לימוד התורה על טהרת הקודש בעיר הקודש, וזכותו הגדול של רביהקוה"ט זי"ע, יגן עליכם להתברך בבני חיי ומזוני רויחי וסייעתא דשמיא, עדי נזכה לקבל פני משיח צדקינו, ומלכינו בראשינו, בב"א.

המברכים בלו"נ חפיצה

הנהלת המוסדות

עיה"ק ירושלים תובב"א

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קסט — בלתי מוגה

ביקור הרה"ג ר' דוד ראקאוו שליט"א

ממשפיעי ישיבת מיר ירושלים ת"ו

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א – בקרית יואל יע"א

יום ה' פרשת בשלח תשע"א לפ"ק

הגר"ד סיפר לרבינו אודות בית מדרשו ליוצאי ישיבת מיר ובו כולל אברכים שלומדים הל' ברכת הפירות, ונענה רבינו על זה הרי אמרו חז"ל (בבא קמא ל.) **האי מאן דבעי למיהוי חסידא לקיים מילי דברכות**

ונסתובבה השיחה בעניני שחיטה

הגר"ד: ס'איז א אינטערסאנטע זאך וואס מ'זעהט, די גאנצע ענין פון 'חד וחלק' קומט דאך פונעם מגיד (הרה"ק ממעזריטש ז"ל),[1] און אויף דעם איז דאך געווען די עיקר התנגדות [מצד המתנגדים לדרך החסידות], און ס'איז אריין ביי כלל ישראל, און קיינער ווייסט נישט פון עפעם אנדערש.

רבינו: ס'האט שטארק מצליח געווען. כ'האב געזאגט אז דאם וואס דער מגיד האט געזאגט אז די חסידים וועלן מצליח זיין,[2] האט ער דאם געמיינט, אין די גאנצע וועלט איז עם אזוי, די 'סכינים המלוטשים', ס'איז דעמאלטס

---

1 עד אותן הימים היו שוחטים עם סכינים שאינם מלוטשים, היינו שעשויים מברזל על ידי חיתוך, וא"א לעשותם גם חדים וגם חלקים, ועפ"י רוב היו שוחטים בסכינים חלקים ולא חדים, והיה חשש שהיה וגם חשש דרסה, שעל השוחט לדחוק קצת את הסכין שיוכל לשחוט, ומאז הנהיגו לשחוט בסכינים מלוטשים, היינו שנעשו מברזל מהותך, וענין החלפים שתיקן המגיד הק' ממעזריטש ותלמידיו הק' נזכר בשו"ת שבסוף שו"ע הרב (סי' ז) וז"ל: ותוכן הענין בקצרה, יען כי הנה רוב השוחטים בסכינים שאינם מלוטשים, המומחים משחיזין הסכין להיות חדה הרבה, ואז אינה חלקה כ"כ, וטעמם ונימוקם עמם שאם תהא חלקה לא תהא חדה כ"כ, וקרוב לבוא לידי דרסה אם לא יוליך ויביא הרבה מאוד וכו', ומסיים בסוף התשובה ואף שימצאו שוחטים אומנים שיוכלו להשחיז אף סכין שאינה מלוטשת להיות חד וחלקה, אך לא כו"ע גמירי אומנות זו, וכו', משא"כ במלוטשים קל הדבר להאומנים בלי שום שהות כלל, עיי"ש עוד.

וכשבני קהילת בראד עשו חרם נגד החסידים ביום כ' סיון שנת תקל"ב הזכירו התנגדותם להסכינים המלוטשים שהנהיג המגיד הק' ממעזריטש ותלמידיו, ואסרו אז לשום שוחט לשחוט כפי רצון

2 היינו בעת המחלוקת בין החסידים והמתנגדים כאשר ההבערה ללה"ב יצאת והגיעו מים עד נפש כאשר החסידים נרדפו עד חרמה על ידי המתנגדים, וכידוע נתאספו אז בווילנא בהסכמת הגר"א והחרימו את החסידים, הדבר עורר את חמת החסידים ונתאספו תלמידי מרן הבעש"ט הק' בבית מדרשו של המגיד הק' והחליטו לעשות כדין וכהלכה ולהפוך את החרמות שהחרימו אותם הרודפים עליהם, מאחר שהחרמות היו שלא כדין, אבל לא הודיעו להמגיד הק' כלום. ובתוך כך פתח המגיד הק' את הדלת ונכנס לביהמ"ד ושאלם מה מעשיהם כאן, והשיבו כי כשל כח הסבל ולכן עשו מה שעשו, אמר להם המגיד בצער: "למה לא שאלתם אותי, תדעו כי יען שלא שאלתם אותי נגזר עליכם שתלקח מכם עטרת ראשכם, שבכך נגזרה הגזירה על הסתלקותו, אך מ"מ מעשיכם לא יבוטל ובכל עת תהיה יד החסידים על העליונה" (ועי' עוד בארוכה בספר בית רבי).

געווען א פייער... דער מגיד האט געמאכט ווי א רעווועלאציע, ער האט געהייסן מ׳זאל טוישן, האט מען נע׳טענה׳ט, ביז היינט איז דען נישט גוט געווען? ס׳איז געווען א גרויסער פארנעם מיט דעם.

הגר״ד: מ׳האט פארפירט אויפן מגיד אז ס׳איז א יוהרא, מ׳האלט זיך גרויס, ביים בעש״ט הק׳ איז עס נאכנישט געווען.

רבינו: אפילו די תלמידי בעש״ט האבן געהאט טענות אויף דעם, ׳ביים רבי׳ן איז עס נישט געווען׳, האט ער נעזאגט אז ביים רבי׳ן האט עס נישט אויסגעפעלט. ס׳איז א אינטערסאנטע זאך אז דער תולדות (הרה״ק רבי יעקב יוסף המגיד מפולנאה זי״ע) האט פארגעהאלטן דעם מגיד אויף דעם, אז ס׳איז א נייע זאך, האט דער מגיד געזאגט אז ביז ווען ס׳איז געווען דער אור פונעם בעש״ט הק׳ האט עס מגין געווען.

הגר״ד: דער מגיד איז דאך פון די צדיקים וואס זענען געזיצן אין די עולמות העליונים, און דאך האבן זיי אויפגעטוהן אויף אידישקייט, געשיקט נאכקוקן כשרות, שחיטות און מקוואות. רבי אהרן הגדול (מקארלין ז״ל) האט געמאכט הונדערט און פופציג ניטין אין איין שטאט, וואס ער האט געהאלטן אז עס טויג נישט דארט.

רבינו: רבי אהרן קארלינער האט געמאכט אכציג טויזנט בעלי תשובות, און דאס איז א גרעסערער קונץ.[3] ס׳איז שווער צו פארשטיין וואס איז טייטש אכציג טויזנט בעלי תשובות, ער האט נישט געזעדט מיט אזויפיל מענטשן, ער איז אינגאנצן אלט געווען זעקס און דרייסיג יאר ווען ער איז נסתלק געווארן (י״ט ניסן תקל״ב), און ווי קען מען עס באווייזן? נאר דאס איז טייטש, אז ער האט געהאט אזא אור הקדושה אז ווער ס׳האט אים אנגעקוקט האט אים עס אדורך געגנומען.[4]

מ׳טרעפט אין חסידישע ספרים אז א בעל תשובה מוז נישט זיין פון בעלי עבירה, נאר ס׳מיינט בעלי תשובה וואס דער רבי ר׳ אלימלך רופט אן בעלי תשובה, דער רבי ר׳ אלימלך זאגט אין נועם אלימלך (אגרת הקודש הנדפס בסוף הספר) אז גדולים בעלי תשובה (ברכות לד:) דאס מיינט מען צדיקים וואס טרעפן אין זיך שטענדיג עבירות וואס זיי דארפן אויף דעם תשובה טוהן, און זיי טוהען שטענדיג תשובה (ע׳ בדברי יואל לש״ש עמ׳ רכ״א מש״כ בזה), דאס איז אויך בעלי תשובה, וואס ער האט אריינגעברענגט אין זיי הרהור תשובה, דורך דעם וואס מ׳האט אים אנגעקוקט און מ׳האט פון אים עפעס געהערט, אזא געוואלדיגע קדושה האט ער געהאט, אז ס׳איז נישט שייך מסביר צו זיין היינטיגע צייטן וואס איז געווען דער מגיד מיט זיינע תלמידים.

הגר״ד: זיין אייניקל דער בית אהרן האט דערציילט אז דער זיידע רבי אהרן הגדול האט געזאגט תורה שטילער ווי דער טאטע – רבי אשר סטאלינער – נאר דער וואס האט געדארפט הערן האט געהערט פון אלפי פרסאות.

רבינו: די גמרא זאגט (ברכות ו:) כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים, טייטשט מען (בינה לעתים דרוש ס״ד) כל שיש ׳בו׳ אינעווייניג אין פנימיות, יראת שמים, דבריו נשמעים, אום געזאגט, אין אומר ואין דברים, ער דארף שוין נישט זאגן, נאר ער האט א געוואלדיגן כח משפיע צו זיין.[5]

הגר״ד: מ׳דערציילט אז אמאל איז רבי אהרן הגדול געקומען אין א שטאט, און ס׳איז געווען דארט א יונגערמאן וואס האט מורא געהאט צו גיין, ווייל ער פלעגט עסן ביי זיין שוויגער, און דארט איז געווען גוטע טעפלעך מיט גוטע עסן, מ׳האט געגעבן גוט צו עסן... און ס׳האט

---

3 על מציבת קבורת הרה״ק מקארלין חרות בין מעלותיו מדה נעלה זו: ״אשר זכה וזיכה את הרבים במסירות נפש על זה לפי שכלו לזכות את ישראל והיה מוכיח לרבים בתוכחת מגולה ואהבה מוסתרת לקרב את ישראל לאביהם שבשמים וליחדם ביחוד גמור״. וכפי המקובל אצל חסידי קארלין נוסח המציבה נכתב עפ״ל צוואתו.

וכן בס׳ שמע שלמה מובא שתלמידו הרה״ק רבי שלמה מקארלין זי״ע הספיד את רבו הגדול, ואמר אח״כ שלכן נלקח בדמי ימיו מעלמא הדין, כי היה נוטל הבחירה מהבנ״א ובהכרה שישובו בתשובה.

4 וכן כתב רבי אהרן הגדול בצוואתו: כל אותם שקבלו ממני אות אחת מעבודת הבורא... לעשות עמדי חסד של אמת, וללמוד בכל יום עד כלות השנה ראשונה שנים או שלש שורות אגדה...

5 עיין בס׳ תפארת ישראל שהמגיד הק׳ ממעזריטש שלח פע״א את רבי אהרן הגדול שיסע להעיר דובנא, לעורר את העם לתשובה ותיקון המעשים, ורבי אהרן הלך ונכנס לביהמ״ד והתחיל לקרוא בספר תורה את פרשת העריות, וכולם נתעוררו מאוד לתשובה, עד שלקח משם מאתים וחמישים בעלי תשובה גמורים, עיי״ש כל הסיפור באריכות.

נישט געטויגט דארט, און וויבאלד ער האט געוואוסט אז רבי אהרן הגדול איז מחזיר בתשובה, איז וואם וועט זיין מיט די עסן פון זיין שוויגער... אבער פון די אנדערע זייט האט ער געטראכט יא צו גיין, ווייל ער האט דאך געהערט אז זיינע דיבורים זענען מורא'דיגע דיבורים. האט ער מחליט געווען אז ער וועט שטיין אין פאליש אונטער די מאנטלעך און אזוי וועט ער נאר הערן די קול... און וועט קענען וויטער גיין זיין וועג. אזוי האט ער געטוהן, און האט זיך באהאלטן אונטער די מאנטלעך, אבער נאר ווי ער האט געהערט דאם קול איז ער ארוים געלאפן פון דארטן... און האט שוין אפגעלאזט אלע טעפלעך מיט די עסן.

דער מגיד האט געשיקט רבי אהרן הגדול קיין קארלין.

רבינו: דאם איז רעכט 'ליטא', דאם איז איין שטאט מיט פינסק, ס'איז דא א טייך אינמיטן, אבער פינסק האט איינגעשלינגען קארלין, דאם איז וויים–רוסלאנד, נאנט צו ליטא, דער קדושת לוי איז דאך געווען דארט רב (כידוע שהרה"ק מבארדיטשוב ז"ל הי' מקודם אבד"ק פינסק).

הגר"ד: רבי הערש דער זוהן פונעם בעש"ט הק' האט אויך געוואוינט אין פינסק, נאר ער האט גארנישט געפירט א עדה.

רבינו: רבי מענדעלע וויטעפסקער (הרה"ק בעל מח"ס פרי הארץ ז"ל) האט געוואוינט אין וויטעפסק, און דאם איז אויך אין יענע געגנט, וויים–רוסלאנד.

הגר"ד: וועז דער מגיד האט געזאגט פאר רבי אהרן הגדול זאל גיין קיין קארלין, האט ער אנגעהויבן צו וויינען, ער האט דאך געוואוסט וואו ער גייט... האט אים דער מגיד געזאגט 'וועז א געגנראל גייט אין פראנט, וויינט ער נישט', איז ער געגאנגען מיט א שטאלץ.

וועז ער איז געקומען אהין האט מען אסאך איבער געלייגט און ער האט געכאפט פשוט שלעק... האט ער געזאגט, פון איין פאטש האט ער הנאה געהאט, ער האט געפילט אז יענער וואם האט עס אים געגעבן די ציפ האט געמיינט לשם שמים, און ער האט עס געפילט.[6]

ס'איז דא היינט א משפחה 'גלויבערמאן' וואם זיי זענען א קארלינער משפחה – זיי זענען קארלינער חסידים דורי דורות – און זיי זאגן אז דער וואם האט אים געגעבן די ציפ איז געווארן א קארלינער חסיד.

רבינו: כ'האב אמאל געהערט אויפן ישמח משה – די וועלט דערציילט עם – אז דער ישמח משה איז אויך קודם געווען א מתנגד, און מ'האט אים בימים ההם אונטער געריקט א חסידיש ספר, האט ער עם אוועק געריקט, האט מען געזאגט אויף אים, אז ער וועט נאך זיין א חסיד, ווייל מ'האט געזעהן אז ער האט עם אוועק געריקט מיט א חסידישן ברען...

הגר"ד: דאכט זיך מיר אז כ'האב געהערט א המשך צו דעם, אז דארט איז אויך געווען צוזאמען מיטן ישמח משה, רבי יוסף אשר פון פרעמיסלא,[7] פונעם בית דין דארטן, און ער האט נישט אוועק געשטופט, האט דער חוזה (הרה"ק מלובלין ז"ע) – אזוי דאכט זיך מיר – געזאגט אז דער רבי יוסף אשר וועט בלייבן א מתנגד, ווייל ער איז אזוי קאלט...

רבינו: כ'האב נישט געהערט אז רבי אהרן הגדול האט געכאפט ממש שלעק... אזוי?!.

הגר"ד: יא, אזוי וויט איז געווען דארט מיט אים אז ער האט נישט געהאט קיין מנין, קיינער האט נישט געוואלט דאוונענען מיט אים, האט ער געצאלט פאר ניין בעלי עגלה זיי זאלן מיט דאוונענען מיט אים, און ער פלעגט פאר זיי פארזאגן יעדעם וואכט, הודו, הודו, לשם, לשם, זיי האבן פשוט נישט געקענט דאוונענען, אזוי האט ער אנגעפאנגען דארטן.

רבינו: דער מגיד האט געליינט די תנאים וועז רבי מאטעלע טשערנאבלער איז געווארן א חתן מיט די טאכטער פון רבי אהרן קארלינער, און ער האט שוין דעמאלטס נישט געלעבט, ער איז נפטר געווארן שנת תקל"ב, אינמיטן פסח (י"ט ניסן), און די טאכטער איז א כלה געווארן אפאר חדשים נאכדעם, און דעמאלטס האט נאך דער מגיד געלעבט, דער מגיד איז אוועק י"ט כסלו שנת

---

6 ועיין בסוף ס' שמע שלמה שמעתיק מכתב קודש מהמגיד הק' ממעזריטש שכותב לגאון א' בשם רבי אליעזר הלוי שהיה ריש מתיבתא בעיר פינסק, שיפסיקו לרדוף את רבי אהרן הגדול, וכותב שם בתו"ד: ...כי טובה הדרכתו בעיני אלוקים.

7 הגאון רבי יוסף ז"ל אשר הי' האב"ד בפרעמיסלא [הנקרא פשעמישל] שבמדינת גאליציע, ושם נולד מרן הישמח משה ז"ל. ועי' בי"ג אוורת (ח"א, עמ כ"א) שהגאון רבי ארי' לייבוש ז"ל אביו של מרן הדברי חיים ז"ל נתקבל בסוף ימיו להיות בבית דינו של הגאון רבי יוסף אשר הנ"ל, ואמרו עליו שלא קיבל לבית דינו רק מי שידע בו שהוא בעל רוח הקודש.

תקל"ג, און ס'איז געווען ביי אים אין שטוב, און ווען ער האט געליינט די תנאים האט ער געליינט די כלה'ס נאמען 'בת המנוח הרב ר' אהרן', האט רבי מענדעלע וויטעפסקער אוועק גע'חלש'ט... ווען מ'האט אים דערמינטערט האט ער געזאגט, אז ער האט געזעהן אז רבי אהרן הגדול איז געקומען פון יענעם עולם און זיין פנים האט געלויכטן.

הגר"ד: רבי מענדעלע האט געזאגט אז ער האט נישט געווואוסט בחייו פון רבי אהרן הגדול ווי גרויס ער איז.

רבינו: דער קדושת לוי האט זייער שטארק געליטן דארטן אין פינסק, דעמאלטס האט מען אויסגערופן דעם ח... אקעגן די חסידים, און דעמאלטס איז אנגעקומען קיין מעזריטש די ידיעה וואס די משפחה פונעם קדושת לוי ליידט זיך אן דארט מיט מורא'דיגע רדיפות,[8] און ס'איז אויך אנגעקומען אז מ'האט געמאכט א ח... אקעגן די חסידים, דעמאלטס איז מען געגאנגען און מ'האט צוריק געדרייט [להפוך את החרם נגד אלו שהחרימו].

הגר"ד: דער קאמארנער ברענגט אז א יאר צייט האט דער בארדיטשובער רב פארלוירן אלע מדריגות, און ער האט געדאוונט פשוט אין א סידור.[9]

רבינו: ס'איז שווער צו פארשטיין די זאכן.

רבי מאטעלע האראנסטייפלער האט געהאט ביי זיך א חיבור פונעם קדושת לוי אויף מסכת כתובות דף על דף, און ס'איז געווען א שריפה ביי זיך אינדערהיים, ווען ער באווייזט די שריפה, רעכנט ער אוים וואס ס'איז אים אלץ פארברענט געווארן, שרייבט ער דארט אז ס'איז אים פארברענט געווארן דעם חיבור פונעם קדושת לוי אויף כתובות.[10]

הגר"ד: דער רבי איז א איניקל פון רבי אהרן הגדול?

רבינו: יא – אבער איך היים נישט נאך אים – אונז זענען מיר איניקלעך פון אים וויל דער זיידע רבי שלום אליעזר'ל איז געווען א איידעם ביי רבי מאטעלע האראנסטייפלער, און ער איז געווען א איניקל פונעם טשערקאסער (הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקאם ז"ל), און דער טשערקאסער איז געווען א זוהן פון רבי מאטעלע טשערנאבלער, וואס איז געווען א איידעם ביי רבי אהרן קארלינער, נישט אלע קינדער פון רבי מאטעלע טשערנאבלער זענען געווען פון דעם זיווג,[11] אבער ער (הרה"ק מטשערקאם ז"ל) איז יא געווען פון דעם זיווג.

רבי אהרן טשערנאבלער האט געהייסן נאך רבי אהרן קארלינער, דער בעלזער רב (הרה"ק מהר"א ז"ל) איז דאך אויך געווען א איניקל (כי אביו הרה"ק המהרי"ד ז"ל הי' חתנו של הרה"ק רבי ישעי' משולם זושא ז"ל בן הרה"ק רבי אהרן מטשערנאבל ז"ל), און האט געהייסן 'אהרן' נאך אים, בפשטות. מ'זאגט – אבער – אז ער האט געזאגט אז ער הייסט נישט נאך רבי אהרן טשערנאבלער, נאר ער הייסט נאך רבי אהרן קארלינער.

דער בעלזער רב רבי ישכר בער איז געווען א גרויסער חסיד פון רבי אהרן טשערנאבלער, זייער א גרויסער חסיד, אפאר יאר האט ער געגעסן דארט קעסט.

מ'דערציילט אז ווען דער בעלזער רב האט חתונה געהאט קיין טשערנאבל, האט זיין ברודער דער מאגרובער רב

---

8 ויש לציין שהרה"ק מבארדיטשוב נבחר מקודם בשנת תקכ"א לרב ואב"ד בריטשוואעהל למלא מקומו של הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זי"ע שעבר אז לכהן בתור רב העיר שיאווא, והרה"ק מבארדיטשוב התחיל להפלין תורת החסידות, וסבל רדיפות גדולות מבני העיר, עד שהוכרח לברוח ביום הושענא רבא מן העיר, והגיע לביהמ"ד של המגיד הק' מקאזניץ כשהד' מינים בידיו הק',

ובשנת תקכ"ה הוכתר לכהן בהעיר זעשליחוב, אך גם שם סבל צרות רבות מאנשי העיר שהתנגדו לדרך החסידות, ועיי' באגרת הקודש שבסוף ספה"ק נועם אלימלך וכותב שם נגד הני אינשי דלא מעלי מהעיר זעליחוב שרודפים ושוטמים את הרה"ק מבארדיטשוב.

ואחר ו' שנים עבר לכהן ברבנות העיר פינסק, אך גם שם לא שקטו ולא נחו מתנגדיו, עד שפע"א בהיותו חוסה בצל רבו הק' בעיר ראוונע, הגיע שמועה לאזנו שבזזו את כל רכושו, וביזו את בני ביתו בצורה נוראה.

ובר"ח סיון שנת תקמ"ה נתקבל לאב"ד בארדיטשוב ושם ישב על המנוחה ועל הנחלה עד הסתלקותו לגנז"מ.

9 ואגב עיי' בס' שמועה טובה שהרה"ק פירש אז בשם הבעש"ט הק' שביאר ד' התנא הוי זהיר בגחלתן וכו' ולכאורה הרי גחלים אין להם כח לשרוף, וביאר הכוונה על צדיקים שלפעמים נופלין מאוד ממדריגתם, אך התנא נזהיר מאוד לא לזלזל ח"ו בהם, ע"ש. ..

10 וז"ל בספרו עמק החכמה (פ' אחרי, בדרוש הספד): ועוד זאת עיני עוללה וכו', אבידה שאינה חוזרת, חיבור מלא בכת"י עצמו של הגאון הק' מבארדיטשוב וכו' וכו'.

11 כי אחרי שנולדו ג' בנים מהרבנית חי' שרה ע"ה בת הרה"ק רבי אהרן מקארלין ז"ל, נשא בזיווג"ש את הרבנית פיגא בת הרה"ק רבי דוד לייקעס ז"ל וממנה נולדו לו עוד ה' בנים וג' בנות.

(הרה"ק רבי ארי' לייבוש ז"ל) אויך חתונה געהאט קיין טשערנאבל (כשנשא את בתו של הרה"ק רבי מנחם נחום מלויעב ז"ל בן הרה"ק רבי אהרן מטשערנאבל ז"ל), דער בעלזער רב רבי יהושע'לע איז געפארן דארטן מיט זיינע צוויי זוהן, און זיי חתונה געמאכט ביידע מיט אייניקלעך פון רבי אהרן טשערנאבלער – ער איז געקומען אזא ווייטע נסיעה, האט ער דעמאלטם ביידע זוהן חתונה געמאכט – נאך די חתונות, האט דער בעלזער רב געזאגט פאר רבי אהרן טשערנאבלער אז איינעם ווייל ער לאזן דא, און איינעם ווייל ער אהיים נעמען, איז געווארן א ספק ווער וועט בלייבן דא, האט מען געזאגט אין טשערנאבל אז מ'וועט גיין פרעגן רבי מאטעלע האראנסטייפעלער – האראנסטייפל איז א שכינות'דיגע שטעטל צו טשערנאבל – און ער האט געפסק'נט אז רבי ישכר בער זאל בלייבן דארט, און דער ברודער זאל אהיים פארן.

רבי ישכר בער האט שטארק מכיר טובה געווען פאר רבי מאטעלע האראנסטייפעלער אויף דעם [שאמר עליו שהוא ישאר בצל חו"ז בטשערנאבל], און ווען עס פלעגט אמאל קומען קיין בעלזא א אייניקל פון רבי מאטעלע, האט ער געזאגט אז ער דארף אים מקרב זיין, ווייל ער איז שולדיג הכרת הטוב פאר זיין זיידע רבי מאטעלע, וואם וועגן זיין זיידן האט ער געהאט די זכיה צו זיין אין טשערנאבל.

נאכדעם וואם ער איז געזיצן דארטן א שטיק צייט, האט אים רבי יהושע'לע דער מיטעלער בעלזער רב ז"ל אהיים גערופן קיין בעלזא.

הגר"ד: רבי יהושע'לע פלעגט זאגן אז ער האט געדארפט אסאך ארבעטן אז זיין זוהן זאל צוריק ווערן א בעלזער חסיד – ער פלעגט יעדן טאג רעדן פון טשערנאבל.

רבינו: ער האט געזאגט אז ער ווייל האבן א אויבן אן פון טשערנאבלער אייניקלעך, די איידימער זענען געווען טווערסקי'ס.[12]

וסיפר רבינו שאביו מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל נולד בראצפערט בתוך שנות מלחמת העולם הראשונה, והגה"ק המהרי"ד מבעלזא ז"ל הי' אז ג"כ שם, ונתכבד בסנדקאות

רבינו: דער בעלזער רב האט געהייסן דעמאלטם ביים ברית פאר זיינע קינדער וואם האבן שוין געהאט חתונה געהאט – רבי אהרן דער שפעטער'דיגער בעלזער רב איז שוין געווען חתונה געהאט, און רבי פיני'עלע – אפשר האט ער געהאט נאך איידימער – די צוויי האב איך געהערט – אז זיי זאלן אנטוהן שטריימל צום ברית אלץ קרובים, אלץ טשערנאבלער אייניקלעך.[13]

ודיברו אודות נוסח התפילה ששינו החסידים מנוסח אשכנז לנוסח ספרד

רבינו: דאם איז די צווייטע זאך וואם דער מגיד דער רבי ר' בער האט געטוהן, אין אורח חיים און אין יורה דעה, אין יורה דעה איז עס געווען די שחיטה (המוזכר בתחילת השיחה), און אין אורח חיים איז עס געווען דער נוסח התפילה וואם דער מגיד האט געהייסן מ'זאל משנה זיין די נוסח צו נוסח ספרד.

הגר"ד: בפשטות האט ער געמיינט נוסח אר"י, נאר יעדער צדיק האט שוין געמאכט זיין נוסח.

רבינו: יא, נוסח האר"י איז כולל אלע נוסחאות און אלע שערים,[14] דער מגיד האט געזאגט אז יעדער זאל דאוונענען דעם נוסח אפילו די פשוטי עם, און ס'איז נישט קיין יוהרא.

---

12 ואכן היו לו ארבעה חתנים נכדי בית טשערנאביל, ואלו הן: א) הגה"ק רבי פנחס טווערסקי ז"ל אבד"ק אויסטילא, בן הרה"ק רבי מרדכי מראחמויסטרייווקא ז"ל, ב) הגה"צ רבי יצחק נחום טווערסקי ז"ל מראווא-רוסקא, ג) הגה"צ רבי יוחנן טווערסקי ז"ל אבד"ק הארבישאב, ד) הגה"צ רבי יוחנן טווערסקי ז"ל, ובבעלזא היו קורין אותם יוחנן א' ויוחנן ב'.

13 מרן העצי חיים זי"ע היה חתנו של הרה"ק רבי שלום אליעזר'ל מראצפערט זי"ע, חתן גיסו הרה"ק רבי מרדכי דוב מהארנאסטייפעל זי"ע, בן הרה"ק רבי משולם זושא מטאלמאש זי"ע, חתן הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקאס זי"ע, בן הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע - וגם בני הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע היו נכדי הרה"ק מטשערנאביל כי הרבנית של המהרי"ד היתה בת הרה"ק רבי ישעי' משולם זושא זי"ע בן הרה"ק רבי אהרן מטשערנאביל זי"ע, בן הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע.

14 עי' בשער הכוונות דרוש עלינו לשבח דרוש א' שיש י"ב שערים נגד י"ב שבטים ששם עולים התפילות, וכל שבט ושבט עולה תפילתו דרך שער א' המיוחד לו, עיי"ש.

פארץ חתם סופר זי"ל איז נישט געווען ניחא ליה די גאנצע זאך.[15]

דאם אז מ'האט געטוישט דעם נוסח האט געמאכט אין יעדן שטעטל א איבערקערעניש, און מ'האט זיך געדארפט אפטיילן (ועי' בשו"ת דברי חיים ובשו"ת מהר"ם שיק שדנו בזה, עיי"ש), מ'האט איינגעפירט נאך אזעלעכע חסידישע זאכן, ווי צו גיין אין מקוה יעדן טאג, כהנה וכהנה, און מ'האט עם אנגעקוקט אזוי...

הגר"ד: מיין טאטע איז געווען א ליטווישער ראש ישיבה, און ער איז געגאנגען יעדן טאג אין מקוה, און דעמאלטס איז נאכנישט געווען אזויפיל מקוואות.

רבינו: מ'זאגט נאך טאקע פון רבי אהרן קארלינער, אז ער האט געזאגט 'מקוה איז דאך נישט קיין מצוה, אבער צו דעם וואם א מקוה קען צוברענגען, קען די גרעסטע מצוה נישט צוברענגען.

הגר"ד: רבי יוסף חיים זאנענפעלד האט געזאגט, אז מ'זעהט ביי א גר וואם א מקוה טוט אויף, אז עם מאכט פון א גוי פאר א איד, איז כל שכן אז פון א איד, מאכט עם א בעסערער איד.

רבינו: אין אמת'ן דער רמב"ם (הלכות מקוואות פרק י"א הל' י"ב) רופט אן די מקוה אז ס'איז א חק,[16] מ'קען עם נישט פארשטיין, ס'איז א רוחניות'דיגע זאך,[17] ער רופט עם (שם) 'מי הדעת'.[18]

---

15 עי' בשו"ת חתם סופר (או"ח סי' ט"ו) שכתב וז"ל: "הנה כבר גליתי דעתי לכם העומדים לפני כי כך קיבלתי מרבותי זצ"ל והם מורי הגאון החסיד שבכהונה מו"ה נתן אדליר זצ"ל, והגאון רבן של כל בני הגולה הפלאה ז"ל, אשר מימיהם שתיתי ת"ל וממקורם חצבתי, כי כל הנוסחאות שוות זו כזו, וכל שיש בזו יש בזו, אלא שאין אתנו יודע עד מה ואנו מתפללין על דעת מתקני תפילות ונוסחאות הללו כי כולם לדבר אחד נתכוונו כמו סגנון אחד לכמה נביאים ואין כ' נביאים מתנבאים בסגנון אחד, כי כל נוסחא ונוסחא אינה אלא סגנון אחד משונה מחברתה, אבל הם עולים למקום אחד.

וכשבא נר האלקים האר"י זצ"ל ואיזן וחיקר ותיקן כי הוא ידע תוכן הדברים הוא העמיד בסידורו כל דבר על מכונו וגילה תעלומות של הנוסחא ההיא הספרדים יען כי היה ספרד, ואילו הוא היה אשכנזי, או היה נמצא באשכנזי איש כמוהו היה עושה כיוצא בזה בסידור אשכנזי, ועתה בדורות האחרונים הבאים בסוד ה' די להם שמבינים דברי האר"י זצ"ל, אבל אין אתנו יודע להוציא כן מנוסח אשכנזי, על כן טוב להם להתפלל מסידור ספרדים שנרשם שם מקום ההיכלות והיחודים ע"פ האר"י זצ"ל, ומה שיתפללו אשכנזי אע"פ שגם שם נרמז הכל והמתפלל על דעת המתקן הנוסחא ההיא עד מהרה ירוץ דברו, ומכל מקום נוח להם להתפלל מה שמבינים ממה שמתפלל על דעת המתקן, וע"כ מורי הגאון החסיד שבכהונה מו"ה נתן אדלער זצ"ל הוא בעצמו עבר לפני התיבה והתפלל ספרדי בסידור האר"י זצ"ל, וכן מורי הגאון בעל הפלאה זצ"ל, כי רק אך המה התפללו בנוסח האר"י ושום אחד מהאנשים המצורפים להמנין לא התפללו כי אם אשכנזי, ואפילו בנו הגאון בעל מחנה לוי זצ"ל לא שינה נוסחת אשכנזי, ומיד אחר פטירת אביו הגאון זצ"ל ביטל הבית הכנסת שלו והתפלל בבית הכנסת של קהל בפפד"מ והוא דבר מפורסם וידוע, והכל מטעם כי מי שאינו יודע עד מה אין לו לשנות נוסחתינו כמצווה עלינו במג"א רס"י ס"ח בשם ירושלמי, ושכן כתב האר"י בעצמו.

והיוצא מדברינו שהמתפללים ספרדית מסתמא באו בסוד ה' ונכנסו בסתר המדרגה ויודעים מה שאומרים יפה עשו, ומי שלא הגיע לכך כגון אנחנו מה שאנו מתפללין על דעת מתקני תפילות נוסחי אשכנזי גם תפילתינו נשמעת, אבל אין לומר שתפילה זו משונה מחברתה ואינה סובלת בגד צמר, דברי הבל המה", עיי"ש.

ועי' עוד מש"כ במכתב למרן הישמח משה ז"ל (שו"ע או"ח סי' קצ"ו) בו מאריך בענין זה שהוא משתמש בקמיעות ובפעולות שמות הקודש, ובתו"ד כתב לו ג"כ על מה שהוא משנה נוסח התפילה הנהוג לנוסח ספרד, ועוד ממנהגי החסידים אשר היו מוזרים בעיני גדולי הדור אשר לא היו רגילים לדרכי תלמידי אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש, כגון מניעת לבישת בגדי צמר בשעת התפלה וכדו', וז"ל בא"ד: "ועוד אמרתי כי התפילה בנוסח ספרד איננו גנאי ופחיתות לנוסח אשכנזי אשר התורה מקובלת בידיהם מאבות הראשונים, ועיין באריכות היעב"ץ בכליא אורב, אך היות כי בעו"ה נשכחו סתרי הכונה בצרות ויגונות, ובדור האחרון העמידה נר מזרחי האר"י זצ"ל, וזכו הספרדים שהי' מבניהם, והוא גילה תעלומות בנוסחאות שלהם, ואלו היינו גם אנחנו זוכים לכיוצא בו, היה מבאר לנו כהנה וכהנה בנוסחאות שלנו, והיות כי בעו"ה אין אתנו יודע מה, על כן מי שרוצה לכוין והוא אינו יודע צריך להתפלל בנוסח האר"י, והיות בעוונותי לא זכיתי לא לזה ולא לזה, על כן בנוסחא שהורגלתי אחזיק ולא ארפנו, כי מה לא הכא ומה לי התם...", עיי"ש.

16 וז"ל הרמב"ם (שם): "דבר ברור וגלוי שהטומאות והטהרות גזירות הכתוב הן ואינן מדברים שדעתו של אדם מכרעתו והרי הן מכלל החוקים וכן הטבילה מן הטומאות מכלל החוקים הוא שאין הטומאה טיט או צואה שתעבור במים אלא גזירת הכתוב היא", עכ"ל.

17 עיין בספה"ק דגל מחנה אפרים פר' תזריע שמביא בשם הרמב"ן שהקשה איך מקוה שהוא דבר גשמיי, יכול לסלק ולטהר מטומאה שהוא דבר רוחני, עיי"ש בדבה"ק.

18 וז"ל שם: "כך המכוון לבו לטהר נפשו מטומאות הנפשות שהן מחשבות העון ודעות הרעות כיון שהסכים בלבו לפרוש מאותן העצות והביא נפשו 'במי הדעת' טהור הרי הוא אומר וזרקתי עליכם מים

ס׳איז דא א ווארט פונעם בעלזער רב (השר שלום ז״ל) פארוואס מ׳טונקט איין די כרפס אין זאלץ וואסער, וואס איז דאס ענין אין דעם, ווייל ווען כלל ישראל האט געוואלט גיין שחט׳ן דעם קרבן פסח, האט מען זיי געזאגט ׳כל ערל לא יאכל בו׳ (שמות יב, מח), און מ׳האט זיך געדארפט מל׳ן, און די גמרא זאגט (פסחים צב.) כל הפורש מן הערלה כפורש מן הטומאה, קומט אוים, אז יעדער וואס האט זיך נע׳מל׳ט האט זיך געמוזט טובל׳ן, איז גאנץ כלל ישראל געלאפן צום טייך נילום, איז קען מען פארשטיין ווי אזוי די וואסער האט אויסגעקוקט, און אויף דעם איז דער רמז די זאלץ וואסער, צו ווייזן ווי אזוי האט אויסגעזעהן דאס וואסער, און וועגן דעם טינקט מען איין כרפס וואס איז דאך א רמז אויף ס׳ריבוא וואס זיי האבן געארבעט עבודת פרך (כרפ״ס הוא אותיות ס׳ פר״ך במבואר בהקדמונים).

הגר״ד: ס׳איז אינטערסאנט וואס רבי מאטיל סלאנימער האט געזאגט, אז ער וואלט פאר זיך געוואונטשן אזוי ווי די מצריים זענען אוועק, זיי האבן זיך נע׳טובל׳ט אין א מקוה... אין ים סוף, און ס׳איז געווען דארטן זעקס הונדערט טוויזנט אידן בשעת די פטירה, איז וואס האט זיי געפעלט...

רבינו: יא, אז מ׳זאגט שוין אזוי... איז דאך דא דער קדושת לוי (פרשת שמות – ובכללות הנסים סימן א׳) וואס זאגט – מ׳זעהט ממש אז ער האט מקנא געווען די מצריים – ער זאגט אז די תשוקה פון אלע צדיקים איז געווען מקדש זיין שם שמים אפילו דורך הכאות ויסורים, און די מצריים האבן צו דעם זוכה געווען.

מיט דעם איז אויך פארענטפערט די קשיא אז ס׳איז נישט קיין יושר אז אויב די מצריים האבן געוואלט ארוים לאזן די אידן פון מצרים, פארוואס איז זיי געקומען די הכבדת הלב און דורך דעם האבן זיי באקומען אזעלכע מכות, נאר – לויט דעם – איז עס דען געווען א שלעכטס פאר זיי, פארקערט ס׳איז געווען א טובה גדולה, די גרעסטע זאך, הלוואי וואלט מען צו דעם זוכה געווען. דער קדושת לוי זאגט דאך אויף דעם אז דער מקור הטוב רוצה להטיב, און אז מ׳טראכט אריין וואס איז געווען די טובה ביי די מכות זעהט מען אז ס׳איז געווען א געוואלדיגע גרויסע טובה, ווייל דורך זיי איז ארוים געקומען א קידוש השם.

אז מ׳לערנט דעם קדושת לוי, ווערט טאקע שווער, ווי אזוי האבן זיי זוכה געווען צו דעם, נאר מ׳קען עס פארשטיין לויט ווי דער ר״ן זאגט אין קידושין אויף די משנה (קידושין מא.) האיש מקדש בו ובשלוחו, פרעגט דארט די גמרא, השתא בשלוחו מקדש בו מיבעיא, נאר מצוה בו יותר מבשלוחו, און ביי די סיפא שטייט אויך אזוי, האשה מתקדשת בה ובשלוחה, איז דאך אויך שווער די קשיא השתא בשלוחה מתקדשת בה מיבעיא, נאר מצוה בה יותר מבשלוחה, פרעגט דער ר״ן, מילא א מאן איז מקיים א מצוה פון ׳כי יקח איש אשה׳, אבער וועלכע מצוה איז מקיים א אשה אז איך זאל זאגן מצוה בה יותר מבשלוחה. ענטפערט דער ר״ן, וויבאלד אז דער מאן קען דאך נישט מקיים זיין די מצוה נאר אויב זי העלפט אים, ווייל אויב זי איז נישט מקבל די קידושין איז ער נישט מקיים די מצוה, און וויבאלד זי העלפט אים צו די קיום המצוה, איז עס ביי איר אויך א מצוה. איז טייטש אז צוהעלפן פאר א איד צו טוהן א מצוה, ווערט א מצוה, אויב אזוי איז שוין שייך מצוה בה יותר מבשלוחה.

איז וועז דער אויבערשטער האט געזאגט פאר כלל ישראל ׳וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב (שמות יא, ב)׳, איז יעדער איד געווארן מצווה ועושה, אז ער דארף גיין צו א מצרי ביי אים בארגן, וועז דער מצרי וואלט נישט געגעבן, וואלט דאך דער איד נישט געקענט מקיים זיין די מצוה, קומט אוים אז די מצריים האבן געהאט א חלק אין דעם ציווי ה׳ פון ׳וישאלו׳ וואס כלל ישראל האט מקיים געווען, און די עשירת המצוה האט גורם געווען אז נאכדעם האבן זיי זוכה געווען אז ס׳זאל נתקדש ווערן שם שמים על ידיהם.

דאס קען זיין דער פשט וואס דער מדרש זאגט (הובא בישמח משה פ׳ בשלח) הים ראה וינוס, מה ראה, ראה ישראל באים ורכוש מצרים בידם, ווייל דער ים האט זיך נישט געווואלט שפאלטענען, ווייל ער האט נישט פארשטאנען ווי אזוי וועלן די מצריים זוכה זיין צו מאכן אזא גרויסן קידוש השם, נאר ער האט געזעהן ׳ישראל באים ורכוש מצרים בידם׳, און אז די מצריים האבן געגעבן פאר די אידן פון זייער

טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם״, עכ״ל.

וכאשר הי׳ מרן רבינו בעל ברך משה ז״ל באר״י בשנת תשנ״ד, הלך להשתטח על קברי הצדיקים, ובעמדו אצל קברו של התנא רבי עקיבא, הזכיר אז דברי הרמב״ם הנ״ל, והוסיף לפרש בזה דברי המשנה אמר ר״ע אשריכם ישראל (יומא פה:), ואח״כ חזר על הדברים בתוספת נופך בליל שב״ק פר׳ חוקת בשולחנו הטהור בבית מדרשינו הגדול בקרית יואל ב״ב [והיא לו נדפסה בברך משה פר׳ חוקת עמ׳ קצ״ז]

רכוש, האבן זיי דאך א חלק אין די מצוה וואם די אידן האבן מקיים געווען, איז מצוה גוררת מצוה, קענען זיי שוין זוכה זיין צו די מצוה פון קידוש השם.

הגר"ד: מ'זעהט אין גמרא (גיטין נז:) מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק, פרעגט מען דאך ווי אזוי האט המן זוכה געווען צו דעם?

רבינו: אויף דעם איז דאך דא א תירוץ, מיטן באקאנטן קדושת לוי (לפורים) אויפן פסוק (אסתר ה ט) ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב, לכאורה ווי אזוי נעמט זיך פאר המן די מדה פון 'שמח וטוב לב', דאם פאסט זיך פאר א איד וואם לערנט תורה, און לעבט מיט אמונה און בטחון, נאר דורך דעם וואם ער האט נהנה געווען פון די סעודה פון אסתר האט זי אריינגעלייגט אין אים א חלק הקדושה.[19]

במילא קען זיין אז דורך דעם האט המן זוכה געווען אז דורך די נס פון פורים איז געווען 'ורבים מעמי הארץ מתיהדים' (אסתר ח, יז) און ס'איז ארויסגעקומען אזא געוואלדיגע קידוש השם.

ס'איז דא א תפארת שלמה (פ' יתרו עה"פ ויקח יתרו) אויפן פסוק 'ואקחה פת לחם וסעדו לבכם', אז ווער ס'איז געווען מאוכלי שולחנו פונעם בעש"ט הק', איז ניצול געווארן פון אלע תאוות, און ס'האט אין אים אריינגעברענגט א קדושה, אזוי זאגט ער אויפן בעש"ט הק', ווי גרוים מ'איז געווארן דורך דעם וואם מ'האט געגעסן דארט, און אויף דעם איז געווען די כוונה פון אברהם אבינו וואם ער האט געזאגט פאר די מלאכים (בראשית יח, ה) 'ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעבורו', אז אפילו 'אחר תעבורו' נאך דעם ווען זיי ווילן שוין אוועק גיין פון אים, ווילן זיי נאך האבן א התעוררות קדושה דורך דעם וואם זיי האבן געגעסן ביי אים.[20]

במילא אז המן האט געגעסן פון די סעודה פון אסתר המלכה, דורך דעם האט ער זוכה געווען צום קידוש השם וואם ס'איז ארויסגעקומען פונעם נם.

אבער לכאורה דער קדושת לוי זאגט דארט אז דורך דעם וואם מ'גיט צו עסן פאר א רשע, קען מען אים מכניע זיין,[21] איז לויט דעם ווי אזוי האט משה רבינו מכניע געווען פרעה, מיר געפינען נישט אז משה רבינו האט אים עפעס געגעבן. נאר ס'קען זיין די גמרא זאגט דאך אין קידושין (דף ג.) אז ביי קידושין מוז זיין 'נתן הוא ואמר הוא' [שהמקדש יתן שוה פרוטה ויאמר הרי את מקודשת לי וכו'], און אויב נתנה היא טויג נישט, אבער ביי א אדם חשוב, זאגט דארט די גמרא אז זי איז יא מקודשת, ווייל 'בהיא הנאה' וואם זי האט 'דמקבל מתנה מינה', איז זי 'גמרא ומקניא נפשה'.

19

וז"ל הקדושת לוי שם: "ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב וכו' הנה יש לדקדק איך שייך לומר בהמן וטוב לב, הלא מה דכתיב בכמה מקומות וישת וייטב לבו, אמרינן בגמרא כו' עיין שם. ואם כן איך שייך לומר בהמן וטוב לב. ונראה, דהנה ישראל עם קדושו החיות שלהם מהבורא ברוך הוא יתברך מסטרא דקדושה והרשעים והאומות החיות שלהם מסטרא אחרא... וזהו ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב, כשהיה בסעודת אסתר שהוא מסטרא דקדושה ונמצא הפרידה אותו מסטרא אחרא שלו להביאו לסטרא דקדושה ועל ידי זה לא יהיה לו חיות כלל וזהו וטוב לב. ועל ידי זה ויתאפק המן, כי באמת איך שייך בהמן ויתאפק שהוא מדה טובה ובזה נכון", עכ"ד. (וע' בשפתי צדיקים פ' ויקא).

20

וז"ל התפארת שלמה (שם): "כמו שהורה לנו הבעש"ט זי"ע והפליא עצה והגדיל תושיה מכל הדורות שלפניו לרומם כבוד הבורא להרבו' תלמידים להורות להם דרכי הקדושה וטהרה בתורה לשמה והכנת התפלה כאשר עינינו רואות מכל צדיקי הדור תלמידי תלמידיו אשר מפיהם אנו חיים וכל הדבוקים בהם יצליחו ויעשו פרי. וכה אמר כי כל מי שזוכה להיות משובתי שבת מאוכלי שולחנו הוא נותן בו סם חיים להיות בקרבו רפואה להוושע מכל התאוות וגם פועל להבא להתנהג בביתו בקדושה וטהרה. אשר מדרכי הרפואה על ידי בני אדם הוא רק להתרפא מחוליו הקודם אך עודנו צריך שמירה להבא שלא יבא ויחזור אליו ח"ו החולי. ובזה יפה כח הצדיק ע"י שולחנו הטהור לתת לאדם שמירה להבא להנצל מכל רע", עכל"ק.

21

ע' בקדושת לוי (שם) וז"ל: "וכשהצדיקים רוצים לשבר הרשעים אזי מפרידים מסטרא שלהם להביאם לסטרא דקדושה. והנה על ידי זה משברים אותם, כי מסטרא שלהם נפרדים ולסטרא דקדושה בוודאי לא יגיעו ועל ידי זה משברים אותם. והנה אסתר כשעשתה הסעודה ובקשה את המן על הסעודה בוודאי אסתר עשתה בקדושה, כי בוודאי עשתה אסתר הסעודה שלה מסטרא דקדושה והרצון שלה היתה להפריד את המן מסטרא אחרא שלו ממקור החיות שלו ובקשה אותו על הסעודה שלה שעשתה בקדושה ועל ידי זה לא יהא לו חיות כלל וכלל, כי מסטרא שלו יפרד ולסטרא דקדושה לא יבא בכדי שיושפע לו חיות מסטרא דקדושה, וזהו שאמר הכתוב (משלי כה, כא) אם רעב שונאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים כי גחלים אתה חותה על ראשו כו', פירוש האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים הרמז בזה שתראה להפרידו מסטרא שלו ולהביאו לסטרא דקדושה. ובוודאי לא יגיע לסטרא דקדושה ועל ידי זה אתה חותה גחלים על ראשו".

במילא, אז עם איז געווען ״וה׳ נתן את חן העם בעיני מצרים (שמות יב, לו), זענען זיי דאך געווען אזוי ווי א אדם חשוב, און דאם וואם די מצריים האבן געגעבן פאר די אידן, איז עם געווען א הנאה פאר די מצריים, איז עם געראטעוועט אזוי ווי זיי וואלטן באקומען – ס׳איז אזא לומד׳ישע הנאה – אויב אזוי האט מען שוין געקענט מכניע זיין, און דאם קען אויך זיין די כוונה ״הים ראה וינוס, מה ראה, ראה ישראל באים ורכוש מצרים בידם״, ווייל דער ים האט געזעהן אזעלכע גרויסע רשעים, מוז מען זיי דאך עפעס געבן מ׳זאל זיי קענען מכניע זיין, און די אידן האבן גארנישט געגעבן פאר די מצרים, נאר ״ראה ישראל באים ורכוש מצרים בידם״, און דאם איז דאך געווען א הנאה פאר די מצריים, איז עם יא אזוי ווי געגעבן, וועט מען שוין יא קענען מכניע זיין און דערטרענקען די מצריים.

*

רבינו שאלו אודות שהותו בארה״ב

וסיפר לרבינו שבא לשהות בקרב תלמידיו שיסדו

בתי מדרשות בב״פ ובלעיקווד

רבינו: ס׳איז א געוואלדיגע זאך, אז מ׳קען אריינגעבן חיזוק אין אידן, דער עולם הגשמי איז זייער גרויס, מ׳דארף קענען ניצול ווערן פון די נסיונות.

דער טאטע ז״ל פלעגט פארציילן פון א רב וואם איז געווען רב אין א קליין שטעטל, האט ער אמאל געזאגט אז ער האט קיינמאל נישט פארשטאנען וואם חז״ל זאגן (תנא דבי אליהו זוטא פי״ט) אז יעקב און עשו האבן זיך צוטיילט, יעקב האט געגומען עולם הבא און עשו האט געגומען עולם הזה. דער רב האט אנגעקוקט דעם עולם הזה פון עשו, האט ער געזעהן די ארימע פויערן וואם האבן גארנישט געהאט, האט דער רב געהאלטן אז דא איז געווען א הונאה, עשו איז עפעס אפגעפאפט געווארן – ער האט טאקע נאכנישט געזעהן דעם עולם הבא, אבער ער שטעלט זיך פאר אז עפעס דארף עס צו זיין – איז וואם האט עשו יא באקומען?!, אמאל האט זיך געמאכט אז דער רב איז געפארן אין א גרויסע שטאט, האט ער שוין געזעהן אז עשו האט זיך יא עפעס אויסגעקליבן, עפעס האט ער פאר זיך געגומען... אז מ׳קומט היינט קיין אמעריקא זעהט מען אז עשו האט זיך אינזין געהאט מיט עפעס... ער איז נישט געווען אזא בטלן... במילא פארשטייט מען אז דער מקח איז מקח.

הגר״ד: ס׳איז דא עפעס א סלאנימער מעשה, אז עשו איז נישט געווען צופרידן וועז ער האט געזעהן אז יעקב פארווערט סיומים אויף מסכתות, מאכט סעודה׳לעך, און ער דרייט זיך אינדרויסן אין די קעלט און כאפט חיות, טראכט ער ביי זיך אז ס׳איז נישט קיין יושר,[22] איז ער געגאנגען צום פעטער ישמעאל און בעהט אים ״גיב מיר א עצה״, זאגט אים ישמעאל, זאג פאר יעקב ״איך וויים אז איך גיי נישט האבן קיין עולם הבא, און וועז איך קום אן דארטן איז שוין אלעם פארטיג, איז וואם פארא עולם הזה איז עם שוין, דו מוזסט מיר צוזאגן עולם הבא, כדי איך זאל האבן עפעס עולם הזה״, קומט עשו צו יעקב אבינו און זאגט אים איבער די טענה, זאגט אים יעקב אבינו ״וויסטו וואם, איך זאג דיר צו עולם הבא״, האט ער זיך שוין געפריידט, און ער האט שוין אויך געהאט עולם הזה. וועז ער קומט אן אויף יענער וועלט, בעט ער מ׳זאל אים געבן עולם הבא, ווייל יעקב אבינו האט אים אזוי צוגעזאגט, האט מען אים געענטפערט, דאם וואם יעקב האט דיר צוגעזאגט איז נאר געווען כדי דו זאלסט הנאה האבן אין די עולם הזה, אבער יעצט האסטו נישט גארנישט...

רבינו: וואם קען דען א גוי פארשטיין די קורת רוח וועז א איד זעצט זיך אראפ ביי א שבת טיש אדער פסח אויפדערנאכט, און ער זאגט קדש, און די אינגלעך הייבן אן איבער טייטשן ״פסח אויף דער נאכט וועז דער טאטע קומט אהיים...״, דער קורת רוח און די נחת וואם מ׳זיצט מיט קינדער ביי א סדר טיש, וואו מ׳הייבט נאר אן דעם סדר טיש, קען מען דען עם מסביר זיין וואם דאם הייסט אזויפיל אמונה און דערהויבנקייט, ס׳איז נישט שייך מסביר צו זיין.

ונפרד רבינו ממנו בברכת הצלחה

וסייעתא דשמיא

ושלא יצא מכשול מתחת ידיו

---

22 עי׳ בדברי תורה להרה״ק ממונקאטש (מהדו״ת אות קי״ב) שכתב סיפור זה בארוכה ובשינוי קצת, ומתחיל בזה״ל: ״משל הקדמוני בשם גאון אחד וצדיק ז״ל״, עיי״ש.

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות,
שלוחה ברכתינו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים זכו בזכות של כיתה
שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאינו
ע"ד המסורה לנו מרבותה"ק על טהרת הקודש

פרשת בחוקותי

שמעון יצחק פילאף הי"ו
המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שוואַרטץ שליט"א

מו"ה חיים שמואל שפילמאן הי"ו
המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברוין שליט"א

מו"ה פישל כץ הי"ו
המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מו"ה לוי יצחק געשטעטנער הי"ו
המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

מו"ה ישראל שפיטצער הי"ו
המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מו"ה יעקב יודא ווינשטאק הי"ו
המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מו"ה משה ניסים מזרחי הי"ו
המלמד: הר"ר יואל ווינבערגער שליט"א

מו"ה אברהם מנחם ווערטהיימער הי"ו
המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

מו"ה שלמה זלקא מויזקאף הי"ו
המלמד: הר"ר יוסף מאיר שוואַרטץ שליט"א

מו"ה ארי' הערשקאוויטש הי"ו
המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

מו"ה יוסף שלום פריינד הי"ו
המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"א

מו"ה אהרן עקשטיין הי"ו
המלמד: הר"ר אהרן וויסהויז שליט"א

מו"ה ליפא זיכערמאן הי"ו
המלמד: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א
והר"ר חיים הירש שליט"א

מו"ה יואל פריינד הי"ו
המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

מו"ה חיים אליעזר וויס הי"ו
המלמד: הר"ר מרדכי מנחם שוואַרטץ שליט"א
והר"ר דוד שלמה וואַנחאצקער שליט"א

מו"ה אברהם אשר כץ הי"ו
המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מו"ה שלמה פעלבערבוים הי"ו
המלמד: הר"ר יואל כף שליט"א

מו"ה יואל שאלאמאן הי"ו
המלמד: הר"ר צבי יודא וויס

מו"ה יצחק שמעי' פריעדלענדער הי"ו
המלמד: הר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם
לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו
בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים
ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאיהן". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד
שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

מבצר החסד

לכבוד שבת קודש

MIVTZAR HACHESED

LEKUVED SHABBES KODESH

מזלא טבא וגדיא יאה

ארשת שפתינו יביעו ברכות דנפישין, בעת משוש ליבכם בפרקי דקידושין,
במזלא טבא דנהרא על רישין בשובע שמחות את פניך ובגילה אחר גילה
האיר ד' פניו אליך, קו ששון ושמחה לשמוע באהליך

קדם האי גברא רבא ויקירא, ארי שבתבורה, נודע לכל באי השערה,
עמוד הצדקה והחסד לשם ולתפארה, שמו מפארים בשבח ושירה

ח"ח הרבני הנגיד

הר"ר יצחק זאב פילאפף שליט"א

העומד לימינינו בכל עת בענים מאירה, מעניק ומקדיש מזמנו הונו ומדעו בנבורה,

לרגל שמחתו בנישואי בנו ני"ו למז"ט ובשעטו"מ

ישמח השמים ושמי השמים והארץ תגל
צדקותיכם ומעשיכם מבועמקי לבכם הטהור והזך
הבה וזכות קבועים לעצמם לחאך של עניים ושבורי לב
לנצח נצחים לעולמי עד קנותם במבצר החסד אשרי לו
זכויותיכם אין להם שיעור ערך ועומדים לעד
אחז כל יצורים ישלם שכרכם בשמחה ובישוע
ברכות שמים מעל עד בלי די ירעיפו עליכם לרוב
עינות מעשיכם השובים ניחה בכמיהה משתלמת
ידיכם ימלא מברכותיו בגשמיות וברוחניות ודלק מדלק
לרווה נחת דקדושה מכל יוד יהיה נחלתו ותורתו
אושר ועושר מתוך הרחבת הדעת יהיה בביתכם תמיד
מאד וכבוד תעטרוכם בנחורא מעליא ובבריאות הגוף חפש

יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהברכה המשולשת בתורה לא ימושו מפיך וממפי זרעך
ומפי זרע זרעך יקויים בכם במלואו, בהשפעות טובות מאוצר המנוצר טמון ומשארת
יתגדל ויתנשא, ותזכו לראות רוב נחת דקדושה מבנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנך, מתוך אושר ועושר והרחבת הדעת בבריות גופא ונהורא מעליא אכי"ר.

המברך ויאחל

יעקב אטיק

חלוקת עופות כשר ודגים

לכבוד שמחת
ברכות ילדים

קרן צדקת אריה לייביש

ע"ש הק' הרה"צ
אריי לייביש ט"ב הי"ד
יסד וסעד
תלמידים וכלי קודש
בקהילות התורה
ומסירת נפש

גמ"ח צדקה וחסד

הלוואות
בתשלומים נוחים
לצרכי שבת ויו"ט

אדרעס:
מיצעה רופ"ש 4
טעל: 02-991-4863
פעקס: 02-992-5980
בית שמש

4 Mitzpe Rashap St.
Tel: 02-991-4863
Fax: 02-992-5980
Beit Shemesh

קהל יטב לב
ד'סאטמאר
קרית יואל יצ"ו

Cong. Yetev Lev
D'Satmar
Kiryas Joel

Main Office 16 Garfield Road. Monroe, NY 10950 Tel. (845) 774-4040 Fax. (845) 783-2684

סדר יום ל"ג בעומר הבעל"ט

תפילת מנחה וש"ס - חצי שעה אחר זמן הדלה"נ בשעה 8:30

***

Cong. Yetev Lev
D'Satmar

קהל יטב לב
ד'סאטמאר

163 Rodney Street • Brooklyn, NY 11211 • Tel: (718) 302-6720 • Fax: (718) 302-6724

מודעה חשובה

הננו להודיע בזה לכל חברי קהלתינו הק' ואנ"ש הי"ו כי ביום

א' במדבר הבעל"ט

ל"ג בעומר

יערוך כ"ק רבינו הגה"ק שליט"א

שלחנו הטהור
יחד עם סעודת הילולא
לכבוד התנא אלקי רבי שמעון בן יוחאי

בבית מדרשינו הגדול
14 Hooper Street

בשעה 6:30 אחצ"ה

הנהלת הקהלה

געדענקט
דעם ציל!
דער ציל איז:
בעזהשי"ת פארצושטיין די
הצלחה אויף א גאנץ יאר
די מעגליכקייט
דערפון:
איז גווואלדן אין די
הצלחת פונעם דינער!
העלפט
איר צו
דערגרייכן
צום ציל
מיט א"ער נתינה פון לכה"פ
$360

ראשון
לחשבון
פון דאהי
האט נתן אלעמ געשיקט
קיין ארה"ק
אין ארה"ק
האט נתן אלעמ אויסגעוואלט
פאר די כלי קודש
צום ערשטן מאל אין מילע
יארן זענען ב"ה אלע
חשבונות אויסגעגליכן...
כדי דאס אנצוהאלטן
$360

0+0 = $130,000
הונדערט דרייסיג טויזענט דולער
$130,000
מיט $0
מיר האבן נישט קיין שום הכנסה
$360

סדר הוצאות והכנסות
מוסדות יטב לב
הכנסות
הוצאות
$130,000
מוסדות התורה
הכנסות
תוצאות
די הכנסה פונעם דינער
איז אונז קריטיש וויכטיג
ברענגט מיט לכה"פ
$360

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הננו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללינו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

וויליאמסבורג

הולדת הבנים

ר' **משה דוד** ב"ר יודל **גוטמאן** נ"י
חתן ר' חיים הלוי העללער נ"י

ר' **פנחס שלמה** ב"ר חיים אלעזר **פערלמוטטער** נ"י
חתן הרב ברוך יודא שניטצלער שליט"א
הרב מטשאבא

ר' **יודא שמואל** בן הרב צבי **פריעדמאן** שליט"א
חתן הרב משה יודא טייטלבוים שליט"א

ר' **יואל משה** הלוי ב"ר צבי הלוי **שווארץ** נ"י
חתן ר' דוב פיש ע"ה

ר' **אלי'** ב"ר יודא **שטיינמעץ** נ"י
חתן ר' דוד הכהן פישער נ"י

ר' **וואלף** ב"ר ישראל יודא **גאלדשטיין** נ"י
חתן ר' יצחק קוביטשעק נ"י

ר' **יואל** ב"ר נחמן משה אלימלך **וויזער** נ"י
חתן ר' חיים הערש מיללער נ"י

הולדת הבנות

הרב **אלי פאדווא** שליט"א

ר' **אליעזר זוסיא** ב"ר אהרן משה **גאלדענבערג** נ"י
חתן ר' אשר זעליג גאלדשטיין נ"י

הרב **שמחה אהרן** ב"ר זאב **שטראהלי** שליט"א
מו"ץ בקהל עדת יראים וויען
חתן ר' ישעי' פאללאק נ"י

ר' **אליעזר** ב"ר דוד הערש **מערץ** נ"י
חתן ר' משה גרינוואלד נ"י

בארא פארק

הולדת הבנים

ר' **יעקב טאבאק** נ"י

ר' **שלמה זלמן בערנאטה** נ"י

הולדת הבנות

הרב **אברהם מאיר האלבערשטאם** שליט"א
דומ"ץ בית מדרשינו 18 עוו.
חתן הגה"צר' שלום אליעזר טייטלבוים שליט"א
נשיא כוללינו הק' לצדקת רבי מאיר בעל הנס

הר"ר **אשר חיים וויזער** שליט"א

ר' **משה ארי' שטויבער** נ"י

ר' **שלמה יואל טרעביטש** נ"י

ר' **בנציון פאזנער** נ"י

הכנסת בנו לעוה"מ

ר' **יוסף דוד מיטעלמאן** נ"י

בני ברק

הכנסת בניהם לעוה"מ

ר' **חיים מרדכי געשטעטנער** נ"י

ר' **אלעזר שווארץ** נ"י
בן ר' אשר לעמיל שווארץ נ"י
חתן ר' משה מילער נ"י

ר' **מאיר צבי שווארץ** נ"י
בן ר' משה שווארץ נ"י
חתן ר' דוד שלאמאוויטש נ"י

קרית יואל

הולדת הבנים

הר"ר **חיים יעקב הערשקאוויטש** נ"י

ר' **ישראל מרדכי בראך** נ"י

ר' **מאיר מנחם בראך** נ"י

ר' **מנחם מנלי בראך** נ"י

ר' **יואל גלאנצער** נ"י

ר' **אברהם שמואל שווארץ** נ"י

הכנסת בניהם לעוה"מ

ר' **אברהם שאלילאף** נ"י

ר' **יקותיאל יצחק ביקעל** נ"י

ר' **דוד כהן** ע"ה

ר' **שמואל דוד ווינבערגער** נ"י

לאנדאן

הולדת הבן

ר' **יושע עוזר ריינער** נ"י
בן ר' פייוול ריינער נ"י
חתן ר' נחמן מאטייש נ"י

אנטווערפן

הולדת הבת

ר' **נח צבי לעוו** נ"י
בן הרב חיים משה לעווי שליט"א מנה"ר ישיבה"ק ב"ב

אירוסי צאצאיהם

ר' **ישראל ווייס** נ"י, קרית יואל	החתן **יודא** נ"י	ר' **יושע ארי' גרינוואלד** נ"י, קרית יואל
ר' **אברהם סרוגו** נ"י, קרית יואל	החתן **צבי פסח** נ"י	ר' **דניאל ראובן דאנאא** נ"י, ווילאמסבורג
ר' **יצחק מרדכי פריעדמאן** נ"י, בארא פארק	החתן **יוסף** נ"י	ר' **נתנאל אלטמאן** נ"י, קרית יואל
הרב **אהרן הערש קליינמאן** שליט"א, ב"פ	החתן **שמעון** נ"י	הרב **שלמה אהרן פאללאק** שליט"א, וומ"ס
ר' **גבריאל כאירה** נ"י, ארגענטינא	החתן **קלמן אליעזר** נ"י	ר' **עזרא מאלח** נ"י, ארגענטינא
ר' **ישראל מאיר שרייבער** נ"י, לאנדאן		ר' **שמעון לעוו** נ"י, לאנדאן

נישואי צאצאיהם

ר' **יעקב ארי' סעגעדין** נ"י, קרית יואל	ר' **ישכר בעריש הלוי אפפעל** נ"י, קרית יואל
ר' **ארי' אשר שטעסל** נ"י, קרית יואל	ר' **משה ווייס** נ"י, קרית יואל

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:
011-972-527648437 און אין אר"י 845-662-5579

אדער קען מען שיקן דורך א פעקס אדער מייל
a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389